

RAPORT DE ACTIVITATE

Anul: 2018

Instituția: **COMPLEXUL MUZEAL BISTRIȚA - NĂSĂUD**

Expert restaurator, Alexandru George Gavrilăș-Vasilichi
Director General

INTRODUCERE

Managementul este știința care are ca obiectiv studierea relațiilor de conducere din sistemele economico-sociale, descoperirea legităților și principiilor care guvernează aceste relații, conceperea de noi sisteme, metode, tehnici și modalități de management menite să asigure optimizarea stabilirii obiectivelor și funcționării acestor sisteme. Stabilind obiectivele și ansamblul acțiunilor prin care acestea se realizează, managementul asigură trecerea sistemului dintr-o stare inițială într-o stare viitoare dorită.

Managementul ca proces urmărește atingerea unor obiective (scopuri) utilizând resurse: oameni, materiale, spații, timp. Resursele sunt considerate inputuri (intrări) în proces, iar obiectivele outputuri (ieșiri), iar succesul unei bune conduceri fiind dat de raportul dintre ieșiri și intrări, care indică productivitatea organizației.

Managementul reprezintă totodată o artă, care constă din măiestria și talentul managerului de a aplica metodele și tehnicile științifice de conducere în concordanță cu cerințele reale ale diferitor situații, în condiții de eficiență. Managementul este profesie - în cadrul ei persoane specializate în tehnicile manageriale sunt abilitate să ofere soluții pentru problemele multiple și complexe din acest domeniu.

Managementul este știință în măsura acumulărilor teoretice (legi, principii, metode etc.) dar și artă, în măsura aplicării eficiente în practică a acestor baze teoretice. Modelele aparțin teoreticului (științei), dar formularea ipotezelor simplificatoare, adecvarea și utilizarea modelelor, țin de practică (arta managerului). Managementul este deci, în același timp, atât știință cât și artă.

Managementul constituie o funcție de conducere cu atribute de previziune, organizare, coordonare, antrenare și control-evaluare a activității altor persoane. În acest context o posibilă definiție a managementului este: un set de activități, incluzând planificarea, luarea deciziilor, organizarea, conducerea (dirijarea) și controlul, toate orientate spre folosirea resurselor umane, financiare, materiale și informaționale ale organizației, într-o manieră efektivă și eficientă (efectiv - folosirea resurselor pentru a face lucrul potrivit; eficient - folosirea resurselor pentru a face ceva în modul cel mai corect), în scopul atingerii unui

obiectiv. Alături de manager-director general s-au aflat organele de conducere colectivă, respectiv Consiliul de Administrație și Consiliul Științific.

Managerii acționează pentru atingerea obiectivelor prin membrii organizației, fapt pentru care, aceștia, trebuie să îndeplinească câteva funcții de bază și anume: planificarea, organizare, motivare-antrenare, coordonare și control¹.

Managerul - (directorul general) și-a concentrat atenția pe buna structurare a activității instituției și armonizarea acesteia, pe buna funcționare a ansamblului, bazată pe conexiunea adecvată a celorlalte niveluri manageriale tactice și operative (planuri de activitate ale secțiilor, persoanelor; anuale, trimestriale, lunare).

Ca direcții generale ale managementului în perioada analizată s-au avut în vedere:

- conservarea-restaurarea patrimoniului;
- evidența și clasarea patrimoniului;
- îmbogățirea colecțiilor;
- activitatea expozițională și cu publicul;
- cercetarea științifică;
- resursele financiare;
- parteneriatele și colaborarea cu instituții publice de cultură și cercetare;
- relațiile publice și vizibilitatea instituției;
- publicațiile;
- resursele umane, organizarea;
- reglementarea proprietății asupra clădirilor și terenurilor.

Am căutat să respectăm toate drepturile legale ale personalului, evident în limitele legii și a posibilităților financiare ale instituției, în ceea ce privește dreptul la profesionalizare, respectiv cursuri de perfecționare dar și echipamente de lucru sau echipamente de protecție.

Actul de control a fost permanent, însă discret, modalitatea adoptată fiind cea prin care șefii de secții, direcții și compartimente, sunt cei care cunosc cel mai bine activitatea zilnică a salariaților, potențialul și aptitudinile lor, au făcut o permanentă observație asupra activității personalului.

---

1. Ioan Ursachi, *Management*, Editura ASE, Bucuresti, 2001, p.11

Metodele de control folosite în perioada analizată au fost:

- observarea directă a activităților și acțiunilor;
- rapoartele scrise informaționale și analitice – trimestrial și/sau ori de câte ori este nevoie;
- auditul managerial – anual – pentru evaluarea tendințelor factorilor de mediu extern, analiza obiectivelor și strategiilor instituției în lumina acestor tendințe și evaluarea eficienței activității;
- bugetară – lunar – pe trei direcții: pentru o bună analiză a raportului dintre alocații bugetare – venituri și cheltuieli, a investițiilor și a materialelor.

Bugetul pe 2018 și politica de personal, au fost întocmite în concordanță cu principiile de eficiență și economie în gestionarea mijloacelor financiare, a resurselor umane și materiale ale instituției, dar corelat cu numărul de entități din subordine și nevoile de personal ale acestora.

Planul bugetului a fost realizat de manager împreună cu directorii instituției, contabilul șef și șefii de secții și a fost supus aprobării Consiliului de administrație al instituției.

Am vegheat la o informatizare adecvată și nu formală, a muzeului și am îmbunătățit și actualizat pagina web a instituției, aceasta fiind mai reprezentativă, directă și bine echilibrată pentru toate cele 15 locații ale instituției noastre (www.complexulmuzealbn.ro). Am publicat de asemenea pe pagina web proiectele culturale și educative, expozițiile, cataloagele, revistele sau cărțile editate de noi.

În concluzie, analizând propunerile din proiectul managerial și realizările, suntem convinși că am efectuat un management performant, iar obiectivele propuse au fost cu mult depășite.

RAPORT DE ACTIVITATE MODEL - CADRU

Având în vedere prevederile Capitolului 4 din Ordonanța Guvernului nr.189/2008 privind managementul instituțiile publice de cultură, aprobat cu modificările și completările ulterioare, prevederile Anexei nr.2 la Ordinul ministrului culturii nr. 2799/2015 pentru aprobarea Regulamentul-cadru de organizare și desfășurare a concursurilor de proiecte de management, a

Regulamentului - cadru de organizare și desfășurare a evaluării managementului, a modelului - cadru a caietului de obiective, a modelului cadru al raportului de activitate, precum și a modelului - cadru al contractului de management, în conformitate cu prevederile contractului de management nr.6792/2018, datele și informațiile din prezentul raport sunt aferente perioadei: de la 01.01.2018 – 31.12.2018, iar în cuprinsul raportului pentru fluiditatea exprimării vom folosi ca unitate de timp anul 2018.

RAPORT DE ACTIVITATE pentru 2018

Prezentul raport de activitate a fost elaborat pentru evaluarea managementului de către Consiliul Județean Bistrița-Năsăud, denumit în continuare autoritatea, pentru Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud, aflat în subordinea sa, în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 189/2008 privind managementul instituțiilor publice de cultură, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 269/2009, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele ale Regulamentului de evaluare:

- a. evoluția instituției în raport cu mediul în care își desfășoară activitatea și în raport cu sistemul instituțional existent;
- b. îmbunătățirea activității instituției;
- c. organizarea/sistemului organizațional al instituției;
- d. situația economico-financiară a instituției;
- e. strategia, programul și implementarea planului de acțiune pentru îndeplinirea misiunii specifice instituției, conform sarcinilor și obiectivelor formulate de autoritate;
- f. evoluția economico-financiară a instituției, pentru următoarea perioadă de management, cu menționarea resurselor financiare necesare de alocat de către autoritate.

Structura raportului de activitate:

A. Evoluția instituției în raport cu mediului în care își desfășoară activitatea

1. colaborarea cu instituții, organizații, grupuri informale care se adresează aceleiași comunități;
2. analiza SWOT (analiza mediului intern și extern, puncte tari, puncte slabe, oportunități, amenințări);

3. evoluția imaginii existente și măsuri luate pentru îmbunătățirea acesteia;
4. măsuri luate pentru cunoașterea categoriilor de beneficiari;
5. grupurile-țintă ale activităților instituției;
6. profilul beneficiarului actual.

B. Evoluția profesională a instituției si propuneri privind îmbunătățirea acesteia:

1. adecvarea activității profesionale a instituției la politicile culturale la nivel național și la strategia culturală a autorității;
2. orientarea activității profesionale către beneficiari;
3. analiza principalelor direcții de acțiune întreprinse.

C. Organizarea, funcționarea instituției și propuneri de restructurare și/sau de reorganizare, pentru mai bună funcționare, după caz:

1. măsuri de organizare internă;
2. propuneri privind modificarea reglementărilor interne;
3. sinteza activității organismelor colegiale de conducere;
4. dinamica și evoluția resurselor umane ale instituției (fluctuație, cursuri, evaluare, promovare, motivare/sanționare);
5. măsuri luate pentru gestionarea patrimoniului instituției, îmbunătățiri/refuncționalizări ale spațiilor;
6. măsuri luate în urma controalelor, verificării/auditării din partea autorității sau a altor organisme de control în perioada raportată.

D. Evoluția situației economico-financiare a instituției:

1. analiza datelor financiare din proiectul de management corelat cu bilanțul contabil al perioadei raportate;
2. evoluția valorii indicatorilor de performanță în perioada raportată, conform criteriilor de performanță ale instituției;

E. Sinteza programelor și a planului de acțiune pentru îndeplinirea obligațiilor asumate prin proiectul de management:

Se realizează prin raportare la:

1. viziune;
2. misiune;
3. obiective (generale și specifice);
4. strategie culturală, pentru întreaga perioadă de management;
5. strategie și plan de marketing;
6. programe propuse pentru întreaga perioadă de management;
7. proiecte din cadrul programelor;
8. alte evenimente, activități specifice instituției, planificate pentru

perioada de management.

F. Previzionarea evoluției economico-financiare a instituției, cu o estimare a resurselor financiare ce ar trebui alocate de către autoritate, precum și a veniturilor instituției ce pot fi atrase din alte surse

1. Proiectul de venituri și cheltuieli pentru următoarea perioadă de raportare;
2. Numărul de beneficiari estimați pentru următoarea perioadă de management;
3. Analiza programului minimal realizat.

În conformitate cu prevederile contractului de management datele și informațiile din prezentul raport sunt aferente perioadei de la 1 ianuarie – 31 decembrie 2018.

1. În funcție de specificul și de specificitățile instituției pot fi modificate/completate/nuanțate subpunctele fiecărui criteriu de evaluare.
2. Criteriile sunt stabilite cu luarea în considerare a prevederilor art. 12 din Ordonanța Guvernului.
3. Nu se va relua din proiectul de management. Se vor menționa doar modificările, dacă este cazul.

Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud, desfășoară o activitate intensă și variată, cu caracter cultural - științific și educativ, atent concentrată pe promovarea valorilor istoriei și artei naționale și universale, în conformitate cu cerințele actuale ale muzeologiei și ale publicului vizitator. Expozițiile temporare cu tematică diversă, conferințele, simpozioanele, dezbaterile la nivel local și național, lansările de carte, concertele, reflectă varietatea și complexitatea activităților culturale desfășurate anual.

Prin programele de pedagogie muzeală sunt promovate și tinerele talente din domeniul artelor plastice, iar expozițiile cu tematică pentru copii au devenit o tradiție în peisajul cultural municipal și județean, bucurându-se de o mare popularitate.

Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud se impune prin oferta sa culturală diversă ca un obiectiv turistic important sau poate cel mai important, trecându-i pragul numeroși vizitatori români cât și străini. Proiectele și programele culturale ale muzeului au atras publicul tânăr, care reprezintă marea majoritate a vizitatorilor îndeplinindu-și funcția pedagogică asumată.

Pe viitor, misiunea Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud va continua să fie promovarea patrimoniului cultural regional, național și de ce nu chiar european (a se vedea implicarea muzeului în realizarea dezideratului

Ministerului Culturii de a introduce granițele Imperiului Roman în patrimoniul UNESCO).

Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud este o instituție publică de cultură a cărei misiune este de a conserva, cerceta și pune în valoare patrimoniul cultural. Funcțiile principale ale muzeului sunt: cercetarea, constituirea și conservarea patrimoniului; autentificarea, evidența, protejarea și punerea în valoare științifică și expozițională a patrimoniului în scopul cunoașterii celor mai valoroase piese de artă, istorie ori etnografie și educarea publicului în spiritul valorilor etice și estetice.

Relația unui muzeu cu publicul său este cu totul specială. Cei care trec pragul muzeului intră într-un alt univers, în care au posibilitatea să se dezvolte personal, să interacționeze direct, să se recreeze și să deruleze activități cu totul deosebite de cele cotidiene, de rutină.

Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud este o instituție publică subordonată Administrației Publice Județene respectiv Consiliul Județean Bistrița-Năsăud, în îndeplinirea atribuțiilor stabilite prin Legea administrației publice locale nr. 215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare și Legea nr. 311/2003 a muzeelor și colecțiilor publice, republicată. Este o structură funcțională cu activitate permanentă constituită conform Organigramei aprobată de Consiliul Județean Bistrița-Năsăud.

Patrimoniul imobil al instituției noastre este compus din 15 locații: Muzeul Bistrița, Centrul German (Casa Argintarului) Bistrița, Muzeul "Casa săsească" Livezile, Muzeul memorial "Liviu Rebreanu", Muzeul memorial "George Coșbuc", Muzeul Grăniceresc Năsăudean, Muzeul memorial "Ion Pop Reteganul", Muzeul "Cuibul visurilor" Maieru, Muzeul de Artă Comparată Sângeorz-Băi, Muzeul Etnografic și al Mineritului Rodna, Muzeul literar "Teodor Tanco" Monor, Peștera Tăușoare, Biserica Evanghelică Herina, Biserica Evanghelică C.A. (ruine) Jelna și "Casa tradițională de pe Văile Țibleșului - amenajată și donată de Episcopul Macarie Drăgoi" iar strategia de administrare este mereu un răspuns la nevoile identificate ale societății civile și oferă soluțiile de rezolvare a acestora prin intermediul unor proiecte sau activități curente de conservare, restaurare inclusiv de administrare patrimoniu.

Așadar structura organizatorică a muzeului este concepută astfel încât să faciliteze desfășurarea activităților specifice unei instituții muzeale în raport cu obiectivele specifice ale instituției.

Planul strategic este de fapt un plan de acțiune eșalonat în timp.

Misiunea, obiectivul și strategia indică împreună ce trebuie făcut

acum pentru a putea ocupa în viitor o poziție sănătoasă în societate. Pentru acest fapt instituția are elaborate și aprobate Regulamentul de Organizare și Funcționare, Statul de funcții și Organigrama instituției corelate pentru a răspunde misiunii muzeului și pentru a putea administra întregul său patrimoniu.

A). Evoluția instituției în raport cu mediul în care își desfășoară activitatea.

Activitățile desfășurate de specialiștii instituției muzeale cunosc o mare diversitate, fiind atât de natură științifică și de cercetare, cât și expozițională, cultural-educativă, evidență, conservare și restaurare.

Tipurile de activități s-au concretizat în evenimente destinate atât specialiștilor, cum ar fi simpozioanele, colocvii și conferințele științifice, cât și publicului larg în cadrul expozițiilor, proiectelor educative, concertelor, evenimentelor culturale etc.

Cercetarea științifică constituie o componentă esențială a activității muzeale, motiv pentru care i se acordă o importanță deosebită. Specialiștii muzeului au avut în planul de lucru teme de cercetare, majoritatea valorificate prin publicare în cadrul articolelor, studiilor și cărților.

Programul Național "Limes", este un program multianual (2015-2020) de cercetare și de valorificare a rezultatelor cercetării în vederea realizării documentației necesare pentru clasarea ca monument istoric, potrivit Legii

nr. 422/2001, republicată cu modificările ulterioare și înscrierii pe Lista Indicativă a Patrimoniului Mondial-UNESCO a obiectivelor de patrimoniu cultural imobil ce au alcătuit frontiera Imperiului Roman, pe teritoriul României. Expoziția temporară - Limes-ul roman a încheiat o primă etapă a cercetărilor efectuate de către specialiștii Complexului Muzeal Bistrița-

Năsăud în parteneriat cu Muzeul Național de Istorie al Transilvaniei, din cadrul Programului Național "Limes" (2015-2019).

Programul Național "Limes" (2015–2019), instituit de Ministerul Culturii și Identității Naționale, a avut în vedere elaborarea documentației de specialitate privind monumentele care compun granița romană a provinciei Dacia, acestea constituind cel mai amplu monument unitar de patrimoniu din România, respectiv fiind cel mai lung sector, de aproape 1500 de km, al monumentului UNESCO cunoscut sub denumirea de *"Frontiers of the Roman Empire"*. Programul de inventariere a monumentelor din cadrul graniței romane situate pe teritoriul României presupune mai multe etape, având totodată un plan complex de activități planificate pentru cinci ani. Conform acestuia, în primul rând trebuie determinată localizarea precisă a monumentelor, apoi stabilite limitele siturilor și zona lor de protecție. În paralel este necesară comunicarea constantă și corelarea demersurilor cu Institutul Național al Patrimoniului, Direcțiile Județene de Cultură, precum și autoritățile locale și județene pentru stabilirea regimului juridic al terenurilor, includerea lor în viitoarele documentații de urbanism și strategii de dezvoltare, în vederea punerii în valoare și monitorizării adecvate a acestora. Limes-ul roman constituie una dintre valorile arheologice importante ale județului Bistrița-Năsăud ce merită a fi cunoscută de către publicul larg.

Pe parcursul anului 2018 la Peștera de la Izvorul Tăușoarelor au fost implementate un număr de activități care sunt menționate de actele normative care reglementează cele două arii naturale suprapuse (regulamentul de funcționare și Planul de management).

Cele două normative au fost aprobate prin Ordinul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor nr. 754/2016 privind aprobarea

Planului de management și a Regulamentului sitului de importanță comunitară ROSCI0193 Peștera Tăușoare și al ariei naturale protejate de interes național 2.206 Peștera Tăușoare.

Conform Planului de management, care este în faza de implementare, în conformitate cu graficul activităților desfășurate, anului 2018 a fost anul II-III de implementare.

- S-au marcat 2 km de galerii și săli, marcaje constituite în trei trasee de acces în peșteră, pe vectorii "intrare-Galeria de Întărire-Cosmuța-Galeria Kilometru-Sala Muntelui / Sala Meselor-Sistemul Nou-Sala Oaselor Ursului de Cavernă", conform activității 1.2 din Planul de management;
- Am organizat și executat o activitate de reabilitare a porții de acces în interiorul peșterii, prin voluntariat, constând în executarea unei porți suplimentare, metalice, în conformitate cu normele pentru protecția chiropterelor, reducerea portalului de intrare în subteran la o treime, amenajarea intrării (trepte de acces din material alogen). Această acțiune e prevăzută în Planul de management, activitatea 1.6 Protecția fizică a adăposturilor speciilor de chiroptere;
- S-au monitorizat permanent (săptămânal) și recenzat populația protejată de lilieci, atât prin vizite în subteran, cât și în extrateranul peșterii, s-au realizat două recensăminte ale populației de chiroptere aflată în hibernare (3 martie 2018 pentru hibernare sezon 2017/2018 și 8 noiembrie 2018 pentru prehibernare sezon 2018/2019), conform activității 1.8 Monitorizarea permanentă și recenzarea populației de chiroptere din Planul de management;
- S-au realizat un plan de prevenire a accidentelor în mediul subteran, conform activității 2.4 din Planul de management. În același timp s-au realizat, în colaborare cu multiple instituții (Inspectoratul Județean pentru Situații de Urgență, Serviciul Județean de Ambulanță, Serviciul Județean Salvamont-Salvaspeo Cluj, CLSU Rebrîșoara, Salvamont Bistrița-Năsăud, Inspectoratul Județean de Poliție) un multiplu exercițiu de salvare din mediul speleal, în data de 14 iunie 2018;
- S-a continuat activitatea de actualizare a jurnalului peșterii, cu datele prevăzute de Planul de management, conform activității 2.7 din actul normativ;
- S-a expediat, către deținătorii de terenuri agricole, persoane fizice și juridice, înștiințări privind prevenirea tratamentelor chimice-pesticide-substanțe chimice și promovarea conceptelor și metodelor de combatere a insectelor, precum și prevenirea incendiilor în suprateranul protejat, conform activității 2.8 și activității 2.9 din Planul de management;
- S-a actualizat lista cu activitățile turistice care se pot desfășura în aria protejată, conform activității 2.10 din Planul de management;
- S-a organizat un număr de patru întâlniri cu elevi din comunitățile apropiate ariei protejate (Năsăud, Rebrîșoara și Parva), pentru

creșterea gradului de educație ecologică și conștientizare a problemelor protecției chiropterelor, conform activității 2.13 din Planul de management;

- S-a realizat și înaintat rapoartele anuale către Garda de Mediu, Agenția pentru Protecția Mediului și Unitatea de Implementare a Proiectului POS Mediu (semestrial, în ultimul caz);
- S-a participat și am fost evidențiați la evaluarea anuală ariilor protejate făcută de Ministerul Mediului, pentru gradul de implementare a normativelor aprobate;
- S-a continuat activitatea de colaborare cu Institutul de Speologie "Emil Racoviță" al Academiei Române, pe studii privind biotopul și mediul abiotic al peșterii, conform convențiilor de colaborare dintre instituțiile noastre, și conform Planului de management, activitatea 4.1;
- Am avut inițiativa organizării unei expoziții dedicate celebrării a 150 de ani de la nașterea naturalistului Emil Racoviță. În acest scop, am obținut colaborarea Primăriei Municipiului Cluj-Napoca și a Institutului de Speologie "Emil Racoviță", și am obținut acordarea unui număr de 20 de exponate din patrimoniul acestor instituții, referitoare la viața savantului, dar și exponate de mineralogie și geologie generală, relevante pentru contextul expozițional.
- În data de 16 noiembrie 2018 am obținut autorizarea Comisiei Patrimoniului Speologic pentru prelevarea unor fosile de *Ursus spelaeus* din situl omonim din peștera noastră, în vederea realizării unui patrimoniu de inventar la muzeu. Au fost prelevate aceste fosile, împreună cu două bile de Tăușoare ("noduli sinergetici carbonatici"), care au fost trecute pe inventarul Muzeului Grăniceresc Năsăudean.
- În data de 12 decembrie s-a vernisat la Muzeul Grăniceresc Năsăudean, expoziția "Emil Racoviță și bogățiile subpământului", și am asigurat participarea largă a elevilor din instituțiile de învățământ liceal din oraș, în vederea diseminării valorilor expoziționale de excepție ale acestei expoziții.

La ora actuală, implementarea prevederilor Planului de management se află în graficul de execuție, cu 100% la activitățile de prioritate 1 și 2, și cu 95% la activitățile de prioritate 3. Aria protejată Peștera Tăușoare, parte a rețelei europene Natura 2000, este una dintre cele mai bine administrate arii protejate din județul Bistrița-Năsăud, fiind îndeplinite toate cerințele legislației pentru protecția mediului, dar

fiind acordat sprijinul necesar pentru desfășurarea activităților comunităților locale în zona de protecție.

În acest sens, politica managerială a Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud a urmărit în detaliu dezvoltarea unei culturi organizaționale bazată pe o comunicare eficientă atât în interiorul instituției, cât și în exteriorul acesteia, comunicarea fiind modalitatea esențială prin care rezultatele muncii unui colectiv pot fi diseminate în societate. Alte direcții urmărite de echipa managerială a muzeului au fost cele care au privit îmbunătățirea parametrilor de calitate a tuturor activităților instituției, diversificarea eficientă a produselor culturale și publicitare oferite publicului vizitator, promovarea instituției prin toate modalitățile și căile de publicitate, dezvoltarea continuă a relațiilor comunitare și inter-instituționale, protejarea, conservarea și restaurarea patrimoniului propriu în vederea punerii lui în valoare în cadrul expozițiilor, dezvoltarea laturii educative a muzeului prin intermediul acțiunilor desfășurate, motivarea și promovarea personalului în conformitate cu actuala legislație.

Politica managerială a manifestat o preocupare continuă pentru tot ceea ce înseamnă imaginea Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud, au fost regândite modalitățile de comunicare cu societatea civilă și instituțiile statului, reușind astfel să fim prezenți în medie săptămânal în mass-media locală cu informații de specialitate privind activitatea și evenimentele organizate, dar și prin recurgerea la modalități de comunicare eficiente, precum pagina oficială de Facebook a instituției și actualizarea permanentă a informațiilor pe site-ul muzeului, prin portaluri on-line și prin linkuri inter-instituționale.

Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud a desfășurat în permanență o susținută activitate de cercetare, concretizată prin publicarea de cărți, studii, articole, materiale publicitare, activitate de conservare, restaurare, protejare, valorificare și îmbogățire a propriului patrimoniu material, atât prin piesele găsite în urma săpăturilor arheologice, cât și prin achiziții, donații ale unor bunuri patrimoniale.

Alte direcții urmărite de echipa managerială a muzeului au fost cele care au privit îmbunătățirea parametrilor de calitate a tuturor activităților instituției, diversificarea eficientă a produselor culturale și publicitare oferite publicului vizitator, promovarea instituției prin toate modalitățile și căile de publicitate, dezvoltarea continuă a relațiilor comunitare și inter-instituționale, protejarea, conservarea și restaurarea patrimoniului propriu în vederea punerii lui în valoare în cadrul expozițiilor, dezvoltarea laturii

educative a muzeului prin intermediul acțiunilor desfășurate, motivarea și promovarea personalului în conformitate cu actuala legislație.

Obiectivele generale cât și cele specifice, au fost armonizate cu funcțiile de bază ale unei instituții muzeale a cărei misiuni principale, prevăzute și în codul deontologic propriu au asigurat creșterea calității serviciului muzeal și o bună administrare în realizarea interesului public astfel am fost preocupați de:

- elaborarea de programe și proiecte culturale proprii în domeniul cercetării, evidenței și valorificării patrimoniului mobil și imobil în concordanță cu strategia culturală promovată la nivel național și obiectivele socio-culturale ale județului;
- au fost stabilite măsuri tehnice, economice, organizatorice pentru aducerea la îndeplinire a programelor culturale aprobate;
- cercetarea și dezvoltarea colecțiilor muzeale și a patrimoniului muzeal s-a făcut prin programul de cercetare și săpături arheologice dar și prin cel de achiziții de bunuri muzeale, în special donații; colecționarea de bunuri culturale, în vederea constituirii și completării patrimoniului muzeal, prin cercetări de teren, achiziții și donații.
- s-au realizat lucrări de protejare, conservare și restaurare a patrimoniului cultural aflat în administrarea noastră, astfel pe parcursul anului 2018 a fost continuat programul de restaurare-conservare a patrimoniului unităților aparținătoare Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud, inițiat în 2014, constituindu-se astfel premisele unei programări corecte în funcție de specificațiile tehnice a materialelor folosite, de exemplu termene de garanție dar și urgențe și programări constatate de specialiști avizați din cadrul Laboratorului de restaurare-conservare a instituției.

Pe parcursul anului 2018 s-a trimis către Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor din cadrul Ministerului Culturii încă un număr de 122 dosare de clasare cu bunuri culturale aparținând secțiilor de Etnografie, și Științele Naturii, iar 405 de dosare (istorie - Cultura Nouă, Epoca Romană, Carte veche, Artă Contemporană, Etnografie și Științele naturii) fiind în proces de derulare, la care mai trebuie adăugată doar expertiza unui expert acreditat de Ministerului Culturii în aceste domenii.

Evidența va continua și pe parcursul anului 2019 eliminând treptat metodele tradiționale și care la sfârșit va putea permite efectuarea cu regularitate a inventarului.

Permanent a existat o preocupare majoră pentru îmbunătățirea și

diversificarea ofertei culturale, pentru aducerea unui număr cât mai mare de vizitatori la muzeu în cadrul unor evenimente și manifestări de excepție – "Școala altfel. Să știi mai multe, să fii mai bun", Noaptea Muzeelor", vernisări de expoziții, organizarea și găzduirea de conferințe, colocvii, sesiuni de comunicări, dezbateri, mese rotunde, precum și alte acțiuni cultural-stiințifice și artistice inițiate de muzeu sau desfășurate în colaborare cu alte instituții partenere.

Din perspectiva afirmațiilor enunțate mai sus, Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud, în 2018 a desfășurat o serie de activități menite să promoveze patrimoniul muzeal în rândul publicului vizitator și să transforme muzeul într-un important punct de reper în rândul comunității locale și regionale.

Seria acțiunilor culturale desfășurate la nivelul Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud a stat, în această perioadă, sub semnul anului CENTENAR ROMÂNIA, însă fără a trece cu vederea faptul că, în plan european, la inițiativa comună a Consiliului Europei și a Uniunii Europene, anul 2018 a fost declarat Anul European al Patrimoniului.

Dubla semnificație ne-a oferit posibilitatea, alături de personalul de specialitate din cadrul instituției noastre să organizăm o serie de evenimente culturale care să ilustreze și să promoveze elementele de identitate și unitate ce imprimă valoare și sens culturii locale și care îi provoacă pe beneficiari să se aplece, cu mai mult interes asupra aspectelor de ordin cultural și istoric ce ne caracterizează destinul național.

Atât la sediul muzeului cât și în teritoriu, în țară sau străinătate au fost desfășurate un număr de 106 acțiuni suplimentare față de cele înscrise în Agenda Culturală aferentă anului 2018, după cum urmează:

Expoziții:

- Expoziția "Razboaiele daco-romane. Expoziție machete", 2018 (R.Zăgreanu);
- Expoziția Drumul Sării – Drumul Țării în parteneriat cu Muzeul Județean Satu Mare, Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni și Muzeul Municipal Dej, 2018, (R.Zăgreanu);
- Expoziția Foto-Limes, 2018, (R.Zăgreanu);
- Expoziția de sculptură și desen "Versant aleatoriu" Centrul de cercetare și promovare "Constantin Brâncuși", Maxim Dumitraș – martie 2018;

- Expoziția de sculptură "Dincolo de ANDEZIT – GRANIT" au expus Nesrin Karacan, Emil Dumitraș, Ioan Pop – Vereta, George Zărnescu, Maxim Dumitraș – Muzeul de artă Piatra – Neamț, 2018;
- Expoziție de arheologie: "Prelucrarea bronzului în preistorie în nord-estul Transilvaniei" – vernisaj 8 decembrie 2018;
- Expoziție "Cărți poștale din Primul Război Mondial", în colaborare cu Direcția Patrimoniu Cultural Universitar - UBB Cluj-Napoca, Arhivelor Naționale din Cluj-Napoca și Bistrița-Năsăud, Soó Zöld Balázs din Cluj-Napoca – vernisaj 25 ianuarie 2018;
- Expoziție: "Ocolul pământului în 80 + de șahuri", autor Emil Sitaru (Cluj-Napoca) – 9 februarie 2018;
- Expoziție temporară de pictură: "Poduri de lemn din zona Năsăudului", autor Nechita Bumbu – 26 februarie 2018;
- Expoziție temporară: "Cămașa țărănească în colecțiile Muzeului Grăniceresc Năsăudean" – 17 aprilie 2018;
- Expoziție de benzi desenate, "Călătorii extraordinare în viitor", autor Gabriel-Virgil Rusu (Cluj-Napoca) – 27 aprilie 2018;
- Expoziție filatelică: "Virtus Romana Rediviva", ediția a XI-a; în colaborare cu Societatea Filatelică "Bistrițeană" și Astra Năsăud – 18 mai 2018;
- Expoziție de pictură: "Flori de mai", autor Viorica-Rodica Bălan, în colab. cu Cercul Astra Năsăud – 18 mai 2018;
- Expoziție de pictură: "Petale florale", autor Angela Găurean – 7 iunie 2018;
- Expoziție documentară, "Mari fotografi din Transilvania. Secolele XIX-XX", 24 iulie 2018;
- Expoziție filatelică, "Filex Transilvanica", ediția a XXV-a, în colab. cu Societatea Filatelică "Bistrițeană" – 24 august 2018;
- Expoziție de pictură, "Visuri de altădată", autor Sever Săsărman – 26 septembrie 2018;
- Expoziție, "Eroi Bistrițeni și năsăudeni în Marele Război 1914-1918", autor George Marinescu – 9 noiembrie 2018;
- Expoziție documentară: "Năsăudenii și Marea Unire" – 26 noiembrie 2018;
- Expoziție documentară: "Emil Racoviță și bogățiile subpământene" – 12 decembrie 2018;
- Expoziție - "În căutarea fericirii", Andreea Rus, 15 ianuarie 2018;
- Expoziție "Privește-te", Liceul de Arte "Corneliu Baba", 2018;
- Expoziție - "Copii în fotografia veche", 25 iunie 2018;

- Expoziția de iarnă Brickenburg - Lego, 6-9 decembrie 2018;
- Expoziție - "Dialoguri între spiritualitate și natură", Maria Olteanu și Ileana Rus, 12 decembrie 2018;
- Expoziție - Ateliere ceramice din Dacia și Moesia – septembrie Cluj-Napoca, 2018, (C.Gaiu);
- Expoziție Centenarul Marii Uniri – Piața Centrală, august, 2018 (C.Gaiu)
- Expoziție temporară a obiectelor de cult din vechea Biserică Greco - Catholică din secolul XIII, 2018, (F.Grapini);
- Expoziție temporară "Ceramica!", Muzeul Etnografic și al Mineritului Rodna, (F.Grapini);
- Expoziție de fotografie "Istoria Mineritului la Rodna" și prezentare de carte a scriitorului local Cornel Filip Domide "Istoria Rodnei în Date", Muzeul Etnografic și al Mineritului Rodna, (F.Grapini);
- Expoziției de sculptură: "Andezit". Expoziția cuprinde lucrările a artiștilor plastici: Emil Cassian Dumitraș, Alexandru Gavrilaș, Nicolae Fleissg, Nesrin Karacan, Ioan Pop- Vereta, Gheorghe Zărnescu, Maxim Dumitraș, 6 martie 2018 (A.Berbecaru);
- Expoziție de artă contemporană: "...trilema" a grupului Kroma: Tomasz Awdziejczyk, Joanna Banek, Serge Vasilendiuc, 28 martie 2018, (A.Berbecaru);
- Expoziția de artă contemporană: *"In memoriam prof. dr. Dorel Cozma"*. Au expus prieteni, colegi, colaboratori și foști studenți ai Prof. Dr. Dorel Moise: Arina Ailincăi, Teodor Botiș, Raveca Brânzaș, Sorin Câmpan, Mihai Chira, Adriana Dobra, Mariana Gheorghiu, Horvath B. Corina, Horvath B. Ioan, Ioachim Nica, Andrei Șchiopu, Laurean Bonea, Claudiu Căndea, Daniela Chiorean, Feleki Károly, Mihaela Gorcea, Kömives Andor, Nicolae Man, Radu Marcel Moraru, Moritz Eugen, Cristian Opreș, Ioana Olăhuț, Eugen Săvinescu, Ioan Sbârciu, Radu Solovăstru, Radu Șerban, Ovidiu Tarța, Ionel Tănase, Agoston Zsolt, Dorin Stanciu, Măriuca Covrig, Olimpia Leah, Gavril Nechifor, Floarea Vultur, Radu Feldiorean, Ioan Septimiu Jugrestan, Marcel Lupșe, Aurel Marian, Macedon Retegan, Alexandru Gavrilaș, Titu Toncean, Angela Semenescu, Gheorghe Crăciun, Maria-Ana Cociș, Dorel Cozma, Kulcsár Erzsébet, David Olteanu, Cara Mariana Olteanu, Gheorghe Pop, Crina Stănescu, Niculae Ardelean, Degi Eva, Amalia Ghidiu, Dorian Feier, Levi Fodor, Anikó Pázsint, Sorina Parchirie, Petru Purcariu, Romeo Daniel Todea, Vass Mária-Magdolna, Dan Zaharia, Daniela Bălănescu, Călin Dan Butnariu, Rodica Costianu,

Sever Moldovan, Jakab András, Rareș Kerekes, Karol Racz-Sochircă, 8 mai 2018, (A.Berbecaru);

- Expoziție de artă contemporană: "Expoziția profesorilor de arte". Expoziție realizată de artiști locali, consacrați în lumea artei contemporane: Adina Mocanu, Alexandru Gavrilăș, Marcel Lupșe, Mircea Mocanu, Retegan Macedon, Radu Hangan, Marian Coman, Paul Târziu, Loredana Chiș, George Ilișiu, Cristina Trif, Oana Cârlig, Flaviu Știr, Alin Rihor, Adrian Puțura, Petrean Teofil. Evenimentul a reunit lucrări specifice mai multor domenii ale artei plastice - arhitectură, grafică, sculptură, pictură, ceramică și design vestimentar - a fost parte a manifestărilor organizate cu prilejul Olimpiadei Naționale de Arte Vizuale, Arhitectura și Istoria Artelor, aflată în desfășurare în acele zile la Liceul de Arte Plastice "Corneliu Baba" din Bistrița, 5 aprilie 2018, (A.Berbecaru);
- Expoziție 4+1 - expoziție de pictură, grafică și sculptură: 4+1 Dumitru BOSTAN (UAPR filiala Neamț), Mihail GAVRIL (UAPR filiala București), Niculai MOROSAN (UAPR filiala Suceava), Mihail VOICU (UAPR filiala Iași), Alexandru GAVRILĂȘ (UAPR filiala Bistrița).
- Expoziție de artă contemporană: "Atestatul elevilor de la lic. Corneliu Baba", 31 mai 2018, (A.Berbecaru);
- Expoziție de artă contemporană: "Hotarul nevăzut" în colaborare cu Asociația Localităților și Zonelor Istorice și de Artă din România - A.L.Z.I.A.R. Expoziția cuprinde lucrări din creația a artistului plastic Mihail Gavril, 12 septembrie 2018, (A.Berbecaru);
- Expoziție de arhitectură: lansarea "Ghidului de arhitectură" pentru încadrarea în specificul local din mediul rural - Năsăud - Bârgău, Câmpia Transilvaniei și Nosnerland II, 12 septembrie 2018, (A.Berbecaru);
- Expoziție de artă contemporană: "Imaginea Pictură. Despre ieșirea în realitate" în colaborare cu Bursa Teodor Moraru. Expozanți: Magda Amărioarei, Dragoș Bădiță, Marius Bodea, Anca Brânzaș, Adrian Dica, David Farcaș, Norbert Filep, Camilia Filipov, Ioan de Moisa, Laura Niculescu, Lucian Popăilă, Sabina Suru, Andrea Tivadar, Diana Tudose, Daniela Vîrlan, 25 octombrie 2018, (A.Berbecaru);
- Expoziție de fotografie: "Bistrița prin 100 de ochi", a artistei Diana Boariu. Expoziție în cadrul proiectului *"Benji descoperă cel mai frumos loc de pe pământ"*, proiect cofinanțat din bugetul local al municipiului Bistrița pe anul 2018, 21 noiembrie 2018, (A.Berbecaru);
- Expoziție de fotografie: "Comorile României", artist Ilie Tudorel.

Expoziția de fotografie prezintă într-un număr de 71 de lucrări de artă fotografică înrămate, unele de mari dimensiuni, cele mai valoroase locații, monumente sau situri arheologice ale patrimoniului tangibil recunoscute pe plan mondial (aflate pe Lista Patrimoniului Mondial UNESCO), 20 decembrie 2018, (A.Berbecaru);

PROIECTE CULTURALE / EDUCAȚIONALE

- Proiect "Muzeul vine la tine" la Centrul Școlar de Educație Incluzivă, cu o prezentare având ca titlu "Cercetarea limes-ului roman în județul Bistrița-Năsăud", 24 mai 2018 (R.Zăgreanu);
- Lecție de istorie cu tema "Unirea Principatelor Române de la 1859", cu participarea elevilor de la Școala Gimnazială "Florian Porcius" Rodna, 24 ianuarie 2018, (F.Grapini);
- Lansarea și prezentarea proiectului Carul celtic. Reconstrucția unui atelaj antic în colaborare cu Asociația Celtic Transilvania Școala Gimnazială "Grigore Silași" și Liceul Teoretic "Petru Rareș" din Beclean. Proiect finanțat de la bugetul județului Bistrița-Năsăud pentru activități nonprofit de interes cultural, 14 iunie 2018, (R.Zăgreanu);
- Activitate în cadrul cercului de arheologie al Școlii Gimnaziale "Grigore Silași" cu sprijinul Asociației Celtic Transilvania în parteneriat cu Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud, cu o prezentare având ca titlu "Iarna și celtii", (R.Zăgreanu);
- Activitate în cadrul proiectului "Muzeul vine la tine" la Școala Gimnazială Budești – prezentare "Copilăria în epoca romană" și "Statueta unei divinități romane de la Budești", la Școala Gimnazială Cormaia, cu o prezentare având ca titlu "Războaiele daco-romane" cu sprijinul Asociației Celtic Transilvania la Clubul Copiilor Sângeorz Băi, cu o prezentare având ca titlu "Celtii în Transilvania" și "Celtii și iarna", la Liceul Tehnologic Târlisua, cu o prezentare având ca titlu "Limes-ul roman de pe teritoriul județului Bistrița-Năsăud", la Școala Gimnazială Dumitra, cu o prezentare având ca titlu "Necropola celtică de la Cepari" și "Cetatea medievală de la Dumitra", la Liceul "Radu Petrescu" Prundu Bârgăului, cu o prezentare având ca titlu "Limes-ul roman pe Valea Bârgăului" și povestea "Drumului romanilor din pasul Tihuța", la Liceul de muzică "Tudor Jarda" Bistrița, cu o prezentare având ca titlu "Cercetarea limes-ului roman în județul Bistrița-Năsăud", 26 - 30 martie 2018, (R.Zăgreanu);

- Activitate în cadrul proiectului "Muzeul vine la tine" la Școala Gimnazială Cristești Ciceului cu o prezentare cu tema - "Castrul roman de la Arcobara/Ilișua și rolul acestuia în cadrul limes-ului roman", la Școala Gimnazială Uriu cu sprijinul Asociația Celtic Transilvania cu o prezentare cu tema - "Povestea sabiei celtice", la Liceul Tehnologic din Feldru cu o prezentare cu tema - "Cercetarea limes-ului roman în județul Bistrița-Năsăud", la Școala Gimnazială Parva cu sprijinul Asociației Celtic Transilvania cu prezentările cu tema - "Celții în Transilvania" și "Cercetarea limes-ului roman în județul Bistrița-Năsăud", la Școala Gimnazială nr. 1 Bistrița cu o prezentare cu tema - "Cercetarea limes-ului roman în județul Bistrița-Năsăud", la Centrul Școlar de Educație Incluzivă, cu o prezentare având ca titlu "Cercetarea limes-ului roman în județul Bistrița-Năsăud", la Școala Gimnazială Petriș, cu o prezentare având ca titlu "Castrul roman de la Orheiul Bistriței și cercetarea limes-ului roman", la Școala Gimnazială Romuli cu o prezentare cu tema "Cercetarea limes-ului roman în județul Bistrița-Năsăud" în perioada 15 aprilie - 25 mai 2018, (R.Zăgreanu);
- Activități în cadrul proiectului educațional cu titlul "Bucătăria antică", mini-cursuri de gastronomie antică și tradițională pe înțelesul tuturor în parteneriat cu Asociația SlowFood Turda, 13 - 15 iunie 2018, (R.Zăgreanu);
- Atelier de meșteșugărit, Casa Argintarului, G.P.P. Dumbrava minunată, 25 mai 2018;
- Atelier de creație - Ziua copilului, 4 iunie 2018;
- Premiere concurs artă populară - Mândri că suntem români, 6 iunie 2018;
- Workshop - Întâlnirea de lucru a asistenților medicali din județ, 7 iunie 2018;
- Săptămâna Altfel – ghidaje și explicații de specialitate adecvate tuturor grupurilor de elevi pentru fiecare secție în parte;
- Activitate aplicație Questo - "Salvează-ți camarazii!" - tur virtual interactiv gratuit de explorare a Muzeului Bistrița în Aplicația Questo App, în cadrul manifestărilor dedicate "Noptii Muzeelor" 2018, 19 mai 2018, (L.Moldovan);
- Workshop - Atelier de gemoterapie, Plant Extrakt, 21 noiembrie 2018;
- Atelier de creație - Crăciunul și sărbătorile de iarnă, 6 decembrie 2018;

- Atelier de creație "Colorează și desenează obiecte din muzeu"- activitate în cadrul Școlii Altfel. Activitate desfășurată pe parcursul a 5 zile, mai 2018, (A.Lehaci);
- Realizarea activității "Bazarul Toamnei" în parteneriat cu Grădinița "Rază de soare", 2018 (A.Lehaci);
- Pedagogie muzeală în cadrul proiectului "Arc peste timp", cu participarea elevilor Școlii Gimnaziale Ștefan cel Mare, aprilie 2018, (A. Lehaci);
- Pedagogie muzeală în cadrul proiectului intitulat "100 pași în trecut" , mai 2018, (A.Lehaci);
- Pedagogie muzeală în cadrul proiectului "Dream Big. Dream Eco", aprilie 2018, (A.Lehaci);
- *Sărbătorile și tradițiile verii* – schimb intercultural realizat împreună cu elevii Colegiului Național Andrei Mureșanu Bistrița (cls. IX-XI) (A.Lehaci);

Conferințe naționale și internaționale, simpozioane, lansări de carte manifestări și comunicări științifice

Instituția în delegația Consiliului Județean Bistrița-Năsăud a participat și în acest an la promovarea valorilor culturale și tradiționale a județului Bistrița-Năsăud în țări ca, Republica Moldova, Israel, Italia, Spania și Serbia, prin diverse expoziții cu caracter informativ legat de patrimoniul cultural al județului sau prezentând patrimoniul etnografic al muzeului.

- Participare la Frontiers of the Roman Empire - Europe. Consultation Meeting Cluj - Romania 24th of April /2018/National Institute of History George Barițiu/ Cluj-Napoca, 24 aprilie 2018, (R.Zăgreanu);
- Participare la 24th INTERNATIONAL LIMES CONGRESS, Belgrade – Viminacium September, 2-9th 2018, cu prezentarea - "Weaponry and military equipment from the auxiliary fort of Arcobara", 2-9 septembrie 2018, (R.Zăgreanu);
- Participare SIMPOZION INTERNAȚIONAL "ARHEOVEST" Interdisciplinaritate în Arheologie Ediția a VI- a: In Memoriam Marian GUMĂ (1951 - 1998) cu prezentarea- *Castrul de la Ungra, jud. Brașov: cercetări arheologice invazive. Campania 2018*, în colaborare

- cu S. Gridan, Al. Hegyi la Timișoara, 24 noiembrie 2018, (R.Zăgreanu);
- Simpozionul internațional "ALBASTRU", Bacău, Centrului de Cultură "George Apostu" – Bacău, (M.Dumitraș);
  - Simpozionul național de sculptură Ploiești, Muzeul de Artă Ploiești (M.Dumitraș);
  - Centrul de Cercetare și Documentare Constantin Brâncuși, în cadrul manifestărilor organizate cu ocazia împlinirii a 80 de ani de la inaugurarea Ansamblului Monumental Brancuși, expoziție personală "Cassian"(E.Dumitraș);
  - Participare la a VII-a ediție a "Limes Forum" la Zalău, 7-8 decembrie 2018, ce s-a desfășurat în colaborare cu Ministerului Culturii și Identității Naționale, cu scopul diseminării rezultatelor cercetărilor realizate în cadrul Programului Național LIMES și a stadiului întocmirii documentației pentru înscrierea în Patrimoniul Mondial UNESCO a siturilor de pe frontiera romană din România. Participare cu prezentarea "Castrul roman de la Rupea. Considerații preliminare" , (R.Zăgreanu);
  - Simpozion - Societatea românească din Câmpie în epoca Marii Uniri, (C.Gaiu);
  - Participarea la Bienala de artă "Lascar Vorel" la Piatra – Neamț, - în luna octombrie 2018;
  - Participarea la Simpozionul de estetică organizat de Centrul Cultural "George Apostu", Maxim Dumitraș, octombrie 2018;
  - Participarea la sărbătorirea a 80 de ani – de la inaugurarea ansamblului brâncușian, Maxim Dumitraș, 2018;
  - Participarea la festivitățile de decernare a premiilor U.A.P. la Baia – Mare, noiembrie 2018;
  - "Interculturalitatea", în colaborare cu Clubul Copiilor Năsăud – 14 noiembrie 2018;
  - Activitate didactică: "Mica Unire", în colaborare cu Clubul Copiilor Năsăud – 23 ianuarie 2018;
  - Cercul pedagogic al profesorilor de istorie din zona Năsăudului, cu tema "Utilizarea resurselor digitale la clasa a V-a" – 25 ianuarie 2018;
  - Manifestarea cultural-artistică "Onor la tricolor" (ediția a X-a), în colaborare cu Asociația Culturală Filatelică Numismatică "Poșta Năsăudeană", Cercul Filatelic "Iuliu Moisil" și Cercul Cultural "Virgil Șotropa" – 26 februarie 2018;

- Lansare de carte: "Imagini din inima mea", autor Cornelia Horobeț – 17 aprilie 2018;
- Lansare de carte: "Din drag de neam și glie" și "Două povestiri", autor Rodica Fercana – 18 mai 2018;
- "Cercul pedagogic al profesorilor de istorie din zona Năsăudului" – 29 mai 2018;
- Prezentare de modă "Beauty 40+", în colab. cu "Asociației Mereu Împreună" (Iulia Ionela Dragu) – 17 iunie 2018;
- Spectacol de muzică și poezie "Oglinzi", în colab. cu "Asociația Mereu Împreună" (Iulia Ionela Dragu), "Clubul Femeilor Solidare" Năsăud – 12 octombrie 2018;
- Cercul pedagogic al directorilor de grădiniță din județul Bistrița-Năsăud – 15 noiembrie 2018;
- Sesiune științifică: "Războiul și Marea Unire în opera lui Liviu Rebreanu", desfășurată la Muzeul Memorial "Liviu Rebreanu", în colaborare cu Muzeul "Liviu Rebreanu", Colegiul Național "George Coșbuc" Năsăud – 27 noiembrie 2018;
- Conferința cu tema: "Democrație, demnitate și diplomație în procesul formării României Mari", în colab. cu Universitatea "Babeș-Bolyai" Cluj-Napoca, Institutul de Istorie "George Barițiu" Cluj-Napoca – 28 noiembrie 2018;
- Lansări de carte: "Despre împlinirea celor neîmplinite în Districtul Năsăud", editori Adrian Onofreiu și Claudia Septimia Sabău; "Județul Bistrița-Năsăud – începuturi, continuități și actualități", autori Luca Mircea Chira, Adrian Onofreiu, Dana Văran, Andreea Sălvân; "Din amintirile unui participant la Marea Unire - Col. Liviu Rusu (1898-1992)"; "Centenar 1918-2018. Năsăudeni pe coordonatele Primului Război Mondial și ale Marii Uniri", autor Ioan Seni – 28 noiembrie 2018;
- Lansare de carte: "Scrie cum vrei", autor Ion Istrate – 8 decembrie 2018;
- Găzduire Târg de Crăciun Năsăud, ediția I, în colab. cu "Asociația Mereu Împreună" (Iulia Ionela Dragu), Primăria orașului Năsăud – 13-15 decembrie 2018;
- Activitate didactică: "Sărbătoarea nașterii Domnului" în datini și obiceiuri", în colaborare cu Grădinița cu Program Prelungit Năsăud – 19 decembrie 2018;
- Colocviu "Patriarhul Miron Cristea", în colaborare cu Despărțământul Astra Năsăud – 20 decembrie 2018;

- Simpozion "ArheoVest" Interdisciplinaritate în Arheologie, ediția VI, Timișoara, 24 noiembrie 2018 - Sandor Berecki, "Analiza antropologică a mormintelor din Cimitirul La Tène de la Fântânele – La Gâța", 2018, (L.Vaida);
- Sesiune de comunicări pedagogice, ISJBN, 25 ianuarie 2018;
- Lansare de carte - Revista Bistriței, 15 februarie 2018;
- Workshop - Întâlnirea de lucru a asistenților medicali din județ, 21 februarie 2018;
- Conferință - instruire accesare fonduri europene, 2 martie 2018;
- Conferință - Medicină alopatică și alternativă, martie 2018;
- Lansare de carte - Cultură și civilizație la Bistrița, 22 martie 2018;
- Concurs - Olimpiada Națională de Arte Vizuale și Istoria artei, ISJBN, 4 - 5 aprilie 2018;
- Lansare de carte - Imagini din inima mea, 12 aprilie 2018;
- Workshop - Atelier de primăvară, 20 aprilie 2018;
- Colocviu - Întâlnirea medicilor din domeniul farmaceutic, 4 mai 2018;
- Conferință - Clubul monarhiștilor bistrițeni, 10 mai 2018;
- Dezbateri - Întâlnirea profesorilor de religie, 16 mai 2018;
- Sesiune de comunicări pedagogice al profesorilor de istorie, 30 mai 2018
- Lansare revista - Mișcarea literară - "Scriitori ai Transilvaniei în anul Centenarului Marii Uniri", 21 iunie 2018;
- Lansare de carte - "Mirarea din cârlig a pescarului"/"Das staunen des anglers am haken", autor Kajo Scholz, tradusă de Elena M.Cîmpan, C.N. Liviu Rebreanu, 26 octombrie 2018;
- Lansare de carte - "Roua de gânduri", Augustin Baci, 14 decembrie 2018;
- Vernisaj expoziție - Pictorisiri, Constantin Cioc, Museikon, Alba Iulia, 16 martie 2018 (L.Moldovan, A.Berbecaru);
- Vernisaj expoziție - Bijuterii arhitecturale, Săliște, Sibiu, 16 iunie 2018, (L.Moldovan);
- ALZIAR la sărbătorirea Anului Patrimoniului - seminar în cadrul căruia am susținut prezentarea "Muzeul din Cetate", Alba Iulia, 25-27 octombrie 2018 (L.Moldovan);
- Românii în Primul Război Mondial. Marea Unire de la 1918 - sesiunea națională de comunicări științifice în cadrul căruia am susținut prezentarea "Un transilvănean în Vechiul Regat: Iuliu Moisil (1859-1947)", Muzeul Național Brukenthal, Sibiu, 15-16 noiembrie 2018, (L.Moldovan);

- Dezvelire placă comemorativă și vernisaj Octavian Smigelschi, Dumbrăveni, Sibiu, 17 noiembrie 2018, (L.Moldovan);
- Români în Primul Război Mondial. Marea Unire de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918"- vernisaj expoziție, Muzeul Național Brukenthal, Sibiu, 16 noiembrie 2018 (L.Moldovan);
- Colocviu - "Liviu Rebreanu, înainte, în timpul și după primul război mondial", Festivalul național de proză, ediția a XXXVI-a, 24 noiembrie 2018;
- Colocviu - "Ziua Rebreanu, 133 de ani de la naștere", "Războiul și marea unire în opera lui Liviu Rebreanu", 27 noiembrie 2018;
- Lecție deschisă:"De la Ion al Glanetașului la Apostol Bologa", Colegiul "George Coșbuc" Năsăud, 13 decembrie 2018;
- Conferință științifică aniversară "60 de ani de cercetare științifică în domeniul științelor naturii la Muzeul Județean Mureș" cu tema "Date mineralogice-petrografice privitoare la concrețiunile grezoase din câteva aflorimente importante din România", 31 octombrie - 2 noiembrie 2018, Tîrgu Mureș (M.Horga).

a.1.Colaborarea cu instituții, organizații, grupuri informale care se adresează aceleași comunități;

În ultimii ani, Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud a devenit o organizație tot mai activă în societate, relevantă pentru viața culturală a orașului, precum și pentru mediul științific. Strategia de management a Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud din ultimii ani a definit ca obiectiv afirmarea muzeului ca centru informațional, cultural și educațional. Acest obiectiv este atins, avându-se în vedere faptul că instituția a devenit centrul unei rețele de organizații active, numărul partenerilor și diversitatea acestora este în creștere, iar solicitările de colaborare din cele mai diverse sunt numeroase. Aceste lucruri arată că muzeul este un punct de reper pentru actori importanți care se adresează comunităților zonale, precum și mediului profesional.

Colaborările intermuzeale sau cu alte instituții educative s-au materializat în expoziții de pictură, expoziții și concursuri de artă și culoare, lecții de istorie, lecții de artă și etnografie. În baza parteneriatelor și protocoalelor de colaborare existente la nivelul Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud, în anul 2018 am desfășurat o serie de activități care au vizat, în principal, dezvoltarea de proiecte cultural-educative.

În cele ce urmează nominalizăm câteva din instituțiile, respectiv școli și grădinițe, ONG-uri, care pe parcursul anului 2018 au trecut pragul Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud sau cu care am încheiat parteneriate instituționale: Complexul Muzeal Iulian Antonescu din Bacău, Muzeul de Etnografie Anton Badea Reghin, Muzeul de Etnografie și Artă Populară Târgu Mures, Asociația Partida Romilor Pro-Europa, Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului, Timișoara, Liceul Tehnologic „Grigore Moisil”, Deva, Asociația "Prospectorii Istoriei", S.C. Plant Extrakt S.R.L, Direcția de Sănătate Publică Bistrița-Năsăud, Asociația Română de Prietenie cu R.P.Chineză, filiala Bistrița-Năsăud, Asociația "Club Sportiv Arc Transilvan" Bistrița, Asociația Profesorilor de Istorie din România, filiala Bistrița-Năsăud, Asociația "Armonia" Bistrița, Asociația Brickenburg, Forumul Democrat German, filiala Bistrița-Năsăud, Ambasada Germaniei la București, Clubul Monarhiștilor Bistrițeni, Societatea Crucea Roșie, filiala Bistrița-Năsăud, Direcția de Sănătate Publică Bistrița-Năsăud, Direcția Municipală de Servicii Sociale, Primăria Bistrița, Clubul Cercetașilor Bistrițeni, Life Vision Films, Centrul Județean pentru Cultură Bistrița-Năsăud, Biblioteca Județeană Bistrița-Năsăud, Inspectoratul Școlar Județean Bistrița-Năsăud, Muzeul de Istorie al Transilvaniei, Cluj-Napoca, Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Cluj-Napoca, Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Maramureș, Baia Mare, Muzeul Județean Mureș, Târgu Mureș, Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe, Muzeul ASTRA, Sibiu, Muzeul orașenesc Sebeș, Universitatea de Artă și Design Cluj-Napoca, Palatul Copiilor Bistrița, Liceul de Arte Plastice "Corneliu Baba", Bistrița, Centrul de Resurse și Referințe în Autism Micul Prinț, Bistrița, Școala gimnazială "Grigore Silași", Beclean, Școala generală nr.1, Bistrița, Școala Gimnazială Nr. 4, Bistrița, Școala Gimnazială Dumitra, jud.Bistrița-Năsăud, Liceul Tehnic "Ioan Căian Românul" Căianu Mic, Asociația Brickenburg, Colegiul Național "Liviu Rebreanu", Bistrița, Colegiul Național "Andrei Mureșanu", Bistrița, Colegiul Tehnic "Infoel", Bistrița, Liceul de Muzică "Tudor Jarda", Bistrița, Liceul cu Program Sportiv, Bistrița, Penitenciarul Bistrița, Direcția Județeană Sport și Tineret Bistrița-Năsăud, Grădinița nr.1 cu orar prelungit Bistrița, Grădinița nr.2 cu orar prelungit Bistrița, Grădinița nr.6 cu orar prelungit Bistrița, Grădinița nr.7 cu orar prelungit Bistrița, Grădinița nr.16 cu orar normal Bistrița, Grădinița nr.5 cu orar normal Bistrița, Grădinița Trenulețul veseliei Bistrița, Grădinița Dumbrava Minunată Bistrița, Grădinița Raza de Soare Bistrița.

Asociația Profesorilor de Istorie din România, filiala Bistrița-Năsăud, Asociația "Armonia" Bistrița, Asociația Brickenburg, Forumul Democrat German, filiala Bistrița-Năsăud, Ambasada Germaniei la București, Clubul Monarhiștilor Bistrițeni, Societatea Crucea Roșie, filiala Bistrița-Năsăud, Direcția de Sănătate Publică Bistrița-Năsăud, Clubul Cercetașilor Bistrițeni, Life Vision Film, Centrul Județean pentru Cultură Bistrița-Năsăud, Biblioteca Județeană Bistrița-Năsăud, Inspectoratul Școlar Județean Bistrița-Năsăud, Muzeul de Istorie al Transilvaniei, Cluj-Napoca, Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Cluj-Napoca, Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Maramureș, Baia Mare, Muzeul Județean Mureș, Târgu Mureș, Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe, Muzeul ASTRA, Sibiu, Muzeul orășenesc Sebeș, Universitatea de Artă și Design Cluj-Napoca, Palatul Copiilor Bistrița, Liceul de Arte Plastice "Corneliu Baba", Bistrița, Centrul de Resurse și Referințe în Autism Micul Prinț, Bistrița, Școala gimnazială "Grigore Silași", Beclean, Școala generală nr.1, Bistrița, Școala Gimnazială Nr. 4, Bistrița, Școala Gimnazială Dumitra, jud.Bistrița-Năsăud, Liceul Tehnic "Ioan Căian Românul" Căianu Mic, Asociația Brickenburg, Colegiul Național "Liviu Rebreanu", Bistrița, Colegiul Național "Andrei Mureșanu", Bistrița, Colegiul Tehnic "Infoel", Bistrița, Liceul de Muzică "Tudor Jarda", Bistrița, Liceul cu Program Sportiv, Bistrița, Penitenciarul Bistrița, Direcția Județeană Sport și Tineret Bistrița-Năsăud, Grădinița nr.1 cu orar prelungit Bistrița, Grădinița nr.2 cu orar prelungit Bistrița, Grădinița nr.6 cu orar prelungit Bistrița, Grădinița nr.7 cu orar prelungit Bistrița, Grădinița nr.16 cu orar normal Bistrița, Grădinița nr.5 cu orar normal Bistrița, Grădinița Trenulețul veseliei Bistrița, Grădinița Dumbrava Minunată Bistrița, Grădinița Raza de Soare Bistrița.

Colaborarea cu partenerii menționați anterior s-a concretizat prin: prezentarea expozițiilor temporare găzduite de instituția noastră (concepute și organizate de Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud în mod individual sau în parteneriat), organizarea de acțiuni culturale artistice dedicate marcării unor evenimente importante în plan național, european sau universal, găzduirea unor conferințe, dezbateri, lansări de carte, sesiuni de comunicări, prelegeri, organizarea de ateliere, lansări de proiect, etc.

Ca în fiecare an, în preajma sărbătorilor Pascale și a sărbătorilor de iarnă, Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud împreună cu Asociația Brickenburg au organizat tradiționala Expoziție de primăvară și iarnă Brickenburg, dedicată nu doar fanilor LEGO(R), ci și tuturor celor curioși să exploreze lumi fantastice construite din celebrele "cărămizi". Anul acesta, în perioada expoziției Brickenburg de la Bistrița s-au suprapus mai multe aniversări

importante legate de hobby-ul care unește sute de mii de fani de pe toată planeta.

Astfel în 2018 s-au împlinit 60 de ani de la lansarea "cărămizii" clasice LEGO(R), iar 2 aprilie, a fost Ziua Internațională a Jocului cu LEGO(R), iar Asociația Brickenburg a împlinit 10 ani de activitate și, special legat de Bistrița, a aniversat 5 ani de activitate expozițională în acest oraș, cu excelența colaborare și implicare a Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud.

Pentru a marca aceste importante episoade ale Hobby-ului LEGO(R) național și internațional, în premieră la Bistrița, expoziția a avut caracter internațional, printre participanți aflându-se membri ai Kolege LUG din Serbia. Astfel în perioada 7-9 aprilie și 6-9 decembrie expoziția Brickengurg - Lego ne-a adus un număr de 2614 de vizitatori.

Tot anul acesta în perioada 26 martie - 31 martie Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud, cu sprijinul Consiliului Județean Bistrița-Năsăud, în parteneriat cu DAR Association, Cenafer Instruire Feroviară și Muzeul CFR, am propus publicului bistrițean o expoziție de fotografie și machete cu trenulețe funcționale. A fost prima expoziție dedicată "căilor ferate spectaculoase din România" și din Bistrița și a cuprins impresionante scene de viață din care nu au lipsit omuleți minusculi, mașinuțe, mecanici care își repară autovehiculele, diferite obiecte de mobilier urban, stații de încărcare, tiruri – toate construite în ani de zile de muncă. Expoziția aducându-ne un număr de 1023 de vizitatori.

De asemenea pe parcursul acestui an s-a derulat și proiectul educațional **"Muzeul vine la tine"**, care a fost realizat în parteneriat cu asociația Celtic Transilvania - Beclean. Proiectul s-a adresat în special școlilor din zona rurală a căror acces la muzeu nu este unul facil. S-a încercat astfel ca prin intermediul unor prezentări cu teme arheologice și istorice patrimoniul arheologic al județului Bistrița-Năsăud să fie cunoscut de către tânără generație și să se realizeze o serie de viitoare colaborări între diferite școli și Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud.

Acest proiect a implicat prezentări PowerPoint cu teme arheologice, excursii tematice la diferite situri arheologice, prezentarea unor artefacte și a importanței lor din punct de vedere științific pentru elevi, proiecții de filme și documentare cu teme arheologice. Beneficiarii proiectului au fost: Școala Gimnazială Budești, Școala Gimnazială Cormaia, Clubul Copiilor Sângeorz Băi, Liceul Tehnologic Târlisua, Școala Gimnazială Dumitra, Liceul "Radu Petrescu" Prundu Bârgăului, Liceul de muzică "Tudor Jarda" Bistrița, Cristeștii Ciceului, Școala Gimnazială Uriu, Liceul Tehnologic din Feldru, Școala Gimnazială Parva, Școala Gimnazială nr. 1 Bistrița, Centrul Școlar de

Educație Incluzivă, Școala Gimnazială Petriș, Școala Gimnazială Romuli. Proiectul bucurându-se și în acest an de un număr total de 701 de beneficiari.

Proiectul cultural "Crăciun în Bistrița-Năsăud" aflat la a VI-a ediție este un proiect care promovează tradițiile și obiceiurile de iarnă din preajma sărbătorilor, pune în valoare specificitatea zonei și aduce în atenția publicului valorile patrimoniale imateriale ale județului Bistrița-Năsăud, iar anul acesta a adus un număr de 2950 vizitatori.

În cadrul manifestărilor dedicate "Noptii Muzeelor" 2018, ediție care în acest an ne-a adus un număr de aproximativ 3000 de vizitatori, am inițiat un tur virtual "Salvează-ți camarazii!" - tur interactiv gratuit de explorare a Muzeului Bistrița în Aplicația Questo App, care a înregistrat o nouă premieră, situându-ne pe locul III pe țară. Cele mai populare tururi au fost Cimitirul Bellu - peste 1000 de utilizatori; Muzeul Antipa - peste 500 de utilizatori; **Complexul Muzeal Bistrița - peste 250 de utilizatori**, Palatul Culturii București - peste 230 de utilizatori și Muzeul de Artă Baia Mare - peste 170 de utilizatori.

În anul 2018 am fost parte a unor proiecte de colaborare, cu finanțare nerambursabilă atrasă prin concurs de proiecte. Acestea contribuie la dezvoltarea ofertei muzeului, la lărgirea accesului la colecțiile sale și la întărirea rolului educativ al instituției. Personalul de specialitate a instituției noastre a contribuit la redactarea unor proiecte precum:

- Scriere și depunere proiect "Bistrițenii și Marea Unire" - Ministerul Culturii și Identității Naționale, aprilie 2018;
- Scriere și depunere proiect "Drumul spre Marea Unire" - AFCN, martie 2018;
- Scriere și depunere proiect Realizare bust din bronz "Elie Miron Cristea - primul patriarh al României Mari", - Ministerul Culturii și Identității Naționale, aprilie 2018 - proiect finanțat de minister și implementat;

Programele dezvoltate la Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud, în anul 2018, au cuprins mai multe domenii de activitate, adresându-se unui public eterogen, îndeplinindu-și astfel rolul de factor educațional pentru persoane de diferite categorii de vârstă. Tematica diversă abordată în organizarea evenimentelor (expoziții temporare, lansări de carte, dezbateri, conferințe, sesiune de comunicări, atelier de creație, atelier de limbă germană, expoziții de obiecte și fotografii, scriere de proiecte cu caracter cultural-educational) a înglobat tehnici și modalități de expunere a artei tradiționale și moderne.

a.2. analiza SWOT (analiza mediului intern și extern, puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări)

Acest raport a fost realizat în forma analizei SWOT (Strengths-puncte tari, Weaknesses-puncte slabe, Opportunities-oportunități și Threats-amenințări) compatibilă cu analiza activității noastre.

Analiza SWOT reprezintă o sinteză care evidențiază punctele forte și cele slabe ale activității/organizației, precum și oportunitățile și amenințările mediului extern. Se realizează astfel o listă a caracteristicilor pozitive și negative ale activității/organizației analizate. Analiza SWOT este tehnica prin care se pot examina și oportunitățile și amenințările la adresa unei activități și poate fi utilizată ca element în realizarea bilanțului – raport și analiză, pentru a măsura, în scopuri profesionale, caracteristicile/profitabilitatea unei activități sau unui proiect.

Planul strategic al Complexului Muzeal B-N trebuie fundamentat printr-o evaluare obiectivă a stării actuale în care să se identifice, competențele și capacitățile organizației, cunoștințele și acțiunile care susțin existența Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud, dar și aspectele nefavorabile, punctele slabe, neîmplinirile, slăbiciunile care împiedică schimbarea și dezvoltarea instituțională.

Punctele forte sunt o caracteristică a mediului intern și țin de capacitatea de organizare și resursele de care dispune activitatea /organizația.

PUNCTE TARI (mediu intern)	PUNCTE SLABE (mediu intern)
O relație foarte bună cu parteneri externi materializată prin protocoale de colaborare încheiate pe diverse activități, cu instituții similare din țară, O.N.G.-uri, universități, școli și participarea în calitate de partener la proiecte cu finanțare guvernamentală și europeană; Calitatea profesională a echipei de specialiști, tehnice și administrative	Slaba implicare a mediului privat în promovarea obiectivelor culturale și de patrimoniu ale județului;
	Sincope în colaborarea cu departamentele de profil ale Primăriei municipiului Bistrița;

a instituției;	
Calitatea, cantitatea și reprezentativitatea patrimoniului pe care îl gestionează CMBN;	
Complexitatea structurii care îngăduie o bună funcționare internă și generează o ofertă culturală generoasă și totodată prezența unui public fidel;	Legislația muncii care nu permite recompensarea performanței și penalizarea sau eliminarea persoanelor cu grad redus de competență profesională și inițiativă;
Vizibilitatea și recunoașterea națională;	Legislația nemotivantă referitoare la sponsorizări;
Buna calitate a majorității expozițiilor și evenimentelor culturale;	
Amplasarea excepțională a sediului Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud cât și a celorlalte puncte muzeale, respectiv case memoriale, muzee tematice la drumurile naționale;	Lipsa fondurilor alocate proiectelor culturale care vizează achiziția de softuri și programe necesare dezvoltării de activități culturale în mediul virtual;
Web-site mereu actualizat, pagină de facebook;	
Administrarea unor colecții valoroase, deține o deosebită colecție de artă contemporană, artă populară, iar secția de istorie este una dintre cele mai frumoase din țară;	

Experiența și performanțele managerului

OPORTUNITĂȚI (mediu extern)	RISCURI (mediu extern)
Existența unor spații generoase și	Legislația confuză și în permanentă

cu o ambianță somptuoasă;	schimbare;
Mentținerea interesului publicului la un nivel ridicat pentru muzeu și activitățile implicate ale acestuia;	Dificultăți întâmpinate în plan legislativ referitoare la motivarea financiară a personalului performant;
Existența unei concurențe reale la nivelul județului la oferta culturală;	Lipsa unor indicatoare rutiere în punctele strategice ale județului;
Importante venituri extrabugetare;	Concurența pe care Internetul, în impetuoasă extindere, o practică la adresa instituțiilor culturale tradiționale prin vizite virtuale, seturi de imagini interactive;
Bună colaborare cu operatorii culturali locali, naționali și internaționali;	Lipsa unor spații de parcare în zonă;
Degradarea gustului și gradului de educație, precum și a discernământului unei părți importante a populației	
Instabilitatea politică cu efect asupra stabilității managementului instituțiilor culturale	

Analiza SWOT evidențiază persistența trendurilor observate în mediul extern în ultimii ani, dar și unele modificări, în special în sfera creșterii concurenței.

În urma analizei SWOT rezultă că este necesară atât dezvoltarea în continuare a ofertei culturale, cât și îmbogățirea patrimoniului și o dezvoltare a managementului colecțiilor. Patrimoniul – ca element central al strategiei de management în perioada următoare – poate fi un catalizator al activității și o rampă de dezvoltare.

a.3. evoluția imaginii existente și măsuri luate pentru îmbunătățirea acesteia

Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud este o instituție cu un patrimoniu diversificat și numeros, reprezentativ pentru orașul Bistrița și pentru județ, dintr-o perspectivă culturală amplă: istoric, artistic, spiritual etc. Este un muzeu de importanță județeană, cu un patrimoniu cultural divers și atractiv atât pentru bistrițeni, cât și pentru turiștii din oraș – români și străini. De

asemenea, oferta în sfera artei contemporane a crescut semnificativ o dată cu organizarea unor expoziții temporare a unor artiști de prestigiu cum ar fi: Corneliu Drăgan, membru internațional Birmingham Watercolor Society, Marea Britanie și membru asociat Național Watercolor Society, San Pedro, California, USA, Ioan Sbârciu, Markus Lüpertz, Hermann Nitsch, Emilio Vedova, Daniel Spoerri, Mimmo Paladino, Cézair, Arnulf Rainer, A.R. Penck, etc.

La fel ca și tradiția unei instituții muzeale și imaginea ei se construiește în timp, se păstrează dar se și aduce la zi, în concordanță cu cerințele mediului exterior, cu scopul de a-și îndeplini misiunea de bază.

Realizarea cu succes a programelor de activitate, a acțiunilor culturale asumate a depins și de modul în care publicul a perceput desfășurarea tuturor proiectelor noastre culturale, percepție condiționată de altfel și de imaginea pe care muzeul a reușit să o transmită. Principalele căi de transmitere au fost constituite de propriile acțiuni de publicitate ale instituției atât pe site, pagina Network social (FB), grupul "Prietenii Muzeului" dar și de aparițiile în mass-media.

Desigur, o politică susținută de comunicare publică, oricând de persuasivă și articulată ar fi, trebuie să fie dublată de o ofertă culturală generoasă și variată precum muzeul a făcut-o publicului. Considerăm că pe întreaga perioadă de management, CMBN a lansat o ofertă culturală suficient de diversificată pentru a atinge toate segmentele potențiale ale publicului său.

S-a continuat programul de achiziții de bunuri culturale, prin îmbogățirea consistentă a patrimoniului muzeal prin numeroase artefacte obținute fie prin efectuarea de cercetări arheologice, prin donații vizând obiecte de etnografie (nr. inv. 2924-2930 – elemente de port și textile) și artă plastică în număr de 45 de lucrări cu o valoare estimativă de **278.511 lei**, (nr. inv. 886 – Regiunea Y – pictură, 887 – Armonie în roșu – pictură, 888 – Spațiu galben – pictură, 889 – Fără titlu – pictură, 890 – Regiunea Y – pictură, 891 – Centru de lumină – pictură, 892 – Sertarul cu culori – ceramică; 893 – Rugă Tatăl nostru în limba catalană și limba română, pictură; 894 – Rugă Tatăl nostru în limba română, pictură; 895 – Învelișul gândurilor, tapiserie; 896 – Ex Peisaj N¹, grafică; 897 – Ex Peisaj N², grafică; 898 – Ex Peisaj N³, grafică; 899 – Ex Peisaj N⁴, grafică; 900 Backyards monuments, grafică; 901 – Pink winter, grafică; 902 Untitled – grafică; 903 – Peisaj 1, grafică; 904 – Peisaj 2, grafică; 905 – Doină, grafică; 906 – Untitled, grafică; 907 – Corosiv, grafică; 908 Tricot, grafică; 909 Identitate, grafică; 910 Identitate, grafică; 911 Fragment 2/4, grafică;

912 Belgrad, grafică; 913 Acasă, grafică; 914 Tăcere, grafică; 915 Atelier I, grafică; 916 Atelier II, grafică; 917 Fereastră, pictură; 918 Castelul Pelișor – Domeniul Sinaia, pictură; 919 Simple things, pictură; 920 Soul in the hole 2, pictură; 921 Peisaj din Transilvania – Amurg din ciclul pădurea de cenușă, pictură; 922 Din ciclul: cristaloscopie – pictură; 923 Muguri, geneză (diptic) – pictură; 924 Fără titlu – pictură; 925 Trafic 2, pictură; 926 Phenomenon, pictură; 927 KKK, ceramică; 928 – Haină de piatră, pictură; 929 – Ecce hommo, pictură; 930 Stand up tragedy, series, grafică (A. Berbecaru, I. Negru);

Pe lângă donațiile enumerate în cursul acestui an, au fost achiziționate mai multe bunuri care îmbogățesc colecțiile secțiilor muzeale: **secția de etnografie** (nr. inv. 2954-2959 – bunuri textile, 295 – covor; **secția de istorie-arheologie** (nr. inv. 26186-26189 – monede, 26128-26175 – carte veche, 26176-26184 – recipiente farmacie, 26078-26124 – vase și tacâmuri din cositor, 26125 – cheie fier, 26126 – opaiț de mină), **secția de artă contemporană** (nr. inv. 931 – acuarelă Walter Widmann, nr.932 - compoziție Octavian Stoia, nr.inv. 933 - Bust tenor Constatin Pavel, nr.inv.934 - Bust bronz Liviu Rusu, nr.inv.935 - Statuie din bronz Petru Rareș, nr.inv.936 - Bust bronz Elie Miron Cristea) și ale **secției de științele naturii** (nr. inv. 3957 – blană bursuc), valoarea totală a acestora fiind în sumă de 19.992 lei.

Aceste aspecte dovedesc dacă mai era cazul, că patrimoniul muzeal se îmbogățește anual iar ponderea mare o au în continuare donațiile, suma consistentă rezultată din valoarea donațiilor a anului 2018 (aproape echivalentă cu bugetul pentru acțiuni culturale) este o dovadă clară și justifică atât imaginea bună a instituției cât și managementul performant al acesteia.

Imaginea instituției reprezintă atât oglinda activității desfășurate, cât și modul în care aceasta este percepută în exterior. Muzeul face eforturi considerabile de a promova o imagine pozitivă în rândul beneficiarilor produselor sale culturale, de acest fapt depinzând în mare măsură creșterea numărului de vizitatori, atragerea unor noi categorii socio-profesionale, dar și fidelizarea celor vechi.

Pe parcursul anului 2018 am avut o relație bună cu mass-media locală și centrală, prin oferirea de informații și înștiințarea în privința acțiunilor culturale desfășurate în cadrul instituției noastre prin comunicate de presă către principalii informatori media (TVR, Antena 1, Realitatea TV, Direct Tv Bistrița, Bistrița News, TV Bistrița, Ardeal TV, Radio Renașterea Cluj-Napoca, Radio România Internațional, Radio Cluj, Radio Someș, As-TV

Bistrița, Bistrița Online, Sângeorz Băi TV, etc). De asemenea am apărut și în presa scrisă, națională, unde am avut articole și în Observator Cultural, Dilema Veche, Dilemateca, Adevărul, Ziarul de Cluj, România Literară, Adevărul, Academia Cațavencu cât și pe site-ul partener www.modernism.ro.

Pentru dezvoltarea permanentă a audiențelor, pentru creșterea vizibilității acțiunilor în toate mediile este necesară implementarea unei strategii anuale de promovare, adaptată noilor tendințe și nevoilor de informare ale publicului. Nu este vorba numai despre calitatea activităților sau de conținutul transmis cât și despre eficiența mediilor de comunicare și adaptarea continuă a mesajului la cele mai utilizate canale mediatice sau de socializare.

Rezultatele obținute, superioare, numeric și calitativ, estimărilor, se pot rezuma în cifre astfel:

- peste 93.900 de **vizitatori unici** pe site-ul Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud - <http://complexulmuzealbn.ro/>
- peste 157.884 vizite pe site-ul Centrului German Bistrița <http://centrulgermanbistrita.ro/>
- peste 6.659 de aprecieri pe contul de facebook al muzeului;
- peste 860.106 impact vizitatori pe contul Network social (FB);
- peste 1500 de abonați la Revista Bistriței pe www.academia.edu
- în medie 71.675 de vizualizări lunare pe contul de facebook al muzeului;
- peste 2000 de apariții în presa on-line - peste 650 de apariții în presa scrisă;

Dintre măsurile cuprinse în strategia anuală de promovare adoptate pentru îmbunătățirea imaginii existe instituției amintim:

✓ Măsuri care vizează publicul larg:

- Actualizarea constantă a site-ului web al muzeului (www.complexulmuzealbn.ro) cu informație grafică și text adresat atât publicului larg, presei, dar și specialiștilor interesați de activitatea instituției;
- creșterea gradului de transparență, vizibilitate și mediatizare a activității instituției;

- Promovarea programelor și proiectelor desfășurate de muzeu și diseminarea rezultatelor acestora prin diverse moduri de publicitate;
- Utilizarea canalului youtube pentru promovarea prin materiale video a principalelor activități anuale;
- Utilizarea consecventă a postărilor pe rețelele de socializare, în principal Facebook, pentru informarea eficientă publicului și lipsită de costuri. Monitorizarea permanentă a reacției publicului au permis adaptarea mesajului și conținutului comunicat pentru o mai bună apreciere și eficientizarea comunicării;
- oferirea, în mod permanent, către mass-media, a comunicatelor de presă privind evenimentele culturale organizate;
- editarea de afișe, pliante și invitații pentru expozițiile și manifestările culturale organizate;
- comunicate de presă;
- participarea la emisiuni radio - TV (TVR, Antena 1, Realitatea TV, Ardeal TV, TV Bistrița, AS-TV, Radio România Internațional, Radio Cluj, Radio Someș, etc);
- Scriere și depunere proiect "Drumul spre Marea Unire" - AFCN, martie 2018;
- Scriere și depunere proiect "Bistrițenii și Marea Unire" - Ministerul Culturii și Identității Naționale, aprilie 2018. Proiectul a obținut finanțare și a fost implementat în perioada octombrie-decembrie 2018, finalizându-se cu o serie de produse culturale (film documentar de 60 de minute, proiect realizat în parteneriat cu LifeVision Films și broșură de 32 pagini) cât și organizarea unui eveniment de lansare, desfășurat la data de 18 decembrie 2018;
- Scriere proiect Realizare bust din bronz "Elie Miron Cristea - primul patriarh al României Mari", - Ministerul Culturii și Identității Naționale, aprilie 2018 - proiect finanțat de minister și implementat (Al.Gavrilaș);
- Decembrie 1918 – Portrete ale Marii Uniri – 8 filme documentare despre personalități participante la Marea Unire (L. Moldovan) ;
- Înscrierea pe platforma izi.travel, ce presupune o platformă globală deschisă și gratuită pentru turismul de oraș și muzee, soluția gata de utilizat pentru a crea ghiduri audio pe smartphone-uri, trecerea de pereții muzeului cu propriile tururi de oraș ghidate prin sistem GPS; ghiduri multimedia pentru muzee într-o singură aplicație; Iar beneficiile pentru noi ca muzeu sunt flexibilitatea în sensul creării, actualizării și îmbogățirii cu istorii ghidurile audio create în funcție de

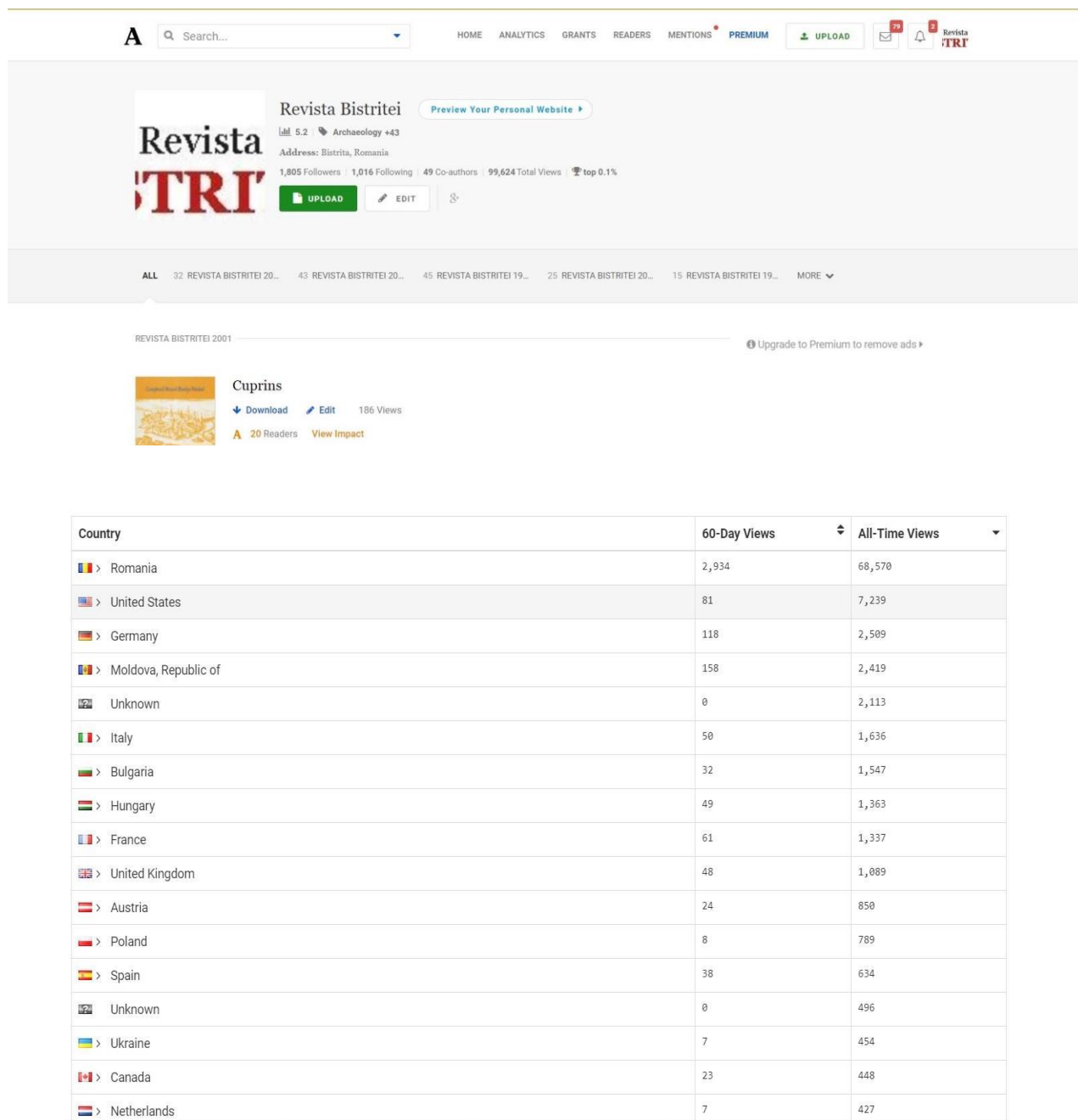
necesități, atragerea de (noi) vizitatori, stimularea și atragerea de noi tipuri de vizitatori cât și controlul, în vederea păstrării drepturilor de autor și controlul absolut asupra conținutului. Vizitatorii se pot bucura de conținut pe propriile smartphone-uri;

- Creșterea calității experienței de vizitare a muzeului și gradul de interactivitate cu obiectul muzeal;
- Promovarea tuturor evenimentelor Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud prin intermediul paginii de facebook
<https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud/>
- Utilizarea instrumentelor social media pentru informarea, promovarea și fidelizarea publicului vizitator;
- Realizarea de acorduri de colaborare cu parteneri din mass-media, ONG-uri, școli și alte instituții de profil din țară;
- presa scrisă cotidiană și din domeniul on-line (timponline, modernism.ro, etc.), colaborări cu presa scrisă locală;
- Promovarea prin intermediul agențiilor de presă locale și naționale: Antena 1, TVR, PRO TV, Ardeal TV, Direct TV Bistrița, Bistrița News, TV Bistrița, Radio Renașterea Cluj-Napoca, Radio Someș, Radio România Internațional, As-Tv Bistrița, Bistrița Online, Agerpres, Mediafax, Observator Cultural, Dilema Veche, Dilemateca, Adevărul, România Literară, Academia Cațavencu etc.;
- Organizarea de conferințe de presă, pentru informare privind direcțiile de dezvoltare ale muzeului sau pentru promovarea evenimentelor curente;
- Galeriile virtuale ale muzeului sunt utilizate pentru promovarea valorilor de patrimoniu în procesul de digitizare a colecțiilor și expunere în mediul virtual;
- Promovarea prin intermediul instituțiilor culturale și administrative din județ și din țară: Consiliul Județean Bistrița-Năsăud (calendar de evenimente publicat pe site);
- Consolidarea imaginii activităților de cercetare ale Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud prin participarea în proiecte de cercetare și organizarea și participarea la numeroase sesiuni de comunicări științifice pe plan național;
- Schimbul de publicații cu biblioteci și instituții culturale la nivel național;
- Participarea specialiștilor muzeului în consilii, comitete științifice și alte organisme de specialitate la nivel județean și național.

- Emisiunea "Mărturii ale trecutului" - Bisericuța de lemn din Leurda, (C.Gaiu);
  - Prezentarea activității muzeului și viața culturală a județului, emisiunea ETC...– Estetică, Tehnică, Creație - realizată de Vasile Duda al AS TV (expoziție Constantin Cioc la Biserica Evanghelică Herina, Casa Argintarului - Norbert Thomae, Hans Hermann, Biserici de lemn, (Al. Gavrilăș, C. Gaiu, A. Berbecaru);
  - Prezentarea activității muzeului și viața culturală a județului, emisiune Ardeal TV (secția de etnografie, Casa Argintarului - Hans Hermann, Bistrița medievală), (Al.Gavrilăș, C.Gaiu, M. Bolog);
  - Prezentarea filmului "Bistrițenii și Marea Unire", prin intermediul TVR (L. Moldovan, C. Gaiu);
  - Prezentarea și popularizarea Drapelului de la Pintic prin intermediul Ardeal TV (L. Moldovan);
  - Prezentarea și popularizarea vasului de aur din epoca bronzului descoperit la Bistrița prin intermediul emisiunilor tv Știrile Antena 1, AS TV și prin agenția de presă Agerpres (Al. Gavrilăș, G. Marinescu);
  - Prezentarea unei verigi descoperită la Bistrița la știrile Antena 1, Pro TV, TVR, Bistrițeanul.ro (G. Marinescu);
  - Promovarea patrimoniului arheologic al județului Bistrița-Năsăud și a expoziției "Prelucrarea bronzului în nord-estul Transilvaniei", în cadrul unei emisiuni la Ardeal TV Bistrița (G. Marinescu);
  - Promovarea patrimoniului etnografic al Muzeului Bistrița prin intermediul expoziției Zadia, emisiune la AS TV și Ardeal TV (M. Bolog);
  - Emisiunea "Natură și aventură" la TVR 2, emisiune realizată în peșteră, realizator Dan Păvăloaie (C.Theodorescu);
  - Emisiune "Oră dedicată peșterii" la AS TV, realizator Anuța Mican (C.Theodorescu);
  - Prezentarea Muzeului Memorial "George Coșbuc" la TVR 1 și Ardeal TV (D.Someșan);
  - Prezentare Peștera Tăușoare la România Actualități, realizator Cristiana Sabău (C.Theodorescu);
  - Promovarea acțiunilor muzeului prin mass-media (TVR 1, TVR Bistrița, TVR Cluj-Napoca, Sângeorz TV, AS TV, TV Ardealul (Reghin), Radio Someș, Mesagerul de Bistrița-Năsăud, Răsunetul de Bistrița-Năsăud, Bistrițeanul, etc.) (L.Vaida).
- În paralel cu acțiunile de îmbunătățire a imaginii instituției și de

promovare a activităților sale, muzeul a ținut o strictă evidență a aparițiilor în presă prin intermediul dosarului de presă.

Digitizarea și upload-oarea publicațiilor instituției noastre - Revista Bistriței, Studii și cercetări Geografie-Geologie și Biologie cât și Arhiva Someșană pe platforma www.academia.edu unde au fost accesate până la ora actuală de **99.624** de utilizatori, fapt ce se reflectă în următorul page screen capture.

Country	60-Day Views	All-Time Views
Romania	2,934	68,570
United States	81	7,239
Germany	118	2,509
Moldova, Republic of	158	2,419
Unknown	0	2,113
Italy	50	1,636
Bulgaria	32	1,547
Hungary	49	1,363
France	61	1,337
United Kingdom	48	1,089
Austria	24	850
Poland	8	789
Spain	38	634
Unknown	0	496
Ukraine	7	454
Canada	23	448
Netherlands	7	427

De asemenea, **Revista Bistriței** a fost accesată în peste 150 de țări, de peste 1500 de abonați din care: România - 68.570, Statele Unite ale Americii – 7.239, Germania -2.509, Moldova – 2.419, Italia – 1.636 , Franța – 1.337 , Marea Britanie – 1089, Serbia 403, Turcia 29, Ucraina 454, Spania 634, Polonia – 789, Austria - 850, Bulgaria - 1.547, Canada - 448, Ungaria – 1.363, Unknown 496, etc.

Turul virtual ce este compus din imagini sferice interactive cu muzeele din cadrul Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud, a fost actualizat și în anul 2018 :<http://www.360x.ro/muzeu-bn>

<http://www.360x.ro/muzeu-bn/casa-argintarului/>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/bistrita/>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/cosbuc/>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/herina/>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/livezile/>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/maieru/>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/monor/>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/nasaud/>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/rebreanu/>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/reteag/>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/rodna/>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/sangeorz/>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/bistrita>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/bistrita/arta>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/bistrita/ateliere>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/bistrita/biserica>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/bistrita/casa-archiud>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/bistrita/casa-sant>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/bistrita/etnografie>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/bistrita/exterior>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/bistrita/istorie>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/bistrita/istorie-naturala>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/bistrita/sala-conferinte>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/bistrita/subsol>
<http://www.360x.ro/muzeu-bn/bistrita/tezaur>

Evoluția imaginii existente a Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud este evaluată luând în considerare următorul set de indicatori: numărul total de vizitatori ai expozițiilor permanente, numărul total de vizitatori ai expozițiilor temporare și programelor educaționale, numărul total de apariții în presă, cât și de procentul de vizitatori care ne-au trecut pragul și care se declară mulțumiți de vizita la Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud.

a.4. măsuri luate pentru cunoașterea categoriilor de beneficiari

Bistrița este evident un municipiu generos în oferta culturală, mai ales în ultimii ani, asigurată de numeroase instituții publice de cultură dar și de organizații non-guvernamentale de profil. Așadar, în contextul unei efervescente artistice deosebite, instituția noastră are locul său bine

determinat, datorită unicității profilului, dar și a clădirii generoase care găzduiește sediul nostru central.

Interesul publicului pentru actul cultural muzeal s-a manifestat cu o intensitate graduală, într-o evoluție permanentă, în funcție de nivelul de educație.

Expozițiile, simpozioanele, dezbaterile și prezentările realizate și susținute de-a lungul timpului au fost dedicate publicului, iar dorința noastră a fost ca acesta să fie perceput ca o instituție păstrătoare de patrimoniu și creatoare de identități culturale.

În vederea cunoașterii preferințelor publicului s-a apelat la o serie de modalități de informare – măsurători cantitative, respectiv înregistrarea profilului beneficiarului prin:

- numărul de bilete vândute;
- chestionare;
- monitorizarea participanților la diferite tipuri de activități;
- monitorizarea participanților la activități culturale, de tipul simpozioanelor, conferințelor și sesiunilor științifice sau la programele *Noaptea Muzeelor*, *Muzeul vine la tine*, *Școala altfel*, *Crăciun în Bistrița-Năsăud*, etc.

Totodată, la intrarea în fiecare punct muzeal există un pupitru amenajat, cu un **Caiet de impresii** unde vizitatorii își pot scrie impresiile față de ceea ce văd la muzeu, de modul în care sunt primiți, de modul în care află informații despre expoziții și exponate și nu în ultimul rând sugestii asupra activității instituției muzeale.

Această măsurătoare calitativă vizează identificarea unor elemente care să confirme îmbunătățirea ofertei culturale către public.

Feedback-ul publicului a fost în mare parte favorabil. Pentru foarte mulți vizitatori expozițiile muzeului au fost o surpriză plăcută, iar mulți dintre cei care ne-au trecut pragul și-au exprimat admirația asupra a ceea ce au văzut și vis-à-vis de spațiul generos în care este Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud.

Informațiile privind cunoașterea categoriilor de beneficiari au fost culese și pe baza unor chestionare aplicate sporadic și extrase din raportul preliminar al unui studiu în domeniu pentru cunoașterea profilului vizitatorului. O altă sursă, din ce în ce mai des folosită, este mediul on line (site, Network social FB, etc.).

a.5. grupurile-țintă ale activităților instituției;

Adaptarea programelor Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud la cerințele publicului s-a făcut ținându-se cont de patrimoniul instituției, de resursele umane și materiale de care dispune, fiind stabilite în corelare cu programele – expozițional, educațional și de cercetare, – beneficiarul țintă.

➤ **beneficiarul-țintă al programelor expoziționale:**

- pe termen scurt - pe grupe de vârstă: elevi, preșcolari, adulți;- din mediu local: Bistrița, mediul rural limitrof, alte orașe, mediul rural îndepărtat;

- pe termen lung - pe grupe de vârstă: elevi, preșcolari, studenți, adulți;- local: Bistrița, mediul rural îndepărtat, mediul rural limitrof, alte orașe.

➤ **beneficiarul-țintă al programelor educaționale:**

Publicul vizitator de toate categoriile din mediile urban și rural este principalul beneficiar al acțiunilor culturale atât la sediul instituției – în municipiul Bistrița, cât și în celelalte puncte muzeale din orașele și comunele județului unde avem locații.

- pe termen scurt, mediu și lung - grupe de vârstă: preșcolari , elevi, studenți, adulți; -din mediu local: Bistrița, mediul rural limitrof, alte orașe, mediul rural îndepărtat;

➤ **beneficiarul-țintă al programelor de cercetare:**

- pe termen scurt - categorii: adulți (specialiști), elevi, studenți, beneficiari privați, autorități locale;

- pe termen lung - categorii: adulți (specialiști), elevi, studenți, autoritățile locale.

Propunerile de activități muzeale au avut în vedere necesitățile culturale ale publicului vizitator, la care s-a adăugat componenta educațională a acestora. De aceea, activitățile muzeului s-au adresat în principal tuturor categoriilor de vârstă. Aceștia au participat la programele de pedagogie și de educație muzeală, vernisaje de expoziții, lansări de carte, vizite la muzeu, simpozioane, colocvii, evenimente culturale (concerte, serate muzicale, Noaptea Muzeelor, etc.).

O reușită a acestor demersuri culturale o constituie fidelizarea publicului vizitator pe categorii de evenimente, fapt reflectat de numărul și categoriile socio-profesionale ale vizitatorilor sau participanților la evenimentele organizate de Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud.

a.6. profilul beneficiarului actual;

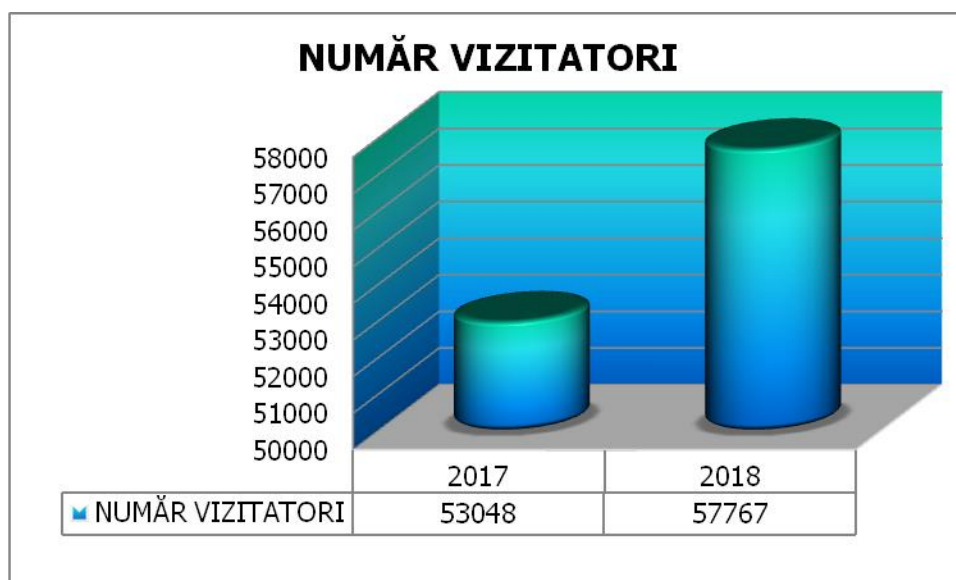
Informațiile referitoare la cunoașterea profilului beneficiarului actual rezultă în urma analizei și studiilor comparative, a situației vânzărilor de bilete pe categorii de vizitatori, din datele cu privire la activitățile educative și participarea la evenimentele și manifestările culturale.

Structural, publicul țintă al programelor realizate de Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud se încadrează în mai multe categorii:

- ✓ publicul tânăr, de vârstă școlară (grupele de vârstă 5 – 7 ani, 8 – 12 ani);
- ✓ public tânăr și familii (14 -18 ani, 18 -24 ani, peste 24 ani);
- ✓ adulți activi;
- ✓ vârstnici (pensionari);
- ✓ specialiști români și străini (cercetători în domeniul muziologiei);
- ✓ artiști români și străini (scriitori, artiști plastici, etc.);
- ✓ artiști interpreți;
- ✓ personal muzeal în formare;
- ✓ turiști români și străini.

În anul 2018 a fost înregistrat un număr de **57.767** vizitatori și un număr de **93.900** vizitatori virtuali **unici** pe site, iar pagina de Facebook a Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud a înregistrat un număr de **860.106** vizitatori.

Graficul următor prezintă fluxul numărului de vizitatori aferent anilor 2017-2018 evidențiat numeric:

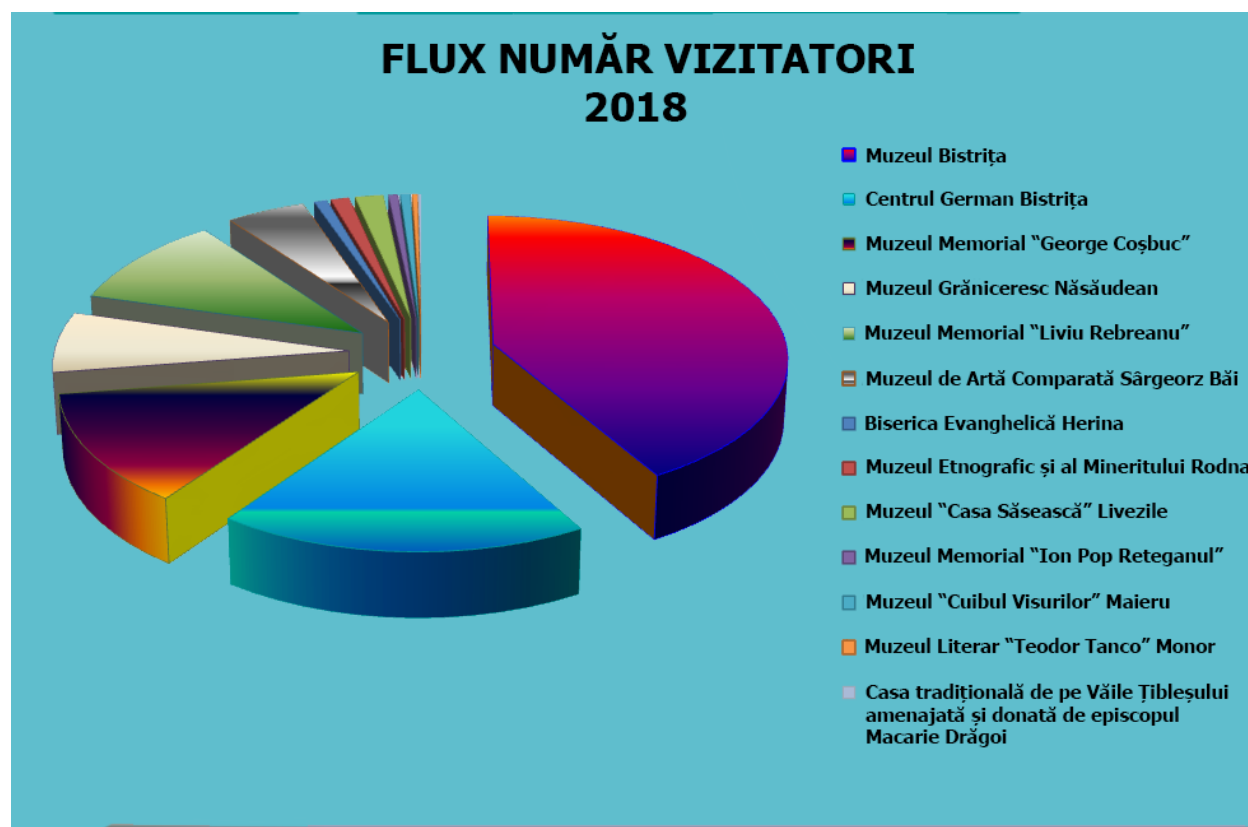

O categorie importantă de public este vizitatorul online. Pentru a crește calitatea întâlnirii online a vizitatorilor cu muzeul au fost îmbunătățite și actualizate frecvent paginile web și conturile pe rețelele de socializare (FB), în funcție de interesele și preferințele de interacțiune ale diverselor categorii de public. De asemenea, s-au realizat tururi virtuale, iar unele evenimente ale muzeului sunt transmise live online. Utilitatea și atractivitatea informațiilor difuzate de Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud prin intermediul social media au determinat o creștere a vizibilității, a aprecierilor și a traficului pe conturile muzeului.

Număr de vizitatori în mediul online - site și Network social (FB)

Fluxul numărului de vizitatori pe muzee

Studierea publicului, mai exact a dorințelor și așteptărilor acelor care consumă cultură, nu a fost până de mult, o temă de reflexie pentru instituțiile culturale. Tendința de a comunica cu vizitatorul a apărut odată cu conștientizarea necesității unui dialog cu privire la eficiența economică a activității culturale, în strânsă corelație cu identificarea, anticiparea și satisfacerea cerințelor consumatorilor, în mod profitabil. În acest sens marketingul cultural răspunde, prin activitățile sale, la întrebările privind dorințele și interesele unor grupuri țintă, dezvăluind soluțiile pentru îmbunătățirea activității și eficientizarea serviciilor muzeului.

Obiectivele urmărite au fost identificarea caracteristicilor demografice ale vizitatorilor, identificarea motivațiilor acestora și estimarea nivelului lor de satisfacție la diverse programe cultural-educative.

B. Evoluția profesională a instituției și propuneri privind îmbunătățirea acesteia

b.1. adecvarea activității profesionale a instituției la politicile culturale la nivel național și la strategia culturală a autorității;

Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud derulează strategia de dezvoltare în concordanță cu strategia culturală a județului și cea a municipiului Bistrița, iar pentru perioada 2014-2020 are în vedere analiza multisectorială care a scos în evidență particularitățile județului Bistrița-Năsăud, evidențiind o serie de elemente de diferențiere în plan economic, turistic, cultural, al resurselor naturale și umane cu potențial adecvat pentru crearea și consolidarea unui avantaj competitiv în plan regional, național și internațional, dar și o serie de deficiențe, în special în ceea ce privește structura populației, demografia, infrastructura de bază etc. care trebuie minimizate sau eliminate într-un mod inteligent pentru a diminua barierele din calea asigurării avantajului competitiv.

În acest context, CMBN acționează activ pentru o dezvoltare susținută de parteneriate cu mediul academic și de cercetare, cu mediul cultural, dar și cu mediul economic. De asemenea, strategia muzeului este în concordanță cu principiile asumate de această strategie. Se pune accent pe educarea publicului de la cele mai fragede vârste, precum și pe dezvoltarea imaginii internaționale a muzeului – pe consolidarea județului a municipiului și a altor localități unde avem locații ca o atracție turistică și culturală.

Din acest punct de vedere, instituția noastră a dus o politică de prognoză și previzualizare a viitoarelor programe și proiecte europene, propunând autorității județene includerea unor direcții noi de dezvoltare culturală regională, dar și a muzeelor județene într-un circuit turistico cultural mai amplu, corelat cu politicile culturale regionale și naționale (Limesul roman, directiva Ministerului Culturii de integrare în patrimoniul UNESCO).

b.2. orientarea activității profesionale către beneficiari;

Strategia de management și cea de marketing a instituției au în vedere misiunea muzeului – aflat mereu în slujba publicului bistrițean și a celor interesați de evoluțiile sale culturale. Având în vedere principalele categorii de beneficiari și de stakeholderi, în cursul anului 2018 s-au luat în considerare mai multe orientări, care continuă trendul stabilit prin strategia de management proiectată în acest an.

În urma studiilor privind beneficiarii muzeului s-a proiectat mai bine activitatea publică pe mai multe paliere. A avut loc optimizarea spațiilor accesibile publicului și dezvoltarea condițiilor propice pentru derularea programelor educaționale, de pedagogie muzeală. Astfel s-a diversificat oferta culturală a muzeului și s-au luat măsuri pentru a „prelungi” influența

culturală a muzeului și în afara spațiilor acestuia (de exemplu proiecte educaționale cum ar fi - "Muzeul vine la tine").

Misiunea Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud pe lângă cea de a tezauriza patrimoniul este și de a educa și instrui publicul, de a-l informa și a trezi interesul acestuia pentru istoria locală și națională, tradițiile și obiceiurile din zona județului, pentru cunoașterea aportului adus de bistrițeni la istoria și cultura națională, pentru viața și opera personalităților de excepție din județul nostru și în contextul Centenarului Marii Uniri.

Astfel pe parcursul anului 2018 am realizat două filme documentare:

- Realizare proiect media: **Decembrie 1918 – Portrete ale Marii Uniri** – 8 filme documentare despre personalități participante la Marea Unire; **Inițiator:** Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud în parteneriat cu S.C. LifeVision Films S.R.L.Bistrița. Proiectul vine în sprijinul acțiunilor Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud de conștientizare a populației cu privire la valorile proprii ale culturii județene, de promovare a patrimoniului istoric și cultural, mai ales a acelor elemente de diferențiere care conferă zonei un specific local și care pot contribui major atât la dezvoltarea cultural-istorică a județului nostru cât și la dezvoltarea turismului. Realizarea acestui proiect media, prin scopul și obiectivele sale, vine și în întâmpinarea principiilor enunțate în documentul programatic privind aniversarea Centenarului României elaborat de Ministerul Culturii și Identității naționale și anume: principiul identității naționale, evocării și omagierii înaintașilor; principiul unității, coeziunii și solidarității naționale; principiul valorilor emblematice ale națiunii române; principiul patriotismului civic; principiul toleranței și diversității culturale; principiul afirmării și concordiei internaționale; principiul idealului național.

Scopul proiectului a fost marcarea CENTENAR-ului României prin organizarea și desfășurarea unor activități cultural-educative specifice instituției muzeale cât și valorificarea fondului de documente al Complexului Muzeal Bistrița -Năsăud și al Arhivelor Naționale Bistrița-Năsăud în vederea realizării unor produse media referitoare la personalitățile locale ale Unirii din 1918;

- Realizare proiect media: Film documentar **"Bistrițenii și Marea Unire"** - aprilie 2018. Proiectul a obținut finanțare și a fost implementat în perioada octombrie-decembrie 2018, finalizându-se cu o serie de produse culturale (film documentar de 60 de minute,

proiect realizat în parteneriat cu LifeVision Films și broșură de 32 pagini) cât și organizarea unui eveniment de lansare, desfășurat la data de 18 decembrie 2018; Prin proiectul "Bistrițenii și Marea Unire" Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud și-a dorit să realizeze un demers recuperativ referitor la contextul local al realizării Unirii din 1918. Inițiativa vine în sprijinul unei mai bune înțelegeri a istoriei și diversității locale dar și a dezvoltării unei culturi comune a celebrării evenimentelor cruciale pentru statul român. Realizarea filmului documentar bazat pe documente, fotografii, jurnale etc, oferă o viziune personală a oamenilor locului referitoare la evenimentele anului 1918. Materialul documentar este prezentat prin intermediul a doi consultanți de specialitate: prof. univ. dr. Toader Nicoară de la Universitatea Babeș – Bolyai și dr. Cornelia Vlașin - Direcția Județeană Bistrița-Năsăud a Arhivelor Naționale. Broșura "Bistrițenii și Marea Unire" reunește date și informații despre 20 de personalități ale județului Bistrița-Năsăud implicate în făurirea Unirii din 1918. Proiectul a fost realizat în parteneriat cu LifeVision Films, Refresh Time Bistrița și Blue Apple Concept SRL Bistrița.

Publicații:

Cărți:

- "Aur pentru zei". O descoperire aparținând epocii bronzului de la Bistrița – Dealul Târgului (nord-estul Transilvaniei) / Gold for teh Gods. A Bronze age Discovery from Bistrița – Dealul Târgului (North-East Transylvania), ed. Mega, Cluj-Napoca, 2018 (Fl. Gogâltan, G. Marinescu);
- "Concrețiuni grezoase din România: de la știința la exuberanța formei", 2018 (I. Chintăuan, V. Codrea, M. Horga);
- "Din amintirile unui participant la Marea Unire - Col. Liviu Rusu (1898-1992)", Editura Mega, Cluj-Napoca, 2018, (L.Vaida);

Anuare:

- "Revista Bistriței", nr. XXXII/2018, secția de Istorie-arheologie (Fibulele romane de la Stupini, Elemente nordice în așezarea romană de la Stupini, Mari incendii în orașul Bistrița, (C. Gaiu);

- "Studii și cercetări Geology-Geography și Studii și cercetări Biology" nr. 21, secția Științele Naturii, 2018 (M. Horga);
- "Arhiva Someșană" XVI-XVII, 2017-2018, Cluj-Napoca, 2018, (L.Vaida);

Broșuri și cataloage de expoziție

- Ghidul Muzeul Bistrița - prezentarea pe scurt a celor patru secții ale muzeului;
- Muzeul Bistrița – Ghid, ed. Nosa Nostra, 2018 - prezentarea pe scurt a celor patru secții ale muzeului (C. Gaiu);
- Lucian Blaga de la Bistrița la Lisabona – prezentarea colecției de azulejos din Muzeul Bistrița (E. Pleniceanu);
- Bistrița. Centenarul Marii Uniri 1918-2018 (C.Gaiu);
- Lelești-Documente bisericești (C.Gaiu);
- Cultură și civilizație la Bistrița. Manual pentru ciclul primar (C.Gaiu);
- The Pottery Workshops from Ilișua în vol. Atlas of Roman Pottery, II (C.Gaiu)(sub tipar);
- Catalog de expoziție – Simfonia grației – artist Gloria Oprea;
- Catalog de expoziție – Portret din memorie – artist Ioan Sbârciu;
- Catalog de expoziție – UNITY - expoziție grup;
- Catalog de expoziție – Luna de miere – artist Ilie Mitrea;
- Catalog de expoziție – Pictorisiri – artist C-tin Cioc;
- Catalog de expoziție – Tabăra de grafică Norbert Thomae;
- Catalog de expoziție – Spiritualitate transilvăneană. Icoane pe sticlă din colecția Muzeului Bistrița (Al. Chituță, A. Berbecaru);
- Catalog de expoziție – Galbenul intens și alte pete de culoare rezistente la semne – artiști D. Badea et al.;
- Catalog de expoziție – Întrebare/Între-bare/ - artist V. Rață;
- Catalog de expoziție – C. Drăgan-Târgoviște – acuarelă;
- Albumul de artă ArtForest "Pictură", octombrie 2018. Albumul reflecta cele mai importante momente ale simpozionului ArtForest 2018 și lucrările finalizate ale artistilor invitați;
- Albumul retrospectiv "Adrian Chira";
- Agenda culturală Bistrița-Năsăud;
- Broșură promovare "100 repere ale județului Bistrița-Năsăud";
- Catalog de expoziție - Drumul Sării – Drumul Țării (Exploatarea și circulația sării în Bazinul Someșan din mileniul al II-lea î. Hr. până în secolul al XVIII-lea). Catalog de expoziție / A só útja – Az ország útja

Kiállítási katalógus / Salt road – Country road. Exhibition catalogue C. Albinetz, I. Bejinariu, D. Iegar, V. Kavruk, L. Marta. R. Zăgreanu, 2018.

Studii și articole:

- *Două topoare cu orificiul transversal de înmănușare recent descoperite în nord-estul Transilvaniei*, Revista Bistriței, XXXII, 2018 (G. Marinescu);
- *Tezaurul de denari romani republicani de la Bistrița*, în Istoria adevărată este scrisă numai de popor ed. A. Mănarcă, Ed. Solan, 2018 (G. Marinescu);
- *Engolpionul de la Herina*, în Istoria adevărată este scrisă numai de popor ed. A. Mănarcă, Ed. Solan, 2018 (G. Marinescu);
- *Un pandantiv din os din necropola Wietenberg de la Fântânele-Între Acăți*, (G. Marinescu);
- *Recent Developments in Understanding the limes Porolissensis* in C. S. Sommer/S. Matešić (Hrsg.), Limes 2015. Proceedings of the XXIII. International Limes Congress Ingolstadt 2015, (an apariție 2018), p. 772-778, R.Zăgreanu în colaborare cu H. Cocis, F. Marcu, G. Cupcea, G. Corneliu;
- *O statueta de epocă romană de la Budești* în Revista Bistriței XXX-XXXI, 2016-2017 (an apariție 2018), p. 72-76, (R.Zăgreanu);
- *O notă numismatică în Arhiva Someșană XVI-XVII*, 2018, p. 37-40, (R.Zăgreanu);
- Ion Cârja, *"Averea" unui ofițer ardelen din anii Marelui Război – Năsăudeanul Albert Porkoláb*, în "Arhiva Someșană", XI-XVII, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2018, pp. 165-182, (D.Prahase, L.Vaida);
- *Gânduri despre Ana Filip*, în *Istoria ca mod de viață – In honorem prof. Ana Filip*, Editura Napoca Star/Editura Asociațiunii Astra, Cluj-Napoca/Sibiu, 2018, pp. 84-85, (L.Vaida);
- *"Portretul unui dascăl năsăudean"/* – Sandu Manoliu (1896-1930), în „Arhiva Someșană”, XI-XVII, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2018, pp. 199-214, (C.Rontea);
- 4. *Părintelui Protopop Ioan Dâmbu în "30 de ani - Un nou început" – In Honorem Protopop Ioan Dâmbu*, Editura Renașterea, 2018, p. 145-148, (L.Vaida).

Activitatea științifică și de cercetare

Cercetări de teren

- Cercetări la Blăjenii de Jos, Sărata, Herina, Figa, Cociu legate de studiul apelor sărate, colectarea de eșantioane de sare gemă și fotografii (M. Horga, A. Lehaci);
- Cercetări în interes geografic și de fotografiere a peisajului la Lechința, Sângeorzu Nou, Sânmihaiu de Câmpie, Budești Țagu, Strâmba, Poiana Ilvei, Mocod, Zagra, Poienile Zagrei, Suplai, Prundu Bârgăului, Piatra Fântânele (M. Horga, A. Lehaci).

Șantiere și cercetări arheologice

- Cercetări de teren, cartare și fotografiere aeriană pentru punctele mai importante ale *Limes*-ului roman, în parteneriat cu Muzeul Național de Istoria al Transilvaniei (R. Zăgreanu);
- Cercetări de teren în fortificațiile de la Arcalia, Rusu Bârgăului, Șieu-Măgheruș, Bistrița, Sebiș, Cușma (G. Marinescu);
- Periegheze arheologice, soldate cu identificarea unor puncte arheologice noi și totodată confirmarea și re poziționarea GPS, celor semnalate anterior în literatura mai veche (Reteag, Ardan, Ciceu-Giurgești, Negrirești, Breaza, Țigău, Chiraleș, Dorolea, Sigmir, Bistrița etc. (G. Marinescu);
- Proiect Tetrapiyon Brusturi/Romita jud. Sălaj în parteneriat cu Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei Cluj-Napoca, Universitatea din Bayreuth – Germania și Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca , (R.Zăgreanu);
- Șantierul arheologic Băile Figa-Beclean în parteneriat cu Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni și Universitatea Exeter din Marea Britanie, (R.Zăgreanu);
- Cercetări arheologice de suprafață (periegheze), întreprinse în zona Anieș-Rodna-Șanț – iunie-iulie 2018, (L.Vaida);
- Cercetări arheologice în situl "Ansamblul arhitectural al Bisericii SF. Gheorghe Rodna" – iunie-iulie 2018, (L.Vaida).

Diagnostic arheologic

- "Drumul romanilor" pasul Tihuța în parteneriat cu Asociația Tășuleasa Social, (R.Zăgreanu);
- "Descoperiri dacice Breaz" în parteneriat cu Asociația Celtic Transilvania, (R.Zăgreanu);
- Diagnostic intruziv Rupea castrul roman parteneriat cu Muzeul Țării Făgărașului "Valer Literat" din Făgăraș, Universitatea de Vest Timișoara și Asociația ArheoVest din Timișoara, (R.Zăgreanu);

Supravegheri arheologice

- Bistrița, cartier Unirea, nr. 271 A, Bistrița, str. Zorilor nr. 2, construcție imobil, Bistrița, str. Zorilor nr. 2, branșament apă, Bistrița, str. Dogarilor, nr. 21, Bistrița, str. Titulescu, nr. 39, Șieu – Măgheruș, nr. 173, zona bisericii evanghelice, Dorolea –

grădinița, Bistrița, str. Republicii, nr. 42, Budești – primărie, (R.Zăgreanu);

Valorificarea patrimoniului muzeal

Expoziții permanente

- îmbunătățirea și reorganizarea secției de Etnografie (M. Bolog, E. Boancă);
- îmbunătățirea și reorganizarea secției de Istorie-Arheologie (G. Marinescu, A. Moldovan);
- organizarea în cadrul secției de Istorie-Arheologie a *Lapidarului Medieval* (G. Marinescu);

- prezentări Power Point pe ecranele din expoziția permanentă a secției de Istorie-Arheologie și din Sala Tezaur (C. Gaiu, G. Marinescu, E. Pleniceanu);
- îmbunătățirea expoziției permanente a secției de Științele Naturii (expunerea unor fosile și minerale noi, realizarea de fotografii panouri, sortare și pregătire material expozițional) (I. Chintăuan - voluntar, M. Horga);
- îmbunătățirea și organizarea secției de Artă Contemporană (A. Berbecaru, N. Ioana);
- reorganizat interior țărănesc în casa de la Șanț și de Archiud din curtea muzeului;

Cercetarea în arhive

- Arhivele naționale, filiala Cluj, Fondul Primăria Bistrița;
- Fondul consistoriului evanghelic CA Bistrița, Arhivele Naționale Cluj-Napoca – fondul latin al primăriei Bistrița (1740-1780), (M. Popan);
- Biblioteca Central Universitară "Lucian Blaga" din Cluj-Napoca (V. Mureșan);
- Historia Domus Bistriciensis, manuscris, scriere piaristă în limba latină privitoare la viața confesională a Bistriței în secolul al XVIII-lea, traducere și studiu istoriografic (M. Popan);

Cercetări pluridisciplinare

- Materialul ceramic din epoca bronzului în situri din nord-estul Transilvaniei – studiu cu metodele geoarheologiei și arheometriei, la Laboratorul Departamentului de Geologie al Univ. Babeș-Bolyai, (M. Horga, G. Marinescu);
- Studiu asupra materialului antropologic din necropolele preistorice de la Fântânele "Între Acăți", Mărișelu, Budești-Fânațe, Fântânele "Dealul Iușului" (Sz. Gál, G. Marinescu, S. Berecki);
- Studiu metalografic asupra unor arme și unelte preistorice descoperite în județul Bistrița-Năsăud (G. Marinescu).

b.3. analiza principalelor direcții de acțiune întreprinse;

Activitatea Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud din ultimii ani urmărește fidel o strategie de management sustenabil. În acest context, în anul 2018 s-au continuat liniile de dezvoltare anterioare, dar s-a acționat și pe unele direcții mai puțin abordate până în prezent. Astfel în anul 2018 s-a avut în vedere următoarele coordonate principale: dezvoltarea în continuare a activității publice prin axarea pe patrimoniu și valorificarea acestuia în mod interdisciplinar și diversificarea programelor publice; dezvoltarea relațiilor intermuzeale naționale cât și internaționale, dezvoltarea imaginii muzeului prin creștere calitativă și consolidarea instituției prin extinderea voluntariatului și a colaborărilor cu stakeholderii locali cât și întărirea legăturilor profesionale și stimularea bunelor practici în sectorul muzeal din țară.

Principale direcții de acțiune ale acestei perioade de management ce au vizat îndeplinirea misiunii instituției au fost: profesionalizarea personalului pentru îndeplinirea misiunii instituției, eficientizarea activității, flexibilitate și colaborarea cu cât mai mulți parteneri care să asigure diversificarea și o calitate cât mai mare a produselor și serviciilor oferite cât și competitivitatea lor.

Potrivit obiectului de activitate, competențelor și structurii sale de organizare, muzeul are următoarele direcții principale:

- constituirea științifică, administrarea, conservarea și restaurarea patrimoniului muzeal;
- cercetarea științifică, evidența, documentarea, protejarea și dezvoltarea patrimoniului muzeal;
- punerea în valoare a patrimoniului muzeal în scopul cunoașterii, educării și recreerii.

Concluzionând, putem spune că CMBN este o prezență activă și atractivă în sectorul cultural, avându-se în vedere atât publicul larg, cât și specialiștii/profesiioniștii.

Strategia de protejare a patrimoniului cultural imobil are în vedere ansamblul de măsuri menite să asigure identificarea, cercetarea, inventarierea, clasarea, conservarea, asigurarea securității, întreținerea, restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului muzeal în vederea asigurării accesului democratic la cultură și a transmiterii acestui patrimoniu generațiilor viitoare.

În acest sens, în cursul anului 2018, s-au realizat:

Programul, Restaurarea și Conservarea Patrimoniului Mobil

În cadrul programului conceput pentru anul 2018, un rol important a ocupat ansamblul de activități referitoare la protejarea, conservarea, restaurarea și valorificarea patrimoniului cultural mobil restaurat din cadrul instituției către publicul larg.

Prin toate activitățile specifice desfășurate în cadrul laboratorului s-a urmărit realizarea principalelor obiective ale programului:

- Monitorizarea stării de sănătate a obiectelor muzeale din colecțiile instituției;
- Asigurarea unui mediu optim pentru obiectele aflate în expoziții și în depozite;
- Restituirea formei originare pentru a reda viață bunului de patrimoniu;
- Punerea în valoare a elementelor de patrimoniu și a disponibilităților științifice;
- Personalul din cadrul secției a asigurat îndeplinirea sarcinilor de restaurare-conservare a bunurilor culturale mobile istorice, artistice, etnografice, ce fac parte din patrimoniul muzeal;
- Au fost restaurate și conservate un număr de **731 piese**, din cadrul expozițiilor de bază, cercetare arheologică, depozite, achiziții de la terți, acestea fiind selectate prioritar după starea de conservare și a degradărilor existente produse de factori chimici, fizici, biologici;
- Au fost efectuate 313 desene și prelucrări pentru piese istorice, scanare/curățare și grafică; Restaurare/conservare 109 piese din metal, romane, dacice, medievale din secția de istorie;
- Restaurare/conservare 83 piese din lemn etnografic, 12 icoane pictate pe sticlă și 3 pe lemn;

Restaurare, Vârf de lance de epocă Romană

- Restaurare/conservare 83 piese din lemn etnografic, 12 icoane pictate pe sticlă și 3 pe lemn;
- Conservare activă /preventivă și tratare bunuri din secția de etnografie și istorie 132 piese;
- Restaurare/conservare 333 piese textile, lână, blană, piele din secția de etnografie Bistrița;

Restaurare/conservare și prelucrare 36 vase ceramice, din secțiile istorie și etnografie;

- Restaurare/conservare 23 instalații lucrări de artă contemporană pentru expoziții;

Fișe de identificare a factorilor de risc profesional pentru tot personalul 72 buc.

- Fișe de control și raportare stare de conservare bunuri culturale din secții 65 buc.
- Fișe de restaurare/conservare 329 piese, prelucrare și listare de fotografii pentru 529 piese;
- Analiza structurii și compoziției obiectelor - analiza substratului 124 piese;

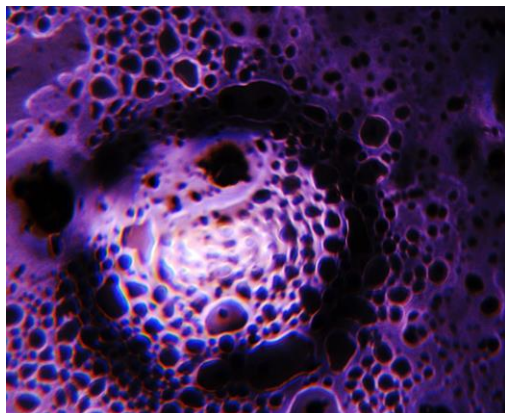
Restaurare, Icoană pictată pe lemn sec. XVIII

- Realizarea unor teste pentru determinări de cloruri cu fotometru portabil 127 piese;
- Investigații microscopice și analize chimice/fizice la 119 piese;
- Evidența și gestionarea lucrărilor de conservare restaurare pentru 718 piese;
- Studiarea fenomenelor de degradare fizică, testarea metodelor de intervenție sub aspect științific astfel încât să îndeplinească exigențele de conservare, prin sondaje de urgențe;

Analize produși chimici, Topor dacic sec. III-II î.e.n

- Verificarea microclimatului din spațiile muzeale și adoptarea măsurilor de corecție;
- Determinarea condițiilor optime care să prevină deteriorarea bunurilor de patrimoniu;
- Realizarea de tratamente, dezinsecții și dezinfecții pentru bunurile aflate în pericol;
- Promovarea colecțiilor conservate și restaurate prin organizarea unor expoziții tematice dedicate Centenarului Marii Uniri. Tabără de Restaurare și Expunere de icoane la Milano;

Actiune culturală: Tabără de Restaurare dedicată Centenarului Marii Uniri, 21/25 mai
Titlu: Redescoperirea comorilor care ne definesc identitatea, cu ajutorul restaurării

a. Evaluarea actuală și colectarea de informații despre patrimoniul muzeal:
 Evaluarea actuală a obiectelor de patrimoniu din colecțiile muzeului.
 Evaluarea stării de conservare biologică și chimică a colecțiilor.
 Analiza stării de conservare a colecțiilor.
 Analizarea rezultatelor acestor evaluări pentru a se putea configura etapele.

b. Stabilirea urgențelor de conservare/salvare/imunitate:
 a. Colectarea, sortarea, asigurarea unui microclimat, conform Normelor de Conservare și Restaurare.
 Stabilirea urgențelor de conservare/salvare/imunitate.
 Stabilirea planului de conservare/salvare/imunitate.
 Stabilirea ordinii operațiilor de restaurare în raport cu starea obiectului.
 Conservarea în regim de laborator a obiectelor strânse pentru lucru.
 Stabilirea condițiilor de restaurare în raport cu starea obiectului.
 Stabilirea condițiilor de restaurare în raport cu starea obiectului.
 Stabilirea condițiilor de restaurare în raport cu starea obiectului.

c. Activitatea de materiale necesare restaurării chimice, fizice, biologice, digitale, etc.:
 Activitatea de materiale necesare restaurării chimice, fizice, biologice, digitale, etc.
 Activitatea de materiale necesare restaurării chimice, fizice, biologice, digitale, etc.
 Activitatea de materiale necesare restaurării chimice, fizice, biologice, digitale, etc.

d. Amenajarea unei expoziții temporare la final:
 Amenajarea unei expoziții temporare la final.
 Amenajarea unei expoziții temporare la final.
 Amenajarea unei expoziții temporare la final.

Coordonator, Șef Secție Restaurare/Conservare Patrimoniu:
Expert, Mihaela Teodor

- Prelucrare documentație scrisă și fotografică pentru acțiunile culturale efectuate;

- Pregătire materiale și reactivi chimici pentru acțiunile de restaurare patrimoniu;
- Redactare jurnal de restaurare și detaliile pentru desfășurarea de acțiuni culturale;
- Analize microscopice la bunurile selectate și intrate în laborator pentru 136 piese;
- Teste chimice bunuri culturale înainte de conservare/restaurare patrimoniu pentru 144 piese;
- Metode de restaurare a bunurilor din patrimoniul instituției în funcție de starea lor fizică;
- Prelucrare/redactare foto, date și documente de laborator, fișa colectivă de prezență lunar;
- Verificarea și evidența tuturor intervențiilor efectuate, cuprinzând documentație scrisă și fotografică specifică activității de restaurare conservare în raport cu obiectivele instituției;
- Cercetare, investigații fizico/chimice, diagnosticarea corectă a obiectelor de patrimoniu și stabilirea metodelor de restaurare/conservare ce vor fi folosite în procesul tehnologic pentru bunurile culturale prin prelevare probe, determinare produși fizici, chimici, biologici, structura materialelor suport, precum și fixarea tratamentelor pentru 724 piese;

Investigații produși biologici

- Flux tehnologic de laborator: cercetare, fotografiere, tratamente Laser, tratamente chimice complexe, curățări mecanice, lipituri unde a fost cazul, degresare, teste pentru determinare cloruri, analiza substratului existent din piesă, spălări intermediare, îndepărtarea reactivului, neutralizare, completarea părților lipsă, finisare, integrare

cromatică și conservare finală prin aplicarea unei pelicule pentru protecția bunurilor;

- Realizare/prelucrare a peste o mie de fotografii și detalii la piese, înainte și după restaurare;
- Efectuarea unor expertize tehnice pentru determinarea stării de conservare la bunurile culturale din muzeele afiliate G. Coșbuc, Rodna, Maieru, Sângeorz Băi, Casă Valea Țibleșului, Liviu Rebreanu, Muzeul Grăniceresc Năsăud și alte secții din Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud;

Expertize bunuri de patrimoniu mobil

- Participare la comisii de recepție a lucrărilor pentru reabilitarea și reorganizarea obiectivelor;
- Promovarea muzeului și laboratorului de restaurare pe plan local și național;
- Participare la toate acțiunile de protejare și restaurare a patrimoniului din cadrul instituției;

Materializarea aceasta s-a efectuat după cum urmează:

Secția de istorie-arheologie

- predat-preluat pentru restaurare și conservare 79 bunuri arheologice și istorice (G. Marinescu, T. Mihalca, V. Vlaic);
- predat-preluat pentru restaurare și conservare 35 bunuri arheologice din epoca romană (R. Zăgreanu, T. Mihalca);
- predat-preluat pentru restaurare și conservare 27 de bunuri de istorie modernă și contemporană (G. Marinescu, A. Moldovan, T. Mihalca);

Secția de etnografie

- predat-preluat pentru restaurare și conservare 160 bunuri etnografice (ceramică, lemn, textile) – fotografii și fișa obiectului (M. Bolog, M. Roș, V. Vlaic);
- pregătit și predat icoane în vederea restaurării la Muzeul Astra Sibiu (M. Bolog).

Inventarierea și fișarea analitică

- Finalizarea procesului de inventariere a bunurilor culturale, întocmirea listelor și înregistrarea lor la Serviciul Contabilitate pentru toate cele patru secții aparținând Muzeului Bistrița (secția de istorie-arheologie PV nr. 3382 A/29.11.2018; secția de artă contemporană PV nr. 600/23.03.2018, secția de etnografie și secția de Istorie Naturală, ambele cu procesul încheiat la sfârșitul lunii noiembrie);
- În cadrul secției de Istorie-Arheologie în cursul anului 2018 au fost înregistrate 387 de bunuri culturale noi;
- monede moderne și contemporane – nr. inv. 26186-26189 (G. Marinescu);
- obiecte arheologice din categoria arme și unelte – nr. inv. 25928-25932 (G. Marinescu);
- bunuri culturale de epocă modernă și contemporană – nr. inv. 26077-26124 (vase și tacâmuri din cositor), 26125 – cheie, 26126 - opaiț, 26127 – inel, 26175-26184 obiecte farmacie (G. Marinescu);
- bunuri arheologice din epoca bronzului și epoca Latène (dacice) din cercetările de la Bistrița "*Dealul Târgului*" – nr. inv. 25805-25852, 25933-25985 (G. Marinescu);
- bunuri arheologice din epoca romană de la Stupini și Ilișua – nr. inv. 25986-25989, 26014-26015 – ceramică (C. Gaiu);
- bunuri arheologice din epoca modernă sec. XVIII-XIX de la Bistrița – nr. inv. 25994 – 26012, 26016-26023 ceramică (R. Zăgreanu);
- bunuri culturale din categoria carte veche și documente – nr. inv. 26128- 26175, 26190-26191 (G. Marinescu);

- bunuri arheologice din epoca romană – nr. inv. 25853-25927, 26024-26074 - vârfuri de săgeată, piroane, chei, cuțite (R. Zăgreanu);
- bunuri arheologice de epocă Latène (celtice) de la Orosfaia – nr. inv. 25990-25993 – fibule, ceașcă (C. Gaiu);
- bunuri etnografice textile – nr. inv. 2937-2947 (M. Bolog);
- bunuri etnografice lemn – nr. inv. 1366-1368 (M. Bolog);
- bunuri etnografice ceramică – nr. inv. 1381-1390 (M. Bolog);
- bunuri de artă plastică – pictură – nr. inv. 864-866, 885- 891 (A. Berbecaru);
- bunuri de artă plastică – sculptură – nr. inv. 867-868 (A. Berbecaru);
- bunuri de artă plastică – grafică – nr. inv. 869-870 (A. Berbecaru);
- bunuri de artă fotografică – tablouri foto – nr. inv. 872-884 (A. Berbecaru);
- redeterminări și identificarea numerelor de inventar pentru cca. 200 de bunuri culturale geologice (M. Horga, V. Mureșan);
- identificarea în depozite a bunurilor inventariate în cadrul secției de Istorie-Arheologie (G. Marinescu, R. Zăgreanu, A. Moldovan);
- înregistrarea în programul de gestiune contabilă a bunurilor inventariate în cadrul secției de Istorie-arheologie (A. Moldovan);
- introducerea registrului de evidență în format electronic (finalizat partea I – piesele textile, secția de etnografie) (M. Bolog);
- preluare-predare inventarul obiectelor din colecția donată de PS Macarie Drăgoi, Episcopul Europei de Nord – Casa tradițională de la Spermezeu (M. Bolog, E. Boancă);
- organizarea noului depozit de carte veche (G. Marinescu, A. Moldovan, R. Moldovan);
- organizarea noului depozit de istorie modernă și contemporană, identificarea și predarea prin procese verbale a bunurilor cu acest specific (G. Marinescu, A. Moldovan);
- preluarea, verificarea și întocmirea de procese verbale pentru mai multe bunuri din colecția numismatică a Muzeului Bistrița (G. Marinescu, A. Moldovan);
- identificarea faptică, confirmarea și predarea listelor pentru înregistrare în contabilitatea instituției a bunurilor culturale

provenite din achiziții muzeale realizate în cadrul secției de Istorie-Arheologie (G. Marinescu, A. Moldovan);

- identificarea faptică, confirmarea și predarea listelor pentru înregistrare în contabilitatea instituției a bunurilor culturale provenite din achiziții muzeale din cadrul secției de Etnografie (E. Boancă, M. Bolog);
- identificarea faptică, confirmarea și predarea listelor pentru înregistrare în contabilitatea instituției a bunurilor culturale provenite din achiziții muzeale din cadrul secției de Artă Contemporană (I. Negru, A. Berbecaru);
- Întocmirea listelor de inventar în format electronic pentru bunurile inventariate în cadrul secției de Istorie-arheologie (A. Moldovan);
- Întocmirea listelor de inventar în format electronic pentru bunurile inventariate în cadrul secției de Etnografie (E. Boancă);
- Întocmirea listelor de inventar în format electronic pentru bunurile inventariate în cadrul secției de Artă Contemporană (I. Negru);
- efectuarea inventarului pentru obiectele din colecția donată de PS Macarie Drăgoi, Episcopul Europei de Nord, în vederea organizării unui muzeu la Spermezeu. În 21-22 septembrie au fost inventariate și evaluate 811 bunuri (L. Vaida, M. Bolog, E. Boancă);
- inventarierea bunurilor muzeale din depozitul aparținând secției de Artă Contemporană (I. Negru, A. Berbecaru);
- pregătirea și relocarea unor eșantioane de concrețiuni grezoase, roci magmatice, metamorfice și sedimentare din depozite și spații anexă, expunerea lor pe coridoarele Secției de Științele Naturii și în curtea muzeului, completarea expoziției de bază (M. Horga, V. Mureșan, A. Lehaci);

Clasarea patrimoniului mobil

Pe parcursul anului 2018 s-a trimis către Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor din cadrul Ministerului Culturii încă un număr de 122 dosare de clasare cu bunuri culturale aparținând secțiilor de Etnografie, și Științele Naturii, iar 405 de dosare (istorie - Cultura Nouă, Epoca Romană, Carte veche, Artă Contemporană, Etnografie și Științele naturii) fiind în

proces de derulare, la care mai trebuie adăugată doar expertiza unui expert acreditat de Ministerului Culturii în aceste domenii.

Secția Istorie-Arheologie

- pentru un număr de 25 de bunuri culturale aparținând culturii Noua din perioada târzie a bronzului s-au întocmit dosarele urmând a fi trimise spre clasare (G. Marinescu);
- dosare pregătite pentru trimiterea la clasare către Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor din cadrul Ministerului Culturii. Pentru a putea fi complete, dosarele au nevoie de expertiză din partea unui expert acreditat domeniul Arheologie – Epoca Romană;
  - un număr de 30 de bunuri culturale (fibule, aplici, vârfuri de săgeată, vârfuri de lance, piroane) (R. Zăgreanu);
- dosare pregătite pentru trimiterea la clasare către Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor din cadrul Ministerului Culturii. Pentru a putea fi complete, dosarele au nevoie de expertiză din partea unui expert acreditat domeniul Arheologie – Epoca Romană;
  - un număr de 85 de bunuri culturale (fibule, aplici, chei, distribuitor de curele, pandantivi): nr. inv. 4236, 11050, 11051, 12009, 12010, 15442, 16773, 16775, 16781, 16782, 16789, 16794, 16795, 16798, 17321, 17325, 17347, 17358, 17359, 19301, 19302, 19800, 19814, 19871, 19881, 19885, 20046, 20053, 20363, 20381, 20385, 20651, 20653, 20654, 20655, 20710, 20729, 20740, 20747, 20748, 20756, 21068, 21267, 21268, 21293, 21296, 21297, 21307, 21311, 21313, 21317, 21322, 21324, 21327, 21356, 21361, 21362, 21367, 21368, 21370, 21371, 21373, 21382, 21383, 21385, 21461, 21574, 21734, 21833, 21835, 21836, 21838, 22797, 22835, 22861, 22862, 22870, 22909, 23164, 23167, 23171, 23177, 23185, 23188, 23194 (E. Pleniceanu);
- s-a întocmit documentația pentru 40 de bunuri – carte veche. Pentru finalizarea dosarelor, prin clasarea bunurilor, este necesară realizarea raportului de expertiză de un expert

acreditat de Ministerul Culturii - domeniul carte veche: nr. inv. 221, 255, 260, 417, 488, 1355, 1811, 1840, 1861, 2083, 2099, 2657, 2701, 5361, 5364, 11175, 13326, 13328, 13330, 14000, 14002, 14010, 14011, 14013, 14607, 15162, 15430, 16500, 16504, 16532, 16543, 16791, 11178, 11179, 11548, 12037, 12748, 12757, 13030, 18170 (M. Popan);

Secția Etnografie

- dosare trimise la clasare către Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor din cadrul Ministerului Culturii un număr de 110 de bunuri culturale: cancee (45 buc.) dosar nr. 3514/15.12.2017, 1949/30.07.2018; prâsnei (35 buc.) dosar nr. 53/12.01.2018; 54/12.01.2018; farfurii (10 buc.) dosar nr. 125/26.01.2018, cămăși femeiești (20 buc.) dosar nr. 2962/29.10.2018 (M. Bolog);
- pentru un număr de alte 38 de bunuri culturale - zadii și cămăși, întocmirea dosarelor este în derulare (M. Bolog);

Secția Artă Contemporană

- dosare pregătite pentru trimiterea la clasare către Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor din cadrul Ministerului Culturii. Pentru a putea fi complete dosarele este nevoie de expertiza unui expert acreditat - domeniul Artă Contemporană.
  - un număr de 67 de bunuri culturale (pictură și grafică Norbert Thomae) s-a întocmit documentația pentru: nr. inv. 850 - Peisaj cu biserica din Peters; 848 - Portret de femeie cu șal verde; 845 Josefine Thomae, Categorie; 824 Fetița cu scufie; 823 Schița I; 818 - Peisaj; 814 - Peisaj din Carpați; 797 - Domnișoară la oglindă; 796 - Nud; 793 - Domnișoara cu eșarfă roșie; 787 - Dalii; 857 - Vază cu bujori; 856 - Helen și Marion; 855 - Coș de fructe; 853 - Femeie săsoaică în fața bisericii; 852 - Natură statică cu floarea soarelui; 851 - Vază cu trandafiri; 849 - Vază cu gladiole; 847 - Josefine Thomae; 840 - Floarea soarelui; 844 - Autoportret; 843 - Josefine Thomae; 841 Fiica artistului, Lena; 841 - Autoportret din tinerețe; 838 - Gladiole; 837 - Natură statică cu flori de măzăriche; 835 - Paști la Ghinda; 834 - Peisaj în Bistrița; 833 - Grădina cu flori; 832 - Elli; 831 - Soacra artistului; 830 -

Portret de femeie în roșu; 828 Autor – Norbert Thomae, Titlu-Bistrița, Categorie - pictură; 827 - Câmp cu floarea soarelui; 835 - Josefine Thomae; 822 – Stânci; 821- Peisaj în Carpați; 820 – Pădure; 815 - Luminiș în pădure; 813 - Socrul artistului; 812 - Bunica pictorului; 811 - Vază cu flori; 822 – Stânci; 822 - Autoportret; 809 - Fata cu lăută; 808 - Klara F.; 807 - Portret Oskar Jacob; 806 - Sebeș; 805 – Târg în Bistrița; 804 – Autoportret; 803 - Fetița cu batic alb; 802 - Vază cu liliac; 801 - Portret de fetiță; 800 - Nud-shiță; 799 - Rugăciunea de dimineață; 794 - Dama cu șal alb; 798 - Nud; 795 - Josefine Thomae; 790 - Tânără fată din ținutul Nosler; 789 - Floarea soarelui; 788 - Liliac; 786 - Marion; 785 - Pom înflorit; 780 - Pădure II; 788 - Marion Wenzl; 779 - Spre Reghin; 777 - Femei lucrând (A. Berbecaru, I. Negru);

Secția Științele Naturii

- pentru un număr de 12 bunuri culturale a fost realizată documentația și au fost expertizate, dosarele fiind trimise spre clasare la Comisia Națională a Muzeelor și Colecțiilor din cadrul Ministerului Culturii: nr. inv. 494, 750, 834, 975, 980, 1031, 1268, 1383, 1509, 1512, 1690, 1850 (M. Horga);
- pentru un număr de 70 de bunuri culturale întocmirea dosarelor este în derulare (nr. inv. 811, 828, 977, 816, 2037, 2636, 2857, 1014, 1264, 1477, 1530, 1622, 1627, 1631, 1640, 1643, 1646, 1648, 1655, 1656, 1659, 1666, 1672, 1674, 1675, 1677, 1678, 1679, 1680, 1682, 1683, 1685, 1686, 1689, 1691, 1692, 1693, 1694, 1696, 1698, 1700, 1701, 1766, 1767, 1768, 1771, 1772, 1775, 1777, 1785, 1784, 2104, 2108, 2101, 1879, 1871, 1780, 2096, 2102, 1787, 2093, 2099, 2473, 1823, 2092, 2106, 2090, 1841, 1088, 1402) (M. Horga);
- pentru un număr de alte 50 de bunuri culturale întocmirea dosarelor este în derulare (A. Lehaci).

C. Organizarea, funcționarea instituției și propuneri de restructurare și/sau de reorganizare, pentru mai buna funcționare, după caz:

Personalul instituției este încadrat pe funcțiile prevăzute în statul de funcții al Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud, aprobat de Consiliul Județean Bistrița-Năsăud.

Structura organizatorică valabilă pentru anul 2018 a permis o funcționare corectă și coerentă a instituției pe întreaga perioadă de timp.

c.1. măsuri de organizare internă;

Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud funcționează în baza Legii 311/2003 a Muzeelor și Colecțiilor Publice, cu modificările și completările ulterioare. În baza acestora instituția și-a actualizat Regulamentul de Organizare și Funcționare, aprobat prin hotărâre a Consiliului Județean Bistrița-Năsăud nr.68/27.06.2018 (cuprinde capitole care stabilesc fundamentarea legislativă, obiectivele, patrimoniul instituției, și reglementează atribuțiile conducerii, structura organizatorică a acesteia, bugetul și dispoziții finale).

Există de asemenea un Regulament de Ordine Interioară și fișele postului pentru fiecare salariat în parte, actualizate anual.

În anul 2018 au fost aprobate organigrama și statul de funcții al Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud, instituția funcționând în perioada mai sus menționată cu un număr total de posturi, dintre care:

- 7 posturi de conducere
- 72 posturi de execuție

În acest moment Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud funcționează cu un număr total de 79 funcții contractuale și o structură organizatorică coordonată de 1 manager, 2 directori, 1 contabil șef, 3 șefi de secție și 72 funcții contractuale de execuție.

În anul 2018 s-a propus stabilirea următoarelor comisii de specialitate, în funcție de oportunitatea și necesitatea acestora:

- Comisia de inventariere patrimoniu cultural mobil;
- Comisia de inventariere privind obiectele de inventar și mijloacele fixe;
- Comisia de achiziții bunuri muzeale, donații, transferuri cu titlu gratuit;
- Comisia de recepție a serviciilor în urma lucrărilor;
- Comisia de casare a activelor fixe și a bunurilor de natura obiectelor de inventar;

- Comisia pentru protecția civilă, de securitate și sănătate a muncii, PSI;
- Comisia pentru selectarea, încadrarea și promovarea în muncă a personalului;
- Comisia de recepție mijloace fixe;
- Comisia aprobare documentație de atribuire pentru concurs de soluții;
- Comisia pentru monitorizarea și metodologie control managerial intern;
- Echipa de gestionare a riscurilor.

Potrivit legislației în vigoare (Ordinul Secretarului General al Guvernului nr.600/2018) și prevederilor manualului de implementare a SCIM (sursa: <https://sgg.gov.ro/new/control-intern-managerial-2/>), controlul intern managerial este definit ca reprezentând ansamblul formelor de control exercitate la nivelul entității publice, stabilite de conducere în concordanță cu obiectivele acesteia și cu reglementările legale, în vederea asigurării administrării fondurilor publice în mod economic, eficient și eficace.

Prin control intern managerial, la nivelul Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud se înțelege o monitorizare permanentă a activităților, cu un ansamblu de reguli de management aplicabile în oricare compartiment al instituției. Privit și perceput ca o funcție managerială și nu ca una de verificare, sistemul de control intern managerial este în responsabilitatea conducătorilor Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud în sensul implementării și dezvoltării continue, în scopul funcționării eficiente a instituției.

Astfel, prin decizia nr. 3/18.01.2018 a fost actualizată componența Comisiei SCIM a Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud, constituită la nivelul instituției în cursul anului 2012 (conform Deciziei nr.96/03.2012), comisie care are drept scop prevenirea erorilor și neregulilor, înlăturarea preventivă a cauzelor care le determină și perfecționarea activităților controlate prin atingerea următoarelor obiective specifice:

- asigurarea unei bune folosiri a resurselor (financiare, umane, materiale);
- corelarea resurselor menționate cu obiectivele generale și specifice ale Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud, așa cum apar ele menționate în Regulamentul de Organizare și Funcționare al instituției;
- îmbunătățirea fluxului informațional;

- creșterea inteligibilității, gestionarea riscurilor, prevenirea și depistarea fraudelor și calitatea documentelor.

În cadrul Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud, în scopul implementării sistemului de control intern managerial, managerul instituției a desemnat un secretar tehnic a Comisiei SCIM; la nivelul fiecărui compartiment au fost desemnate persoanele responsabile cu implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial la nivelul instituției.

Controlul intern managerial al muzeului poate oferi managementului date privind progresul sau regresul acestuia în atingerea obiectivelor propuse, oferind o asigurare rezonabilă că entitatea publică își îndeplinește sarcinile care îi revin la nivelul comunității pe care o deservește.

Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud și-a organizat propriul sistem de control intern managerial adaptat la specificul și dimensiunea instituției, în funcție de particularitățile cadrului legal de organizare și de funcționare, precum și de standardele de control intern managerial:

- *mediul de control* - etică și integritate; atribuții, funcții, sarcini; competență și performanță; structura organizatorică;
- *performanță și managementul riscurilor* - obiective; planificare; monitorizarea performanțelor, managementul riscului;
- *activități de control* - proceduri, supraveghere, continuitatea activității;
- *informarea și comunicarea* – informarea și comunicarea, gestionarea documentelor; raportarea contabilă financiară
- *evaluare* - evaluarea sistemului de control intern managerial.

Astfel, pe parcursul anului 2018, Comisia SCIM a verificat și avizat un număr de 22 de proceduri de sistem, specifice tuturor compartimentelor și 44 de proceduri operaționale specifice compartimentelor: Muzeul Bistrița, Muzeu Memorial, Valea Someșului Superior, District Săsesc, Financiar-Contabil, Secretariat, Conservare-Restaurare. Toate aceste proceduri au fost aduse la cunoștința personalului Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud.

Activitatea Comisiei SCIM se reflectă în seria documentelor scrise, a organizării și funcționării sistemului de control intern managerial: registrul de riscuri, formularele de alertă la risc (FAR); profilul de risc și limita de toleranță la risc la nivelul compartimentelor; planul de implementare a măsurilor de control; fișele de urmărire a riscurilor (FUR); rapoartelor privind procesul de gestionare a riscurilor; situația obiectivelor generale, specifice și a activităților, situația activităților procedurale; baza de calcul pentru evaluarea riscurilor inerente; chestionarele de autoevaluare a stadiului de implementare a standardelor de control intern managerial etc.

Pe baza informațiilor furnizate de controlul intern managerial, conducerea instituției are posibilitatea să-și consolideze deciziile manageriale referitoare la planul de activitate, organizarea și coordonarea compartimentelor, stabilirea cu exactitate a responsabilităților persoanelor implicate în activitățile muzeului.

c.2. propuneri privind modificarea reglementărilor interne

Regulamentul de Organizare și Funcționare (ROF) al Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud a fost modificat și completat în cursul anului 2018 și corespunde nevoilor actuale ale muzeului.

Principiile care stau la baza acestuia sunt:

- Funcționalitate. Structurile propuse sunt organizate din punct de vedere tematic, reunind sub-sectii care au în comun aceleași elemente de expertiză. În acest fel se face în mod rapid transferul de bune practici în cadrul organizației.
- Consolidare economico-financiară. Se creează premisele pentru o mai bună gestionare a resurselor și pentru control financiar eficient.
- Flexibilitate. Noua organigramă și noul ROF asigură mai multă flexibilitate în derularea activității instituției prin gruparea specialiștilor similari într-o secție. Se crește astfel timpul de reacție, se scurtează circuitele relaționale în contextul dezvoltării și derulării de proiecte instituționale.

În perioada raportată, propunerile privind modificarea unor reglementări interne au fost analizate, după caz, în organismele colegiale ale instituției, respectiv Consiliul de Administrație și Consiliul științific, fiind aprobate prin hotărârile emise de acestea.

Modificarea unor reglementări interne a intervenit și ca urmare a modificării actelor normative ce reglementează domeniul de activitate a instituției.

Printre alte măsuri interne mai amintim reactualizarea continuă a fișelor posturilor, stabilindu-se sarcini clare și precise fiecărui angajat; reactualizarea Regulamentului de ordine intern și elaborarea de proceduri de desfășurare a activității pentru fiecare secție și compartiment în parte,

iar toate acestea se întâmplă dinamic pe tot parcursul anului sau la fiecare modificare legislativă.

c. 3. sinteza activității organismelor colegiale de conducere;

Consiliul de administrație s-a întrunit, în general o dată pe lună sau ori de câte ori a fost nevoie iar cel științific o dată sau de două ori pe an, asigurând astfel coerența demersului managerial.

Consiliul de administrație a avut ca principale puncte de dezbatere situația financiară și defalcarea bugetului pe titluri și alineate, planul de achiziții anual, proiectele culturale, promovarea salariaților, formarea profesională, validarea concursurilor de ocupare a posturilor vacante.

Consiliul științific a dezbătut și avizat planificarea activităților muzeale pentru fiecare an.

Comisiile desemnate pentru achizițiile publice, pentru achizițiile de patrimoniu, pentru recepționarea materialelor achiziționate și a lucrărilor efectuate și-au îndeplinit misiunea ori de câte ori au fost solicitate, în conformitate cu prevederile legale.

Pe parcursul perioadei supuse evaluării s-a urmărit implementarea sistemului de control intern/managerial, în conformitate cu prevederile legale și normele de aplicare. Sistemul de control intern/managerial cuprinde mecanisme de autocontrol, iar aplicarea măsurilor vizând creșterea eficacității acestuia are la bază evaluarea riscurilor.

c.3.1. În cadrul Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud, este organizat și funcționează Consiliul de Administrație, ca organ deliberativ de conducere, compus dintr-un președinte și 8 membri.

Președinte: managerul Muzeului;

Membri: 2 directori, 1 contabil șef, 2 reprezentanți al Consiliului Județean Bistrița-Năsăud (consilieri județeni), 3 șefi de secție din cadrul Muzeului.

Atribuțiile specifice și domeniului de activitate al acestuia sunt stabilite în Regulamentul de organizare și funcționare al CMBN aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean B-N nr. 68 / 27 iunie 2018 și sunt următoarele:

1. avizează proiectul bugetului de venituri și cheltuieli, în vederea aprobării de către Consiliul Județean Bistrița-Năsăud; după aprobare avizează defalcarea acestuia pe activități specifice;

2. dezbate și avizează Planul anual de activitate și Raportul anual de activitate al Muzeului;
3. avizează proiectul organigramei și statului de funcții ale Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud și le supune spre aprobare Consiliului județean Bistrița-Năsăud;
4. avizează proiectul Regulamentului de organizare și funcționare al Muzeului, și îl supune spre aprobare Consiliului Județean Bistrița-Năsăud, potrivit legii;
5. analizează stadiul de realizare a lucrărilor majore întreprinse în cadrul Muzeului și propune măsuri în consecință;
6. analizează și avizează măsurile de formare și specializare a personalului;
7. avizează planul anual de achiziții publice, proiectul programului de investiții și reparații capitale;
8. analizează modul de îndeplinire a planului de investiții, a planului de dotări generale și a celui de reparații capitale;
9. avizează proiectul contului anual de execuție a bugetului Complexului Muzeal și îl supune spre aprobare Consiliului Județean Bistrița-Năsăud; avizează trimestrial și anual execuția bugetară la nivelul instituției și răspunde, împreună cu managerul, de încadrarea în bugetul aprobat, conform legii;
10. analizează și aprobă măsuri de pază, securitate, protecție contra incendiilor, precum și orice alte măsuri de protejare a publicului vizitator și a bunurilor instituției, avizează Planul de pază, Planul de protecție împotriva incendiilor și alte documente organizatorice specifice activității administrative a Muzeului;
11. avizează programele de activitate curentă și de perspectivă, programele și proiectele științifice, muzeale, educative și culturale ale Muzeului, cu consultarea prealabilă, în cazul documentelor cu caracter științific, a Consiliului științific;
12. stabilește planurile de management conținând strategiile și măsurile necesare pentru punerea în practică a programelor și proiectelor aferente strategiilor, responsabilitățile nominale, mijloacele și termenele de aplicare a lor;
13. avizează normativele specifice activității Muzeului;
14. aprobă deplasările în străinătate, în interes de serviciu ale personalului Muzeului și rapoartele întocmite în urma efectuării acestora;
15. aprobă scoaterea la concurs a posturilor vacanțe, avizează fișele posturilor personalului de conducere în funcție de reorganizări, restructurări

și promovări ale unor persoane în funcții de conducere - directori, contabil șef, șefi de secție;

16. analizează și propune Consiliului Județean Bistrița-Năsăud modificarea prezentului Regulament de Organizare și Funcționare, a statului de funcții, a organigramei, a altor propuneri care sunt supuse aprobării Consiliului Județean Bistrița-Năsăud;

17. avizează Regulamentul intern, în vederea aprobării lui de către manager;

18. aprobă orarul de funcționare al instituției și a expozițiilor pentru public și avizează propunerile de tarife pentru activitățile Muzeului;

19. aprobă măsurile necesare pentru asigurarea securității Muzeului;

20. îndeplinește și alte atribuții, potrivit legii.

c.3.2. Ca organism colegial, în cadrul instituției este organizat și funcționează Consiliul Științific, organ de specialitate alcătuit din specialiști de profil, cu rol consultativ în domeniul cercetării științifice, organizării sau structurării serviciilor, colecțiilor muzeale și activităților culturale.

Consiliul Științific sprijină Managerul și Consiliul de Administrație în toate problemele importante ale desfășurării activității instituției iar atribuțiile specifice și domeniului de activitate al acestuia sunt stabilite în Regulamentul de organizare și funcționare al CMBN aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean B-N nr.68 / 27 iunie 2018 și sunt următoarele:

1. definitivează și propune spre aprobare Consiliului de administrație, proiectele și programele prioritare de cercetare;

2. dezbate și propune planul de săpături arheologice sistematice și preventive, de cercetări de teren, lucrări de identificare de bunuri de patrimoniu și autentificare;

3. propune distribuirea fondurilor destinate activităților de cercetare;

4. sprijină valorificarea rezultatelor cercetării științifice din Muzeu;

5. propune spre aprobare Consiliului de administrație, componența comitetului de redacție al revistei Bistriței și a celorlalte publicații aprobate prin proiectul cultural anual.

6. discută și propune planul publicațiilor, în limita resurselor financiare existente sau care pot fi atrase din alte surse;

7. dezbate și propune tematicile de idei ale expozițiilor permanente sau temporare, la sediul Muzeului sau la care acesta colaborează cu alte instituții;

8. dezbate și propune planul manifestărilor științifice ale instituției, respectiv participarea reprezentanților acesteia la manifestări naționale și internaționale;
9. promovează realizarea unor programe de cercetare naționale sau internaționale;
10. propune comisiile pentru concursurile de promovare a cercetătorilor;
  - În exercitarea atribuțiilor sale, Consiliul Științific adoptă recomandări.
  - În vederea adoptării recomandărilor, este necesar votul a cel puțin jumătate plus unu din numărul membrilor prezenți.
  - Procesele verbale ale ședințelor se consemnează într-un registru special și recomandările se comunică Consiliului de administrație, sub semnătura președintelui comisiei.

În ceea ce privește activitatea celor două consilii, pe durata anului 2018 au avut loc 9 convocări ale Consiliului de Administrație, având pe ordinea de zi următoarele probleme:

- prezentarea, analiza și avizarea proiectelor bugetului de venituri și cheltuieli și Planului de achiziții pentru anul 2018; aprobarea proiectului Regulamentului de Organizare și Funcționare (ROF) al CMBN, inventarierea anuală a patrimoniului propriu, stabilirea tarifelor percepute de instituție pe anul 2019, aprobarea modificărilor Statului de funcții și a Organigramei, actualizarea comisiei SCIM și constituirea echipei de gestionare a riscurilor, aprobarea scoaterii la concurs a posturilor vacante, etc, cât și o sedință de lucru a Consiliului de Științific având ca temă: analizarea și discutarea proiectelor culturale pentru anul 2019 și posibilitatea finanțării acestora cât și aprobarea tipăriturilor și publicațiilor pe anul 2019, aprobarea temelor de cercetare pe anul 2019.

c. 4. dinamica și evoluția resurselor umane ale instituției (fluctuație, cursuri, evaluare, promovare, motivare/sanționare);

c.4.1.Fluctuația personalului

În cursul anului 2018 au fost eliberate un număr de 13 posturi (1 economist, 4 muzeografi, 1 administrator, 3 gestionari custode, 1 desenator artistic, 1 cercetător științific, 1 muncitor, 1 educator muzeal).

În luna februarie 2018 s-au eliberat un număr de 3 posturi după cum urmează:

- Cercetător științific la Muzeul Grăniceresc Năsăudean s-a eliberat cu acordul părților;
- muzeograf la Centrul German Bistrița s-a eliberat cu acordul părților;
- desenator artistic angajat pe perioadă determinată la Muzeul Bistrița s-a eliberat cu acordul părților.

În luna iunie 2018 s-a eliberat un post muncitor la Muzeul memorial "George Coșbuc" cu acordul părților.

În luna iulie 2018 s-au eliberat un număr de 3 posturi după cum urmează:

- muzeograf la Muzeul Bistrița s-a eliberat ca urmare a pensionării la limită de vârstă;
- administrator la Muzeul Bistrița s-a eliberat cu acordul părților;
- gestionar custode la Peștera Izvorul Tăușoarelor s-a eliberat cu acordul părților;

În luna octombrie 2018 s-au eliberat un număr de 5 posturi după cum urmează:

- economist la Muzeul Bistrița s-a eliberat ca urmare a demisiei;
- gestionar custode la Muzeul "Cuibul Visurilor" Maieru s-a eliberat ca urmare a demisiei;
- muzeograf la Muzeul "Cuibul Visurilor" Maieru s-a eliberat ca urmare a demisiei;
- muzeograf la Muzeul Grăniceresc Năsăudean s-a eliberat cu acordul părților;
- educator muzeal la Centrul German Bistrița s-a eliberat cu acordul părților;

În luna decembrie 2018 s-au eliberat un post de gestionar custode la Muzeul Bistrița cu acordul părților.

Datele privind încetarea contractelor de muncă și angajări sunt sintetizate în tabelele de mai jos:

Angajări în anul 2018

Nr. crt.	NUME SALARIAT	FUNCȚIA	DATA ANGAJĂRII
1.	MOLDOVAN ANUȚA-LAVINIA	DIRECTOR	01.03.2018
2.	TREANCĂ MĂDĂLINA	SUPRAVEGHETOR	01.03.2018
3.	MIHUȚ OLIMPIA DOMNIȚA	SUPRAVEGHETOR	01.03.2018
4.	GAIU CORNELIU	MUZEOGRAF	01.03.2018
5.	BODIU CĂLIN-GAVRIL	REFERENT DE SP.ADMINISTRATIV	01.08.2018
6.	THEODORESCU CRIN TRIANDAFIL	MUZEOGRAF	01.08.2018
7.	SOMEȘAN ONIȚA	MUNCITOR	01.08.2018
8.	ȘERBAN NASTASA-ELENA	SUPRAVEGHETOR	01.08.2018
9.	GOLOGAN ELENA	EDUCATOR MUZEAL	13.08.2018
10.	PĂȘTINA-PĂCURAR ANCUȚA	ECONOMIST	21.12.2018
11.	PARTENE VIOREL-DANIEL	MUZEOGRAF	21.12.2018
12.	MOLDOVAN ANGELICA	EDUCATOR MUZEAL	21.12.2018
13.	BANDEAN-GIURGEA ALEXANDRA	MUZEOGRAF	21.12.2018
14.	STANCU SOFIA-ADRIANA	MUZEOGRAF	21.12.2018

Încetare contracte de muncă în anul 2018

Nr. crt.	NUME SALARIAT	FUNCȚIA	DATA ANGAJĂRII
1.	SABĂU CLAUDIA SEPTIMIA	CERCETĂTOR ȘTIINȚIFIC	01.02.2018
2.	MOLDOVAN ANUȚA LAVINIA	MUZEOGRAF	28.02.2018
3.	PURCELEAN CRISTIANA	DESENATOR ARTISTIC	26.02.2018
4.	SANDU VASILE	MUNCITOR	02.06.2018
5.	PLENICEANU ELENA	MUZEOGRAF	21.07.2018
6.	BODIU CĂLIN	ADMINISTRATOR	01.08.2018
7.	THEODORESCU CRIN TRIANDAFIL	GESTIONAR CUSTODE	01.08.2018
8.	POPESCU DAN	MUZEOGRAF	03.10.2018
9.	URSA LIVIU	GESTIONAR CUSTODE	03.10.2018
10.	MOLDOVAN GHEORGHE	MUZEOGRAF	03.10.2018
11.	ZĂHUȚ LAVINIA	ECONOMIST	11.10.2018
12.	GOLOGAN ELENA	EDUCATOR MUZEAL	19.10.2018
13.	MOLDOVAN ANGELICA	GESTIONAR CUSTODE	21.12.2018

Suspendare contracte de muncă în anul 2018

Nr. Crt.	NUME SALARIAT	FUNCȚIA	DATA suspendării CIM

2.	BĂLDEAN DORA-EMA	SUPRAVEGHETOR	04.11.2018

Formare profesională

În cursul anului 2018, un angajat al instituției a beneficiat de formare profesională, conform tabelului de mai jos:

Nr. crt.	Forma de pregătire	Loc de desfășurare	Participanți	Perioada	Taxă
1.	Managementul riscului și tehnici de evaluare a riscurilor	Târgu Mureș	Moldovan Anuța-Lavinia	noiembrie 2018	650

Promovări

În cursul anului 2018 au fost operate promovări după cum urmează:

Examen promovare în luna august

- educator muzeal S, gradul II – care prin promovare a devenit educator muzeal S, gradul I – 1 post;
- conservator S, gradul I – care prin promovare a devenit conservator S, gradul IA – 1 post
- gestionar custode M, treapta I – care prin promovare a devenit gradul IA - 3 posturi;
- restaurator M, treapta I - care prin transformare a devenit restaurator M, treapta IA - 3 posturi;
- fotograf M, treapta I – care prin transformare a devenit fotograf M, treapta IA - 1 post.

Examen promovare în luna septembrie

- referent de specialitate informatician S, gradul II – care prin promovare a devenit referent de specialitate informatician S, gradul I – 1 post;

Sanctiuni

În cursul anului 2018 nu au fost aplicate sanctiuni.

Evaluarea performanțelor profesionale ale salariaților

Evaluarea performanțelor profesionale individuale a avut ca scop aprecierea obiectivă și criteriilor de evaluare stabilite pentru perioada 01.01.2017-31.12.2017. Salariații care și-au desfășurat activitatea mai sus menționată au prezentat șefilor ierarhici un raport de activitate pe anul 2018, în conformitate cu fișa postului, în vederea evaluării performanțelor profesionale individuale.

Calificativele finale ale evaluării, stabilite în baza notelor finale, au fost "bine" și "foarte bine".

Nu au fost salariați nemulțumiți de rezultatul evaluării.

Numărul de concursuri

În anul 2018 au fost organizate un număr de 3 concursuri pentru ocuparea posturilor vacante și temporar vacante și 2 examene de promovare.

Funcții de conducere cu contract individual de muncă încetat – 0 post

Funcții de conducere exercitate temporar – 0 post

c.5. măsuri luate pentru gestionarea patrimoniului instituției, îmbunătățiri/refuncționalizări ale spațiilor;

Gestionarea patrimoniului CMBN este o activitate complexă, avându-se în vedere caracteristicile acestuia, infrastructura cât și istoricul muzeului. Astfel politica managerială a manifestat o continuă preocupare pentru buna gestionare a patrimoniului cultural, pe tot parcursul anului

2018 fiind derulate o serie de proiecte și programe ce au vizat următoarele segmente:

c.5.1. Restaurarea și conservarea patrimoniului cultural

Au fost restaurate și conservate un număr de **731 piese**, din cadrul expozițiilor de bază, cercetare arheologică, depozite, achiziții de la terți, acestea fiind selectate prioritar după starea de conservare și a degradărilor existente produse de factori chimici, fizici, biologici;

- Restaurare/conservare 83 piese din lemn etnografic, 12 icoane pictate pe sticlă și 3 pe lemn;
- Conservare activă /preventivă și tratare bunuri din secția de etnografie și istorie 132 piese;
- Restaurare/conservare 333 piese textile, lână, blană, piele din secția de etnografie Bistrița;
- Restaurare/conservare și prelucrare 36 vase ceramice, din secțiile istorie și etnografie;
- Restaurare/conservare 23 instalații lucrări de artă contemporană pentru expoziții;
- Restaurare/conservare 83 piese din lemn etnografic, 12 icoane pictate pe sticlă și 3 pe lemn;
- Au fost efectuate 313 desene și prelucrări pentru piese istorice, scanare/curățare și grafică; Restaurare/conservare 109 piese din metal, romane, dacice, medievale din secția de istorie;

c.5.3. Clasarea patrimoniului mobil

Au fost întocmite dosare de clasare și trimise spre avizare către Ministerul Culturii, 122 dosare de clasare cu bunuri culturale aparținând secțiilor de Etnografie, și Științele Naturii, iar 405 de dosare (istorie - Cultura Nouă, Epoca Romană, Carte veche, Artă Contemporană, Etnografie și Științele naturii) fiind în proces de derulare, la care mai trebuie adăugată doar expertiza unui expert acreditat de Ministerului Culturii în aceste domenii, după cum urmează:

- Istorie-Arheologie - 180 piese, pentru care s-a întocmit documentația necesară expertizării, proces aflat în derulare
- Etnografie-Artă Populară - 110 piese trimise, iar pentru 38 piese întocmirea dosarelor este în derulare

- Științele Naturii - 12 piese trimise, iar pentru 120 piese întocmirea dosarelor este în derulare
- Artă Contemporană - 67 piese, pentru care s-a întocmit documentația necesară expertizării, proces aflat în derulare.

c.5.4 Inventarierea bunurilor CMBN

La nivelul instituției s-a realizat inventarierea bunurilor de natura obiectelor de inventar și a mijloacelor fixe, precum și a elementelor de activ și pasiv ale instituției cu ocazia încheierii exercițiului financiar.

c.5.4. Completarea sistemului de securizare

Începând cu anul 2018 au fost realizate: servicii evaluare la risc privind securitatea fizică la CMBN pentru Muzeul Bistrița, Centrul German, Muzeul "Casa săsească" Livezile, Biserica Ev. Herina, Muzeul Memorial "George Coșbuc", Muzeul Memorial "Liviu Rebreanu", Muzeul de Artă Comparată Sângeorz-Băi, Muzeul Grăniceresc Năsăudean, Muzeul Memorial "I.P. Reteganul" și Casa tradițională de pe Văile Țibleșului; contract mentenanță SSM și PSI-SU; a fost completat și extins sistemul de securizare, detecție, alarmare la efracție, alarmare la incendii și supraveghere video la Muzeul memorial "Liviu Rebreanu", Muzeul memorial "George Coșbuc" și Muzeul Grăniceresc Năsăudean.

c.5.5. Îmbunătățiri / refuncționalizări ale spațiilor

În anul 2018 am reanalizat spațiile deținute, atât din punct de vedere al necesarului impus de evoluția activității instituției muzeale, cât și mai ales ținând cont de prevederile imperative ale legislației actuale în domeniul protejării patrimoniului mobil și imobil.

În cadrul acestei analize am relevat necesitatea reamenajării și redimensionării spațiilor de expunere a pieselor care fac obiectul expozițiilor temporare, de depozitare a patrimoniului mobil, a spațiilor afectate circuitului administrativ și al publicului vizitator, precum și obligativitatea separării celor trei funcții, de protejare și conservare a patrimoniului aflat în depozit, circuitul de vizitare și spațiile destinate, continuând programul de revizie generală etapizată a locațiilor existente la nivelul județului.

Acțiunile de reabilitare a spațiilor expoziționale și a sediilor aparținând

CMBN de pe teritoriul județului au constituit și în anul 2018 o prioritate, de calitate acestora depinzând și calitatea demersului expozițional sau a celorlalte activități, științifice, educaționale sau cotidiene, astfel, s-au efectuat diverse lucrări de reparații, cosmetizări/igienizări interioare/exterioare ale spațiilor muzeului:

- La Muzeul Bistrița s-au efectuat lucrări reparații canalizare pentru Laboratorul de restaurare/conservare;
- La Muzeul Memorial Liviu Rebreanu s-au efectuat lucrări de reparații amfiteatru și lucrări alimentare cu apă ;
- Lucrări de alimentare cu apă la Muzeul Casa săsească Livezile;
- Lucrări - Intervenții de urgență pentru salvarea corului Bisericii Evanghelice Jelna constând în lucrări de montare a unei șarpante, acoperiș definitiv în locul celui provizoriu;
- Lucrări reparații, amenajare casuța de lemn, pavilion E;
- Lucrări de reparații șarpantă acoperiș la clădirea muzeului, anexa / partea din spate la Muzeul Grăniceresc Năsăudean;
- Lucrări de igienizare spații expoziționale.

c.6. măsuri luate în urma controalelor, verificării/auditării din partea autorității sau a altor organisme de control în perioada raportată;

În cursul anului 2018, au fost efectuate verificări de către:

1. Inspectoratul pentru Situații de Urgență - verificarea respectării prevederilor legale în vigoare în ceea ce privește situațiile de urgență;
2. Inspectoratul Județean de Poliție al județului B-N - Compartimentul de sisteme de securitate private - verificarea asigurării securității bunurilor din obiectiv;
3. Curtea de Conturi a României, Camera de Conturi Bistrița-Năsăud - verificarea modului de fundamentare, justificare și utilizare a fondurilor alocate în perioada 2015-2017;
4. D.G.R.F.P - C.I.E.F B-N - verificarea respectării prevederilor legislative a bunurile din domeniul public și privat al statului cât și bunurile din patrimoniul cultural;
5. Control ITM B-N - verificare conform campaniilor nr.6 și 18 P.C.A. al IM pe anul 2018;
6. Control ITM B-N - verificare îndeplinire măsuri;

Lunar se efectuează verificarea, întreținerea și repararea instalațiilor de stingere, iluminat de siguranță și stingătoare la toate sediile aparținătoare Muzeului cât și punerea în funcțiune a instalațiilor, s-au efectuat verificări și întreținere hidranți, servicii pe linie RSVTI, întreținere și reparații instalații electrice și verificarea anuală a centralelor termice.

D. Evoluția situației economico-financiare a instituției:

Pe parcursul anului 2018 instituția a căutat să pună în practică principiile de eficientizare și gestionare a mijloacelor financiare și a resurselor umane, pentru asigurarea unor rezultate cât mai performante și pentru promovarea patrimoniului și prestigiului cultural al institutiei. S-au utilizat resursele publice asigurate din subvenții de la bugetul local și venituri proprii.

Din analiza bugetelor veniturile din subvenții și veniturile proprii ale instituției în anul 2018 comparativ cu anul 2017 au înregistrat o creștere 1.324.070 lei, veniturile totale fiind în sumă de 4.875.387 lei. Această diferență este determinată de necesarul fondurilor suplimentare pentru cheltuielile bunuri/servicii, achiziția de active fixe și a cheltuielilor de personal la nivelul anului 2018 prin aplicarea Legii nr. 80/2018 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 90/2017 privind unele măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene; Ordonanței de urgență nr. 91/2017 pentru modificarea și completarea Legii – cadru nr.153 din 28.06.2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice. Cheltuielile de personal au fost acoperite 100% din subvenții.

d1. analiza datelor financiare din proiectul de management corelat cu bilanțul contabil al perioadei raportate;

- Situația economico-financiară a instituției

Situația financiară furnizează date despre situația patrimoniului la finele anului 2018, precum și situația plăților efective și a cheltuielilor efective, a creditelor angajate și a celor bugetare individuale. Situația financiară este întocmită în conformitate cu Legea contabilității nr. 82/1991, cu modificările și completările ulterioare.

- execuția bugetară a perioadei raportate

bugetul de venituri (subvenții/alocații, surse atrase/venituri proprii);

- lei -

2018	Aprobat	Realizat
Total venituri	5.352.000	4.875.387
Venituri proprii	50.000	106.396
Subvenții	5.302.000	4.768.991

Comparativ cu perioada anterioară, situația realizării veniturilor este redată în tabelul de mai jos:

- lei -

Categorii	Prevăzut 2017	Realizat 2017	Prevăzut 2018	Realizat 2018
1.Venituri totale, din care:	3.919.000	3551.317	5.352.000	4.875.387
Venituri proprii	50.000	70.608	50.000	106.396
Subvenții	3.869.000	3.480.709	5.302.000	4.768.991

**Bugetul de cheltuieli (personal: contracte de muncă/
convenții/ contracte încheiate în baza legilor speciale; bunuri și
servicii; alte cheltuieli; proiecte cu finanțare; cheltuieli de capital)**

Bugetul total al instituției este divizat în funcție de cele cinci capitole bugetare de bază:

a). **bugetul de cheltuieli pentru personal** - include cheltuielile legate de salarii, indemnizații, sporuri, contribuții ale angajaților;

b). **bugetul de cheltuieli pentru bunuri si servicii** - include cheltuielile legate de întreținere, bunuri de natura obiectelor de inventar, reparații curente, deplasări, cărți si publicații, pregătire profesională, protecția muncii, alte cheltuieli cu bunuri si servicii;

c). **bugetul de alte cheltuieli** - include cheltuielile legate de acțiunile cu caracter științific social-cultural;

d). **bugetul proiectelor finanțate** – include cheltuielile legate de realizarea proiectelor;

e). **bugetul cheltuielilor de capital** - prevăzut conform anexelor de la buget.

Denumirea indicatorilor	Cod	Program realizat 2017	Program aprobat 2018	Program realizat 2018	Diferențe BVC aprobat 2018 și realizat 2018
A	B		1		
VENITURI – TOTAL		3.551.317	5.352.000	4.875.387	476.613
SUBVENȚII		3.480.709	5.302.000	4.768.991	0
VENITURI PROPRII		70.608	50.000	106.396	0
- bilete		57.376	0	76.956	0
- taxe foto vizitare muzeu		4.200	0	5.750	0
- cărți, pliante		1.300	0	1.206	0
- ceramică, artizanat		772	0	449	0
- taxe arheologice		6.960	0	18.900	0
- utilizare spațiu expozițional		0	0	3.135	0
- alte venituri		0	0	0	0
CHELTUIELI – TOTAL		3.551.317	5.352.000	4.875.387	476.613
EXCEDENT AN 2018		0	0	118.047	0
SECȚIUNEA DE FUNCȚIONARE	F	3.450.349	4.762.000	4.278.169	483.831
CHELTUIELI CURENTE	01	3.450.349	4.762.000	4.278.169	483.831
TITLUL I. CHELTUIELI DE PERSONAL	10	2.146.720	3.082.000	2.678.196	403.804

Cheltuieli salariale în bani (cod 10.01.01 la 10.01.30)	10.01	1.765.779	2.987.000	2.590.576	396.424
Salarii de bază	10.01.01	1.748.161	2.645.000	2.359.501	285.499
Alte sporuri (ore de noapte și conditii deosebite)	10.01.06	15.140	338.000	228.029	109.971
Indemnizații de delegare	10.01.13	2.478	4.000	3.046	954
Contribuții (cod 10.03.01 la 10.03.06)	10.03	380.941	95.000	87.620	7.380
Contribuții de asigurări sociale de stat	10.03.01	277.887	25.000	24.143	857
Cheltuieli de asigurări de șomaj	10.03.02	8.405	1.000	750	250
Contribuții de asigurări sociale de sănătate	10.03.03	90.554	8.000	7.883	117
Contribuții de asig. pt. accidente de muncă și boli profesionale	10.03.04	2.973	1.000	258	742
Contribuții pentru concedii și indemnizații	10.03.06	1.122	0	0	0
Contributia asiguratorie pentru munca	10.03.07	0	60.000	54.586	5.414
TITLUL II. BUNURI ȘI SERVICII (cod 20.01 la 20.30)	20	1.303.980	1.630.000	1.556.274	73.726
Bunuri și servicii (cod 20.01.01 la 20.01.30)	20.01	514.774	599.000	593.687	5.313
Furnituri de birou	20.01.01	14.871	8.000	7.854	146
Materiale pentru curățenie	20.01.02	9.743	8.000	7.980	20
Încălzit, iluminat și forță motrică	20.01.03	164.994	210.000	210.000	0
Apă, canal și salubritate	20.01.04	69.923	20.000	20.000	0
Carburanți și lubrifianți	20.01.05	11.375	18.000	18.000	0
Piese de schimb	20.01.06	3.776	5.000	4.982	18
Transport	20.01.07	2.369	5.000	2.267	2.733
Poștă, telecomunicații, radio TV, internet	20.01.08	26.646	28.000	25.974	2.026
Materiale și prestări servicii cu	20.01.09	64.452	70.000	69.647	353

caracter funcțional					
Alte bunuri și servicii pentru întreținere și funcționare	20.01.30	146.625	227.000	226.983	17
Reparații curente	20.02	321.955	135.000	134.439	561
Bunuri de natura obiectelor de inventar (cod 20.05.01 la 20.05.30)	20.05	51.673	30.000	27.784	2.216
Alte obiecte de inventar	20.05.30	51.673	30.000	27.784	2.216
Deplasări, detașări, transferări (cod 20.06.01+20.06.02)	20.06	6.855	32.000	19.660	12.340
Deplasări interne, detașări, transferări	20.06.01	6.855	12.000	9.519	2.481
Deplasări în străinătate	20.06.02	0	20.000	10.141	9.859
Materiale de laborator	20.09	14.266	13.000	11.827	1.173
Cărți, publicații și materiale documentare	20.11	0	5.000	4.969	31
Pregătire profesională	20.13	4.990	1.000	650	350
Studii și cercetări (tipărituri și săpături arheologice)	20.16	36.942	186.000	161.892	24.108
Alte cheltuieli (cod 20.30.01 la 20.30.30)	20.30	352.525	629.000	601.366	27.634
Prime de asigurare non-viață (asigurări clădiri)	20.30.03	9.779	25.000	22.155	2.845
Alte cheltuieli cu bunuri și servicii	20.30.30	342.746	604.000	579.211	24.789
TITLUL X ALTE CHELTUIELI	59	0	50.000	43.700	6.300
Sume aferente persoanelor cu handicap neîncadrate	5940	0	50.000	43.700	6.300
SECȚIUNEA DE DEZVOLTARE	D	100.968	590.000	490.822	99.178
70. CHELTUIELI DE CAPITAL	70	100.968	590.000	490.822	99.178
TITLUL X ACTIVE NEFINANCIARE (71.01 + 71.02 + 71.03)	71	100.968	590.000	490.822	99.178
Active fixe (inclusiv reparații	71.01	100.968	522.000	432.652	89.348

capitale) (cod 71.01.01 la 71.01.30)					
Construcții	710.101	15.000	0	0	0
Mașini, echipamente și mijloace de transport	710.102	56.648	50.000	49.260	352
Mobilier, aparatură birotică și alte active corporale	70.01.03	0	0	0	0
Alte obiecte fixe (achiziție bunuri muzeale)	71.01.30	29.320	472.000	383.392	680
Reparații capitale aferente activelor fixe	71.03	0	68.000	58.170	9.830
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent în secțiunea de funcționare a bugetului local	85.01.01	0		-11.651	

În bugetul de venituri și cheltuieli al instituției pentru anul 2018 s-au aprobat cheltuieli de personal în sumă de 3.082.000 lei și s-au cheltuit 2.678.196 lei în proporție de 86,90%.

În anul 2018 pentru determinarea cheltuielilor de personal cuprinse în bugetul aprobat au fost luate în calcul modificarea salariului minim brut pe țară garantat în plată, Legea nr. 80/2018 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 90/2017 privind unele măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, Ordonanța de urgență nr. 91/2017 pentru modificarea și completarea Legii – cadru nr.153 din 28.06.2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice ținându-se cont acordarea gradațiilor pentru vechime în muncă, de cuantumul salariilor de bază, a sporurilor pentru condiții de muncă, a indemnizațiilor de delegare și promovarea personalului pe funcții, grade și trepte profesionale.

Cheltuielile aferente bunurilor și serviciilor aprobate pe anul 2018 în bugetul de venituri și cheltuieli al instituției au fost în sumă de 4.762.000 lei și s-au cheltuit 4.278.169 lei, în proporție de 89,84%.

În perioada analizată 01.01-31.12.2018 au fost contractate servicii de asigurare aferente unor obiective (muzee, case memoriale); servicii de monitorizare; de supraveghere a spațiilor muzeului; de PSI / SSM; medicina muncii; verificare stingătoare, hidranți; verificarea anuală a centralelor

termice; colectare reziduuri menajere; coșerit; pază (Casa Argintarului); conservare și înregistrare artefacte; materiale de funcționare depozite, expoziții și birouri; igienizare săli expoziționale; servicii de evaluare și tratare a riscurilor la securitatea fizică pentru toate obiectivele Complexului Muzeal Bistrița – Năsăud având în vedere prevederile Legii 333/2003 și Hotărârea Guvernului nr.301/2012 privind paza obiectivelor, valorilor și protecția persoanelor; reparații șarpantă la clădirea muzeului, anexa / partea din spate la Muzeul Grăniceresc Năsăudean; reparații amfiteatru și aducțiune apă canal la Muzeul Memorial "Liviu Rebreanu" și la secția de restaurare a Muzeului Bistrița; servicii proiectare (concurs soluții monument "Petru Rareș") .

În ceea ce privește cheltuielile de capital realizate în anul 2018 în sumă totală de 490.822 lei, acestea sunt compuse din: achiziția unei centrale termice la Muzeul Bistrița, achiziția de bunuri muzeale pentru secția de Istorie Arheologie, Istorie Naturală și Etnografie; achiziția monumentului "Petru Rareș", bustului colonelului Liviu Rusu – cavaler al Ordinului "Mihai Viteazul" și bustului din bronz "Elie Miron Cristea – primul patriarh al României Mari".

Achizițiile de bunuri muzeale rezultă din necesitatea valorificării cu responsabilitate a patrimoniului muzeal, în deplin acord cu interesele, nevoile și dorințele societății, respectiv pe care instituția o deservește în scopul cunoașterii, educării și recreării publicului.

Menționăm că proiectul cultural "Elie Miron Cristea – primul patriarh al României Mari" a fost realizat cu prilejul aniversării Centenarului Marii Uniri prin proiectul depus de Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud la Ministerul Culturii și Identității Naționale și finanțat de către acesta.

Pe parcursul anului 2018 au fost realizate reparații capitale (intervenții de urgență pentru salvarea corului) la Biserica Evanghelică din Jelna constând în lucrări de montare a unei șarpante, acoperiș definitiv în locul celui provizoriu.

Evoluția valorii indicatorilor de performanță pentru anul 2018

Veniturile proprii în sumă de 106.396 lei realizate din activitatea de bază taxe de vizitare obiective (muzee, case memoriale), taxa pentru fotografiere, taxa filmare, tarif cercetare arheologică preventivă în vederea

acordării avizului de descărcare arheologică în anul 2018 se situează pe un trend ascendent față de anul 2017.

Analiza gradului de acoperire din subvenții și venituri proprii a cheltuielilor instituției (%):

- în anul 2017: 1,99%
- în anul 2018: 2,18%

Nr. crt.	Denumire indicator	2017		2018	
		Prevăzut	Realizat	Prevăzut	Realizat
(1)	(2)	(5)	(6)	(7)	(8)
	Gradul de acoperire din venituri proprii a cheltuielilor instituției	1,28%	1,99%	0,93%	2,18%
	Venituri proprii din activitatea de bază	100%	98,01%	100%	97,82%

Gradul de creștere din subvenții și venituri proprii în totalul veniturilor:

Nr. crt.	Denumire indicator	2017		2018	
		Prevăzut	Realizat	Prevăzut	Realizat
(1)	(2)	(5)	(6)	(7)	(8)
	Gradul de acoperire a venituri proprii în totalul veniturilor	1,28%	1,99%	0,93%	2,18%
	Ponderea cheltuielilor de personal din totalul cheltuielilor	61,52%	60,45%	57,59%	54,93%
	Ponderea cheltuielilor	2,60%	2,84%	11,02%	10,07%

	de capital din total buget				
	Gradul de acoperire a salariilor din subvenție	100%	100%	100%	100%
	Cheltuieli pe beneficiar	38,48%	39,56%	30,74%	31,92%
	- din care:				
	-din subvenție	34,14%	36,72%	30,46%	36,72%
	-din venituri proprii	3,34%	2,84%	0,28%	-

O situație pe subcapitole bugetare se prezintă astfel:

Nr.crt.	Subdiviziune bugetară	Aprobat - mii lei -	Realizat - mii lei -	Procent (%)
I	Cheltuieli de personal din care:	3.082.000	2.678.196	86,8 %
	Salarii de bază	2.987.000	2.590.576	86,73 %
	Contribuții	95.000	87.620	92,23 %
II	Cheltuieli pentru bunuri și servicii	1.630.000	1.556.274	95,48 %
III	Alte cheltuieli	50.000	43.700	87,40 %
IV	Proiecte cu finanțare	-	-	-
V	Cheltuieli de capital	590.000	490.822	83,19 %

Analiza datelor financiare din proiectul de management corelat cu bilanțul contabil al perioadei raportate

Pe parcursul anului 2018 instituția a primit cu titlu gratuit bunuri muzeale la secția de Artă Contemporană, secția de Etnografie în sumă de **278.511** lei și la Biblioteca muzeului în sumă de **1.932** lei.

Comparativ cu veniturile aprobate în bugetul de venituri și cheltuieli al instituției pentru anul 2018 s-a înregistrat o utilizare redusă cu 476.613 lei, diferența rezultată ca urmare a economiilor efectuate la diverse articole bugetare.

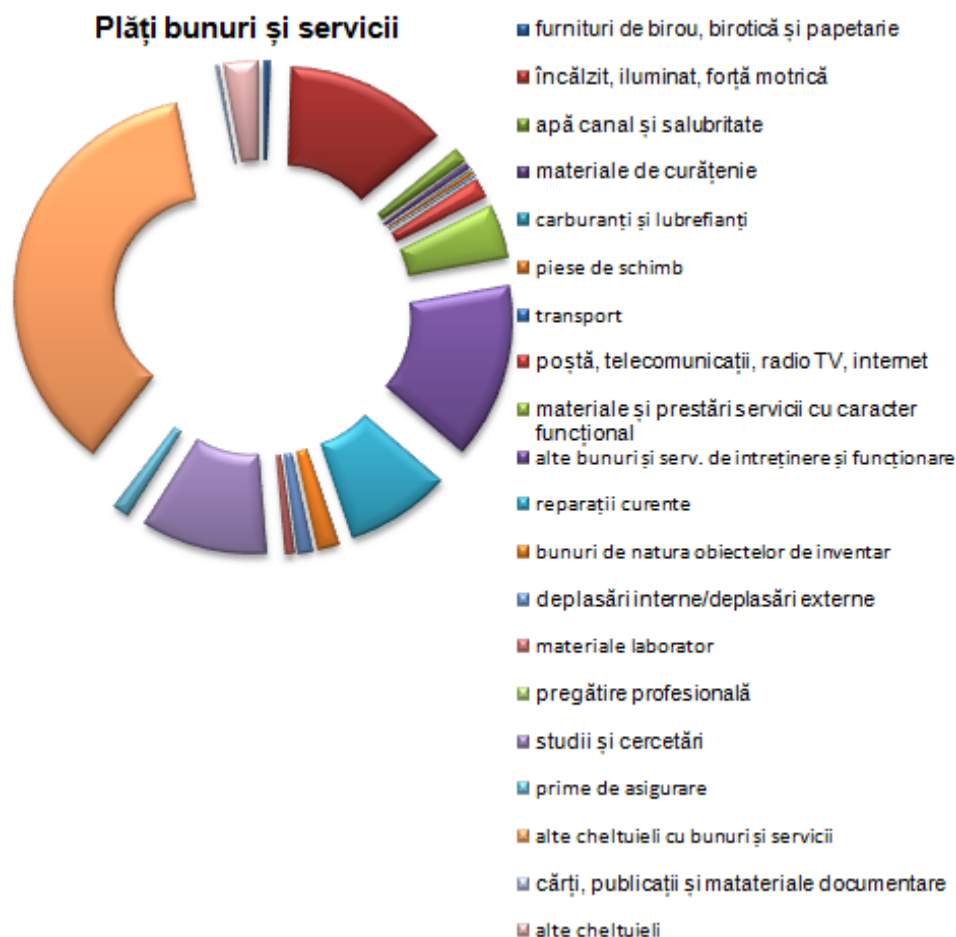
Cu privire la plățile/cheltuielile înregistrate în anul 2018 s-au găsit soluții pentru optimizarea acestora în sensul eficientizării utilizării banilor publici și a reducerii unor cheltuieli în favoarea altora, strict necesare pentru bunul mers al instituției.

La 31 decembrie 2018 instituția nu înregistrează datorii sau plăți restante față de furnizorii de bunuri, servicii și investiții.

Plățile efectuate pentru bunuri și servicii în perioada 1 ianuarie -31 decembrie 2018, în valoare totală de 1.599.974 lei (din sursele de finanțare – subvenții, venituri proprii) au următoarea componență:

- ✓ furnituri de birou, birotică și papetarie: 7.854 lei, 0,49%
- ✓ încălzit, iluminat, forță motrică: 210.000 lei, 13,13%
- ✓ apă canal și salubritate: 20.000 lei, 1,25%
- ✓ materiale de curățenie: 7.980 lei, 0,50%
- ✓ carburanți și lubrefianți: 18.000 lei, 1,13%
- ✓ piese de schimb: 4.982 lei, 0,31%
- ✓ transport: 2.267 lei, 0,14%
- ✓ poștă, telecomunicații, radio TV, internet: 25.974 lei, 1,62%
- ✓ materiale și prestări servicii cu caracter funcțional: 69.647 lei, 4,35%
- ✓ alte bunuri și serv. de întreținere și funcționare: 226.983 lei, 14,19%
- ✓ reparații curente (Muzeul Grăniceresc Năsăudean, Biserica Evanghelică Herina și Muzeul Memorial "Liviu Rebreanu"): 134.439 lei, 8,40%
- ✓ bunuri de natura obiectelor de inventar: 27.784 lei, 1,74%
- ✓ deplasări interne/deplasări externe: 19.660 lei, 1,23%
- ✓ materiale laborator: 11.827 lei, 0,74%
- ✓ pregătire profesională: 650 lei, 0,04%
- ✓ studii și cercetări (tipărituri și săpături arheologice) 161.892 lei, 10,12%
- ✓ prime de asigurare: 22.156 lei, 1,38%
- ✓ alte cheltuieli cu bunuri și servicii: 579.211 lei, 36,20%
- ✓ cărți, publicații și materiale documentare: 4.969 lei, 0,31%
- ✓ alte cheltuieli (sume aferente persoanelor cu handicap neîncadrate): 43.700 lei, 2,73%

Situația grafică se prezintă astfel:

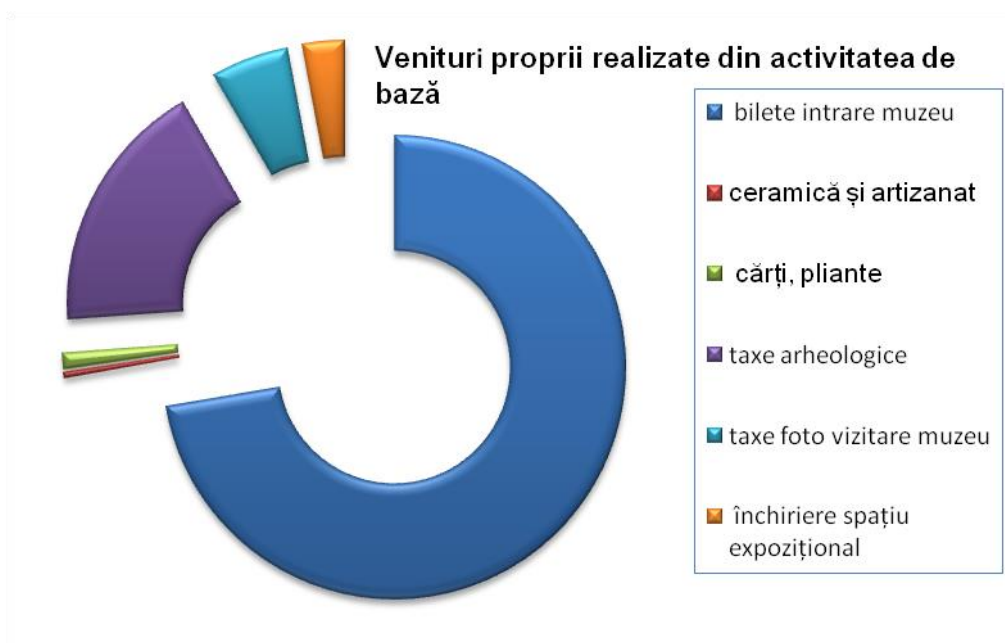
▪ **gradul de acoperire din surse atrase/venituri proprii a cheltuielilor instituției (%):**

Gradul de acoperire din venituri proprii a cheltuielilor instituției pentru anul 2018 este de 2,18 % față de 1,99 % în anul 2017.

Veniturile proprii realizate din activitatea de bază, specifică instituției pe categorii de tarife practicate: 106.396 lei

- bilete intrare muzeu: 76.956 lei;
- vânzare ceramică și artizanat: 449 lei;
- cărți, pliante: 1.206 lei
- taxe arheologice: 18.900 lei
- taxe foto vizitare muzeu: 5.750 lei
- închiriere spațiu expozițional: 3.135 lei

Situația grafică se prezintă astfel:

▪ **Ponderea cheltuielilor de personal din totalul cheltuielilor:**

Angajații instituției (personal de specialitate, administrativ și de întreținere) sunt plătiți din bugetul aprobat de Consiliul Județean B-N.

Indicatori economici privind cheltuielile de personal prevăzuți și realizați:

Buget total aprobat	Cheltuieli de personal aprobat	Cheltuieli de personal realizat	Ponderea în cadrul bugetului	Media cheltuielilor pe angajat pe an	Venitul mediu brut lunar pe un angajat
(mii lei)	(mii lei)	(mii lei)	(%)	(mii lei)	(mii lei)
3.082.000	3082.000	2.678.196	86,90	36.192	3.016

▪ **Ponderea cheltuielilor de capital din bugetul total**

În analiza cheltuielilor de capital, trebuie să ținem seama atât de sumele prevăzute în buget cât și de realizarea acestora. Situația fondurilor pentru perioada 01.01.2018 – 31.12.2018 se prezintă astfel:

Buget total	Ponderea în cadrul bugetului

Aprobat (mii lei)	Realizat (mii lei)	Aprobat (%)	Realizat (%)
590.000	490.822	100 %	83,19

▪ **Buget total Ponderea în cadrul bugetului**

Principalele cheltuieli de investiții efectuate de către instituția noastră în cursul anului 2018 sunt prezentate pe capicole de cheltuieli, după cum urmează:

▪ **Alte active fixe**

Alte active fixe, din care:		
• Echipament și mijloace de transport	Aprobat	Realizat
	50.000	49.260
• Bunuri muzeale	472.000	383.392
• Reparații capitale	68.000	58.170

▪ **gradul de acoperire a salariilor din subvenție (%);**

Gradul de acoperire a salariilor din subvenție este 100%.

▪ **gradul de creștere a surselor atrase/veniturilor proprii în totalul**

veniturilor (%): 2,18 %

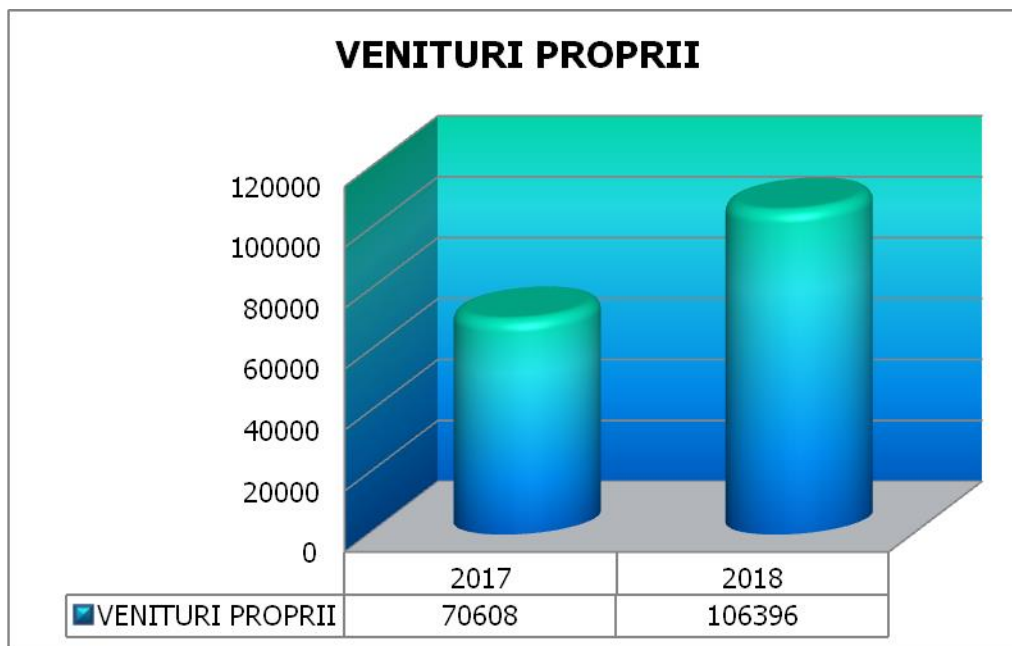
d.2. evoluția valorii indicatorilor de performanță în perioada raportată, conform criteriilor de performanță ale instituției din următorul tabel:

Nr. crt.	Indicatori de performanță	Perioada evaluată
1.	Cheltuieli pe beneficiar (subvenție + venituri - cheltuieli de capital)/nr. de beneficiari La încheierea exercițiului financiar a anului 2018, rezultă o cheltuială pe beneficiar, după	01.01.2018 - 31.12.2018

	cum urmează: Subvenție 4.768.991 lei + venituri 106.396 lei – cheltuieli de capital 490.822 lei = 4.384.565 lei: 57.767 nr.beneficiari = 75,90 lei	
2.	Fonduri nerambursabile atrase = 300.000 lei	01.01.2018 - 31.12.2018
3.	Număr de activități educaționale = 18	01.01.2018 - 31.12.2018
4.	Număr de apariții media = 2.650	01.01.2018 - 31.12.2018
5.	Număr de beneficiari neplătitori = 35.085	01.01.2018 - 31.12.2018
6.	Număr de beneficiari plătitori = 22.682	01.01.2018 - 31.12.2018
7.	Număr de expoziții/Număr de reprezentații/ Număr total de expoziții = 66 cu frecvență lunară, medie 4/5 (7 săli expoziție ale CMBN)	01.01.2018 - 31.12.2018
8.	Număr total de proiecte/acțiuni culturale= 151	01.01.2018 - 31.12.2018
9.	Număr total de proiecte/acțiuni culturale nebugetate, care nu se aflau pe agenda culturală = 95	01.01.2018 - 31.12.2018
10.	Venituri proprii din activitatea de bază = 106.396 lei	01.01.2018 - 31.12.2018
11.	Venituri proprii din alte activități Potrivit prevederilor legale în materie, instituția nu desfășoară alte activități decât cele prevăzute în obiectul de activitate.	01.01.2018 - 31.12.2018

Veniturile proprii realizate din activitatea de bază în anul 2018 se situează pe un trend ascendent.

Fluxul veniturilor proprii 2017-2018

În anul 2018 veniturile au un trend ascendent fiind cu 66,36 % mai mari față de anul 2017, expresie a politicii manageriale de a susține realizarea activităților muzeale și culturale într-un procent cât mai ridicat din alte surse decât cele bugetare și, în concordanță cu îndeplinirea planului asumat.

Inventarierea bunurilor aflate în colecțiile muzeului a continuat și s-a încheiat în acest an, specialiștii desfășurând o activitate susținută pentru identificarea, fotografierea și inventarierea atât a pieselor restaurate după materialul arheologic descoperit în diverse săpături, cât și a celor aflate deja în colecțiile muzeului, întocmindu-se pentru acestea și fișele analitice. De asemenea, la nivelul instituției s-a realizat inventarierea bunurilor de natura obiectelor de inventar și a mijloacelor fixe, precum și a elementelor de activ și pasiv ale instituției cu ocazia încheierii exercițiului financiar.

E. Sinteza programelor și a planului de acțiune pentru îndeplinirea obligațiilor asumate prin proiectul de management:

Se realizează prin raportare la:

e.1. viziune;

Viziunea managerială a Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud s-a concentrat în jurul unor axe prioritare și care vor fi dezvoltate pe toată perioada de management, respectiv, protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural imobil și mobil, precum și a patrimoniului arheologic aflat în gestiunea instituției; cercetarea științifică, evidența, documentarea și dezvoltarea patrimoniului muzeal; creșterea vizibilității publice a muzeului în România și încurajarea de colaborări menite să promoveze patrimoniul cultural atât la nivel național cât și internațional. Această viziune se reflectă în toate programele și expozițiile muzeului. Caracterul lor interdisciplinar, dar și faptul că permit interacțiunea cu publicul, generează o experiență unică vizitatorilor și participanților la diverse programe culturale.

În ansamblu, programul de activitate al Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud, urmărește permanent eficientizarea, prin diversificare și îmbunătățiri calitative și cantitative ale activităților, a viziunii strategice a instituției în privința protejării, conservării și promovării patrimoniului cultural muzeal.

e.2. misiune;

Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud reprezintă o instituție multifuncțională, cultural - științifică de tip socio-uman, fundamentat pe temeiuri științifice cu următoarele funcții: de cercetare, protejare și dezvoltare a patrimoniului, de administrare, conservare, restaurare, educațională sau comunicativă prin punerea în valoare a patrimoniului muzeal.

Misiunea muzeului este organizarea și efectuarea cercetărilor științifice fundamentale și aplicative în domeniile muzeologiei, istoriei, arheologiei, etnografiei, prin investigarea vestigiilor istorice, monumentelor arheologice, mărturiilor documentare și memoriale, artistice și tehnice, păstrate de-a lungul timpului sau descoperite prin cercetări de specialitate, semnificative pentru istoria și cultura națională, cu scopul teaurizării, conservării și completării colecțiilor muzeale, valorificării lor științifice, expoziționale și instructiv-educative. Având în vedere specificul colecțiilor și activitatea CMBN, precum și contextul cultural contemporan, misiunea muzeului nostru este formulată astfel: CMBN urmărește să devină o instituție actuală, activă, în continuă actualizare și dezvoltare, caracterizată prin transparență, dinamism și relevanță atât pentru publicul român, cât și

pentru turiștii străini, prin organizarea de proiecte cu valoare culturală și educațională ridicată.

Conform analizei din ultimii ani, muzeul în general este unul dintre operatori culturali dinamicii și educaționali din țară, prin multitudinea și importanța expozițiilor permanente și temporare create, prin creșterea ponderii activităților conexe acestora cât și celor dedicate expunerii de bază.

În orizontul următorilor ani, Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud urmărește să-și păstreze, prin prestigiul profesional, rolul de reper în mediul cultural, atât bistrițean cât și național, ținând deopotrivă cont de numărul turiștilor, atât români cât și străini.

În consecință, se impune dezvoltarea unor proiecte cu o majoră valoare culturală și implicit educațională. În acest sens, preocuparea dominantă rămâne dezvoltarea colecțiilor prin includerea unor piese cu valoare națională și internațională deosebită (prin donații, achiziții), interesul pentru adaptarea expunerii permanente și a manifestărilor cu caracter temporar la standardele moderne din domeniu, editarea de materiale de popularizare (ghiduri, cataloage, monografii, pliante), precum și dezvoltarea și diversificarea parteneriatelor externe ale instituției.

Prin întreaga sa activitate desfășurată pe parcursul anului 2018, Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud a urmărit promovarea valorilor culturale artistice ale arealului bistrițean, dar nu numai, atât prin organizarea de expoziții, derularea de proiecte, cât și prin colaborarea la diverse activități culturale-stiințifice, artistice și educative cu instituții similare, asociații, ONG-uri, universități, școli etc. Beneficiind de prestața pe care o oferă situarea sa printre instituțiile muzeale cu vechime din Transilvania și din țară, CMBN a desfășurat în permanență o susținută activitatea de cercetare, concretizată prin publicarea de cărți, studii, articole, materiale publicitare, valorificare și îmbogățire a propriului patrimoniu material, atât prin piesele găsite în urma săpăturilor arheologice, cât și prin donații sau recuperări ale unor bunuri patrimoniale.

Pentru a îndeplini misiunea muzeului și a-și atinge scopurile propuse pe anul 2018, politica managerială a CMBN a urmărit în detaliu dezvoltarea unei culturi organizaționale bazată pe o comunicare eficientă atât în interiorul instituției, cât și în exteriorul acesteia, comunicarea fiind modalitatea esențială prin care rezultatele muncii unui colectiv pot fi diseminate în societate. Alte direcții urmărite de echipa managerială a muzeului au fost cele care au privit îmbunătățirea parametrilor de calitate a tuturor activităților instituției, diversificarea eficientă a produselor culturale

și publicitare oferite publicului vizitator, promovarea instituției prin toate modalitățile și căile de publicitate, dezvoltarea continuă a relațiilor comunitare și inter-instituționale, protejarea, conservarea și restaurarea patrimoniului propriu în vederea punerii lui în valoare în cadrul expozițiilor și a publicațiilor, dezvoltarea laturii educative a muzeului prin intermediul acțiunilor desfășurate, motivarea și promovarea personalului în conformitate cu actuala legislație.

e.3. obiective (generale si specifice);

Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud urmărește următoarele obiective strategice: cercetarea și colecționarea de bunuri cu semnificație artistică și documentară de profil, în vederea constituirii și completării patrimoniului Muzeului; organizarea evidenței de gestiune și științifice a patrimoniului cultural deținut în administrare; depozitarea, administrarea, protejarea, conservarea, restaurarea și documentarea patrimoniului deținut, în condiții conforme standardelor europene generale precum și a normelor elaborate de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național; punerea în valoare a patrimoniului cultural deținut prin organizarea de expoziții permanente și temporare; organizarea de servicii de documentare deschise pentru public prin folosirea informației despre patrimoniul cultural deținut și despre instituție, potrivit normativelor în vigoare; editarea de publicații științifice și de popularizare; constituirea și organizarea fondurilor documentare precum și a arhivei generale.

Pentru următoarea perioadă de management în vederea îndeplinirii acestor obiective, se va urmări:

1. Intensificarea activităților în parteneriat cu instituțiilor centrale și locale ale statului în vederea accesării fondurilor europene alocate proiectelor de conservare, restaurare a monumentelor istorice.
2. Continuarea evaluării și re-evaluării bunurilor muzeului, demers îngreunat de numărul foarte mare de piese, de lipsa experților evaluatori, din cauze obiective, specialiștii muzeului fiind angrenați și în alte activități specifice postului cât și de resursele financiare necesare, unele servicii trebuind externalizate. Muzeele trebuie să își formeze experți și evaluatori deoarece nu există profesia de expert definită în COR. Există doar cea de evaluator bunuri culturale și aceste profesionalizări durează foarte mult, iar organigramele muzeelor nu cuprind astfel de poziții. Muzeele ar trebui să își formeze experți și evaluatori, dar pe care să nu îi angajeze. Să rămână muzeografi, referenți de specialitate, conservatori, cercetători, orice vor

dumnealor. Dar să fie formați ca experți și evaluatori. Să fie plătiți ca muzeografi, referenți de specialitate, conservatori, cercetători, orice vor dumnealor. Dar să facă și expertize pentru clasare și evaluări pentru re-evaluare, serviciu inclus în salariu, lucru puțin complicat.

Termen de implementare: zeci de zile.

3. Continuarea măsurilor luate în vederea conservării patrimoniului mobil și imobil.

4. Continuarea programului de restaurare a bunurilor de patrimoniu, unele necesitând intervenții obligatorii, dată fiind stare de conservare deosebit de precară.

5. Promovarea valorilor și bunurilor de patrimoniu ale CMBN printr-un program mai amplu de expoziții care să fie itinerate și la alte muzee din țară, precum și favorizarea schimbului expozițional între CMBN și instituțiile muzeale din țară și străinătate.

6. Dorim să continuăm și chiar să intensificăm activitatea de expertizare și clasare a patrimoniului CMBN, dar și procesul de realizare a fișelor de obiect pentru fiecare dintre bunurile existente.

7. Sporirea vizibilității și credibilității muzeului, prin organizarea de simpozioane științifice și de manifestări culturale în parteneriat cu alte instituții de profil, de cultură sau educaționale, asocierea cu presa scrisă, audio și video, în scopul valorificării patrimoniului, dar și a potențialului creator al colectivului.

8. Extinderea și diversificarea ofertei educaționale, formative a muzeului.

Se are în vedere captarea interesului publicului tânăr pentru istorie, artă preconizându-se realizarea unor activități cât mai variate în cadrul expozițiilor organizate, aducerea la muzeu a claselor de elevi dar și deplasarea specialiștilor în școli.

e.4. strategie culturală, pentru întreaga perioadă de management;

Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud are următoarele obiective:

- să organizeze, conform agendei culturale, activități pentru comunitatea pe care o deservește, care să contribuie la mai buna percepție a rolului muzeului în cadrul comunității;
- de creștere a gradului de atractivitate al muzeului în scopul atragerii unui număr cât mai mare de vizitatori, prin diversificarea continuă a serviciilor oferite de muzeu, respectiv, îmbunătățirea și ajustarea

ofertei culturale și a materialelor publicitare și de promovare către diferitele segmente de vizitatori;

- să susțină formarea continuă a personalului, în scopul dobândirii competențelor necesare utilizării tehnicii moderne și să faciliteze activitățile de cercetare;
- să extindă cooperarea intermuzeală, cu muzee din țară și străinătate, în vederea atragerii de noi resurse informaționale și a includerii în contextul profesional al muzeelor românești și europene
- de creștere a ponderii veniturilor proprii și a sponsorizărilor în total venituri și în același timp a gradului de acoperire din aceste surse a cheltuielilor administrative ale instituției;
- să diversifice, cantitativ și calitativ, oferta de servicii pentru vizitatori, care să permită accesul lărgit la informații, atât pe cale tradițională, cât și electronică;
- să promoveze și să consolideze imaginea și rolul muzeului în cadrul comunității, prin abordarea unei politici de marketing și publicitate eficiente;
- de coordonare a activităților de cercetare, valorificare, evidență (inclusiv informatizată), clasare, conservare, restaurare și îmbogățire a patrimoniului, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
- de protejare a patrimoniului cultural mobil/imobil;
- să continue procesul de clasare a bunurilor culturale mobile la categoriile *Fond* și *Tezaur*;
- de atragerea de noi fonduri de finanțare pentru programele instituției;
- de inventarierea finală a tuturor bunurilor din patrimoniul mobil;
- să îndeplinească sarcinile care îi revin, conform legislației în vigoare, în calitate de muzeu județean;

e.5. strategie și plan de marketing;

Prezentare generală

Activitatea de marketing, promovare și relații publice desfășurate în prezent de Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud se adresează tuturor categoriilor de public, dar, ceea ce reiese cu precădere, este faptul că muzeul a fost prezent activ în viața culturală a județului și nu numai, cu expoziții temporare atât la sediu, regional, în țară, cât și în străinătate.

În ceea ce privește aplicarea marketingului în domeniul cultural, dificultatea constă, în general, în îmbinarea obiectivelor culturale, științifice, educaționale, financiare cu satisfacerea consumatorilor și identificarea strategiilor ce pot duce la o creștere a cererii respectiv a ofertei. În domeniul cultural, marketingul nu constituie doar o orientare către vânzări, ci mai ales către beneficiari și rentabilitate pe termen lung, indicând cerințele nesatisfăcute, determinând și provocând alte cerințe, coordonând funcțiile care privesc direct sau indirect pe consumator/beneficiar.

Funcționarea unui muzeu este determinată într-o măsură considerabilă de către mediul social în care se găsește. De aceea, muzeele trebuie să ocupe o poziție clară în societate. Pentru managementul strategic, relația dintre instituție și societate este esențială. Managementul strategic pentru un muzeu înseamnă să poți cântări bine atunci când ai de-a face cu dileme precum atingerea unui număr mare de vizitatori față de administrarea colecțiilor, a da lovitura cu o expoziție temporară față de cercetarea științifică.

Schimbările ce apar în concepția despre managementul strategic sunt legate de viziunea în schimbare despre om, despre munca și despre societate.

Muzeul este o instituție permanentă, aflată în serviciul societății și al dezvoltării sale, deschisă publicului și care face cercetări cu privire la marturiile materiale legate de om și de mediul său, le achiziționează, le conservă, și, mai ales, le expune, în scopul studiului, al educației și al delectării. Astfel, Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud are în gestiune patrimoniu cultural imobil, mobil și arheologic:

- Patrimoniul cultural imobil constituie cea mai valoroasă componentă a patrimoniului cultural, atât în ceea ce privește valoarea materială directă, cât și în raport cu posibilitățile de inserție a unor componente extracultură, în această categorie se află monumentele istorice, ansamblurile și siturile arheologice;

- Patrimoniul cultural mobil cuprinde totalitatea bunurilor culturale mobile aflate în proprietatea sa iar clasarea în categoria Fond - care cuprinde bunurile culturale de valoare deosebită, și în categoria Tezaur - care cuprinde bunurile culturale de valoare excepțională va fi următorul obiectiv important al managementului;

- Patrimoniul arheologic ca fiind ansamblul bunurilor arheologice format din: siturile arheologice ce cuprind vestigii arheologice, precum și terenurile cu potențial arheologic reperat, ce cuprind

bunurile mobile, obiectele sau urmele manifestărilor umane, împreună cu terenul în care acestea au fost descoperite.

În ceea ce privește publicul, Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud are o misiune specifică și care include scopuri la nivel educativ, cultural, dar și de cercetare științifică. Îndeplinirea acestor roluri se face prin oferirea către public, în totalitatea sa sau pe categorii precis delimitate, a unor produse/servicii specifice. Caracterul specific al Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud rezultă din valoarea sa ca gestionar, pedagog de patrimoniu istoric și cultural. Această valoare trebuie păstrată și făcută cât mai larg cunoscută și din această cauză trebuie promovată prin intermediul turismului cultural. Turismul cultural are ca scop vizitarea acelor locuri și activități ce definesc istoria și oamenii, atât în ceea ce privește trecutul, cât și prezentul lor, de valorizare a identității locale.

Elaborarea strategiei are în vedere analiza SWOT și analiza programelor și proiectelor a Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud.

Din analiza factorilor care privesc mediul intern în asociere cu mediul extern se constată că viitorul instituției stă sub semnul unor schimbări majore pe linie tehnologică, administrativă, legislativă, economică, care pot genera la rândul lor schimbări în comportamentul beneficiarilor în raportul lor cu muzeul, ceea ce implicit va duce la regândirea, reorganizarea unor servicii și a politicii de dezvoltare.

Privind proiectele și programele instituției, strategia de marketing propusă va avea la bază obiectivele majore ale instituției, care au un caracter permanent, se desfășoară pe termen mediu sau lung și vor descrie mijloacele ce vor fi folosite pentru a fi atinse.

Programele vor asigura îndeplinirea misiunii muzeului în cadrul societății informaționale, de a lărgi accesul nelimitat și gratuit la colecții, baze de date și alte surse de informații, la servicii informaționale, documentare și culturale în scop educativ sau de recreere asigurând egalitatea accesului la informații și la documentele necesare informării, educației permanente, petrecerii timpului liber, dezvoltării, fără deosebire de statut social sau economic, vârstă, sex, religie, naționalitate, apartenență politică.

Obiectivele strategiei

- creșterea notorietății muzelului prin promovarea unei imagini cât mai coerente și relevante;

- transformarea muzeului într-o instituție educațională și o alternativă interesantă de a-ți petrece timpul liber;
- creșterea numărului de vizitatori prin promovarea diverselor expoziții la nivel național și de asemenea îmbogățirea patrimoniului muzelui printr-un număr mare de exponate cât mai interesante;
- atragerea într-un număr cât mai mare a persoanelor tinere prin diferite evenimente cu diverse ocazii specifice vârstei;
- multiplicarea ofertei de vizită pentru timpul liber al beneficiarilor.

Ținta de comunicare

Strategia de marketing este menită să demonstreze înalta importanță culturală și istorică a muzeului cu ajutorul publicului țintă. Se dorește atragerea de noi beneficiari care să recomande și altora vizita la muzeu și să relateze experiența lor din cadrul muzeului ca fiind una interesantă și diferită. Publicul-țintă sunt toți locuitorii județului, întreg potențialul turistic al județului atât copii și tineri dar și persoanele de toate vârstele. Structura programelor, gruparea lor pe categorii de vârstă și modul interactiv de desfășurare au ca scop atât familiarizarea cu istoria națională, stimularea gândirii, a imaginației, cât și, în ultimă instanță, lărgirea universului cultural.

Mediile și instrumentele de comunicare

În cadrul acestei perioade raportate, s-au folosit diverse medii tradiționale de comunicare apelându-se și la câteva dintre mediile de comunicare specifice marketingului direct. Pentru ca promovarea să fie cât mai eficientă aceasta a trebuit să se aibă în vedere anumite schimbări în ceea ce privește mediul intern al muzeului:

- exponatele din cadrul muzeului au fost promovate permanent astfel încât să trezească mult mai mult interes decât o făceau până atunci;
- s-au semnat parteneriate cu muzee din țara privind schimburi temporare de exponate, schimburi de experiență realizate din schimburi temporare de specialiști (expoziții cu Muzeul Național Brukenthal, Muzeul Satului Bănățean, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național "Astra" Sibiu).

Acest lucru a fost benefic și pentru o îmbunătățire și schimbare a mentalității beneficiarului (publicului).

În ceea ce privește marketingul direct s-au realizat campanii de promovare online cu ajutorul Facebook-ului care au făcut referire la site-ul muzeului, concursuri și diverse evenimente gen promovarea muzeului în mediul virtual (ex. Tur virtual, aplicații interactive - Questo App).

Proiectele din *Noaptea muzeelor* au evoluat, în istoria participării instituției la acest evenimente de la vizite ghidate, la concerte, proiecte educative până la activități interactive. Aceste schimbări fidelizează un public interesat în general de fenomenul cultural, dar determină și o fluctuație prin pierderea unora și câștigarea altora, în funcție de tipul de eveniment oferit.

Deoarece obiectivul cel mai important a reprezentat o imagine nouă a muzeului și creșterea numărului de vizitatori acesta este practic axa campaniei de comunicare.

Concluzii

Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud este muzeul care a înțeles cel mai bine în această perioadă, importanța utilizării tuturor instrumentelor de comunicare în vederea realizării misiunii sale: aceea de a educa și de a oferi publicului produse culturale cât mai diverse. Prin aceasta am vrut să arăt că setul de produse culturale al muzeului s-a transformat și a devenit mai interactiv și diversificat, iar cu ajutorul strategiei de comunicare muzeul poate oferi publicului știință, educație și cultură într-un mod plăcut și relaxant.

În același timp vizita la muzeu a fost transformată într-o experiență reală.

e.6. programe propuse pentru întreaga perioadă de management

Programele Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud în perioada evaluată au fost următoarele:

1. Programul de expoziții temporare – în perioada raportată s-a reușit realizarea unui program variat, Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud reușind să organizeze un număr considerabil de activități culturale care, împreună cu expozițiile permanente existente la muzeele din teritoriu, au adus un număr considerabil de vizitatori. Prin tematicile abordate considerăm că au fost satisfăcute necesitățile culturale ale vizitatorilor.

2. Programul de manifestări științifice (simpozioane) – la sediul CMBN, la secțiile din teritoriu și în alte locații în afara sediilor instituției s-au organizat simpozioane științifice locale, naționale și internaționale cu o tematică diversă, unele dedicate aniversării sau comemorării unor personalități sau momente istorice. La acestea au participat invitați din domeniul istoriei și a științelor naturii precum și din domeniile conexe acestora.

3. Programul de cercetare științifică – programul este compus din teme de cercetare științifică derulate de cercetători și muzeografi ai CMBN pe un interval de timp cuprins între 1 și 3 ani. Temele de cercetare acoperă toate epocile istorice, de la preistorie la istorie contemporană și au fost valorificate prin publicarea de studii, articole și cărți.

4. Programul de cercetare arheologică – CMBN a participat la un total de 7 șantiere arheologice sistematice desfășurate în diferite parteneriate pe teritoriul țării, programul vizând cercetarea și cunoașterea vestigiilor istorice, descoperirile arheologice de pe teritoriul țării noastre.

Programul de inventariere a monumentelor din cadrul graniței romane situate pe teritoriul României - efectuarea de cercetări de suprafață și cartarea (GPS) a unor situri arheologice.

5. Programul de restaurare al obiectelor de patrimoniu – activitatea de restaurare s-a desfășurat atât în cadrul laboratorului propriu al CMBN, cât și în laboratoarele altor instituții partenere. Astfel, au fost realizate atât investigații și activități specifice, cât și restaurarea a diverse bunuri de patrimoniu (piese ceramice, obiecte de metal, tablouri și icoane, arme, etc.).

6. Programul editorial – realizarea acestui program a presupus tipărirea revistei muzeului, articole științifice și rapoarte arheologice, volume de autor, volume colective, o broșuri, pliante, afișe, toate acestea contribuind, printre altele și la popularizarea activității științifice a CMBN, a bunurilor culturale din patrimoniul acestuia, a monumentelor istorice și de artă de pe teritoriul județului Bistrița-Năsăud.

e.7. proiecte din cadrul programelor;

Conform strategiei Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud în atingerea obiectivelor sale, instituția are următoarele patru programe: program editorial, program de cercetare, program cultural și programul de achiziții, programe aprobate în bugetul pentru anul 2018 și detaliate pe acțiuni, așa cum reiese din cele ce urmează:

Studii și cercetări, tipărituri reviste anuale ale muzeelor:

- Revista Bistriței, vol. XXXI;
- Ghidul muzeului;
- Arhiva Someșană, vol. XV;
- Colonel Liviu Rusu, "Memorii";
- Concrețiuni grezoase din România: de la știință la exuberanța formei;
- Perioada timpurie și mijlocie a primei epoci a fierului în bazinul Someșului Mare (1000-700 a Chr);
- Istoria Domus Bistriciensis, sec. XVIII;
- Bistrița și Marea Unire;
- Catalog Colecția de Azulejo - Lucian Blaga;
- Ofrande pentru zei;
- Istoria Domus Bistriciensis sec. XVIII;
- Catalog ArtForest;
- Studii și cercetări Biology-Geography;
- Agenda culturală Bistrița-Năsăud;
- Broșură promovare "100 repere ale județului Bistrița-Năsăud";

Săpături arheologice și cercetări de teren:

- Efectuarea de cercetări de suprafață și cartarea (GPS) a unor situri arheologice: 30.000 lei

**Acțiuni culturale. Expoziții, Simpozioane, Colocvii:
Casa Argintarului Bistrita**

- Ziua Centrului German;
- Ziua copilului;
- Ziua Unității Germane;
- Ziua Holocaustului (prelegere și expoziție tematică);
- Crăciunul și sărbătorile de iarnă;

Muzeul Bistrița

- "Decembrie 1948 - Portrete ale Marii Uniri" (8 filme documentare) – noiembrie 2018;
- Expoziția - "Ateliere ceramice din Dacia și Moesia Inferior"-

dec.2018;

- Proiect expozițional - "Minunata lume nouă - Case ale migranților români" – aprilie-mai 2018 ;
- Expoziție - "Eroi bistrițeni în Marele Război 1914-1918"- mai 2018;
- Expoziție temporară în care sunt prezentate rezultatul cercetărilor arheologice de la necropola celtică Sălcuța-iulie 2018;
- Expoziție interactivă de fotografie cu tematică arheologică - "Foto Limes"-noiembrie-decembrie 2018;
- Expoziție de machete - "Războaiele daco-romane în miniatură"-aprilie-mai 2018;
- Proiect educațional - "Muzeul vine la tine"- ianuarie-iunie 2018;
- Proiect educațional - "Săptămâna bucătăriei romane"-iunie 2018;
- Expoziție temporară - "Fast românesc"- iunie 2018;
- Expoziție temporară de port popular - "Zadia"-noiembrie 2018;
- Expoziție temporară - "Comunitățile romilor"-sept.2018;
- Proiect educațional - Școala altfel - "A fost odată dincolo de poveste...motive decorative populare" – mai 2018;
- Târgul mărtisorului – februarie- martie 2018;
- Târgul Meșteșugarilor- mai 2018;
- Proiect - Tabăra de restaurare patrimoniu cu expoziție temporară- mai-iunie 2018;
- Atelier - Școala altfel - Culoarea tradiției – februarie- martie 2018;
- Școala de vară - "Atelier de broderie"- iulie august 2018;
- Expoziție temporară - "Copiii în fotografia veche"- ianuarie-iunie 2018;
- Expoziție de obiect și carte - Făuritorii Unirii-mai 2018;
- Expoziție foto-documentară - "Mărturii ale Unirii din 1918"- aug.2018;
- Colocviu - "Generația Marii Uniri - atitudini" – aprilie 2018;
- Expoziție de artă contemporană - "Barroch" Mihai Lassel- 22 aprilie 2018;
- Expoziție de pictură – Gloria Oprea - 15 martie 2018;
- Expoziție de pictură Ioan Sbârciu- 19 aprilie 2018;

- Expoziție de pictură, artă contemporană – UNITY- 11 mai 2018;
- Expoziție de artă contemporană - LUNA DE MIERE -22 iunie 2018;
- Expoziție de artă contemporană Constantin Cioc -28 iunie 2018;
- Proiect interactiv (workshop) - Tabăra de textile – *Etno Design – Între mimesis și așteptare*, 9-19 iulie 2018;
- Expoziție de pictură, artă contemporană - Marin Gherasim – 24 mai 2018;
- Tabăra de grafică - Norbert Thomae- 10-20 septembrie 2018;
- Expoziție de icoane - "Ferestrele cerului"- 5 noiembrie 2018;
- Expoziție de grafică - "Imersie optică" - Andrei Popa – 7-8 noiembrie 2018;
- Expoziție de pictură – DEBUT -22 noiembrie 2018;
- Expoziție de pictură, artă contemporană - Corneliu Drăgan- 17 mai 2018;
- Expoziție de pictură - "Colonia"- mai 2018;
- Expoziție de pictură și obiect - Vasile Rață – iulie 2018;
- Salonul de minerale, fosile și geme – iunie 2018;
- Sesiune anuală de comunicări științifice – octombrie-noiembrie 2018;
- Expoziție foto-documentară - Peisaj natural și habitat uman în nord-estul Transilvaniei – septembrie – octombrie 2018;
- Proiect - "Apa este viață- martie 2018;
- Proiect - "Pământul, casa noastră" – aprilie 2018;
- Proiect - În lumea animalelor- octombrie 2018;
- Proiect - Crăciun în Bistrița-Năsăud - decembrie 2018;
- Workshop și expoziție foto - documentară - "Intellectuali bistrițeni și năsăudeni: însemnări, articole și memorii despre evenimentele anului 1918"-septembrie-noiembrie 2018;
- Tabăra de sculptură și organizare expoziție borne "Via Transilvanica";
- Proiect - Conservarea steagului din sec.XX, an 1918 din Pinticu Tecii;
- Proiect film documentar de lung metraj - "Români care au făcut Unirea";
- Proiect documentar - "Bistrițenii și Marea Unire", film documentar și broșură "Bistrițenii și Marea Unire" (proiect

finanțat de Ministerul Culturii și Identității Naționale);

Muzeul de artă comparată Sângeorz-Băi

- "ARTFOREST" - simpozion ediția XXVIII- pictură, sculptură - Landart: august - septembrie 2018;
- "Formă și dialog" - Conceptul de formă în sculptura contemporană - februarie 2018;
- "Formă și dialog" - Expoziție "Obiecte purtătoare" - mai 2018;
- "Formă și dialog" - Expoziție "Forme în sticlă" - iulie 2018;
- "Formă și dialog" - Expoziție retrospectiva de pictura: Adrian Chira – octombrie 2018;
- Sânzâienele la Maieru, iunie 2018;
- Expoziție "Istoria Mineritului la Rodna"- iunie 2018;
- Expoziție de pictură - Florea Gușă – octombrie 2018;

Muzeul Grăniceresc Năsăudean

- Expoziție temporară documentară - "Năsăudenii și Marea Unire"- octombrie 2018;
- Expoziție temporară - artă plastică – mai 2018;
- Expoziție temporară - "Cămașa țărănească în colecțiile Muzeului, 2018;
- 100 de ani de la moartea lui George Coșbuc - "Cinstindu-l pe Coșbuc - 9 mai 2018;
- Ziua Rebreanu.Războiul și Marea Unire în opera lui Rebreanu - noiembrie 2018;

Programul expozițional extrem de variat a reușit, prin intermediul expozițiilor organizate cu piese din colecțiile muzeului, să aducă în atenția publicului vizitator bogăția patrimonială a muzeului, să le pună în valoare și să atragă atenția asupra lor. Iar expozițiile itinerante aduse de la alte muzee partenere din țară au reușit să atragă atenția și asupra altor tipuri de exponate aflate în patrimoniul muzeelor românești, punerea în valoare a unor domenii diferite de cele uzuale cu care muzeele au obișnuit publicul vizitator.

Elementele de noutate au menirea de a diversifica oferta culturală a muzeelor, precum și satisfacerea din ce în ce mai sofisticată a gusturilor publicului.

Considerăm că prin oferta expozițională a anului 2018, muzeul nostru a reușit să îndeplinească cu succes principalele funcții ale sale, cele educative și de valorificare a patrimoniului propriu, dar a reușit și să crească numărul de vizitatori, ceea ce relevă faptul că scopul expozițiilor a fost atins.

Programul manifestărilor științifice desfășurat a fost de asemenea amplu, surprinzându-se atât evenimente istorice comemorative, cât și aniversare sau de interes național și local. Au participat specialiști din sfera muzeală și universitară cu lucrări științifice care au relevat rezultatele cercetărilor științifice din domeniile în care aceștia își desfășoară activitatea. Programul de cercetare științifică a cuprins temele de cercetare dezvoltate de specialiștii muzeului, iar finalitatea acestor teme de cercetare este de regulă scrisă, sub formă de articole, studii, albume, volume.

Programul de pedagogie muzeală și activitățile educative s-au desfășurat la sediul muzeului în cadrul diverselor proiecte inițiate de CMBN sau în colaborare cu alte instituții (școli, asociații, ONG-uri etc.).

Prin suma activităților enumerate care depășesc cu mult numărul de activități programate și bugetate prin depășirea cu mult a veniturilor prognozate, prin atragerea de sponsori și altor persoane publice care au făcut donații importante pentru muzeu, cât și prin scrierea celor două proiecte la Ministerul Culturii și Identității Naționale considerăm că obiectivele propuse au fost atinse.

e.8. Alte evenimente, activități specifice instituției, planificate pentru perioada de management

Pentru perioada următoare, respectiv anul 2019, în cadrul programelor, ne propunem următoarele proiecte:

Instituția și-a propus să depună spre aprobare alte proiecte europene sau naționale cu finanțare nerambursabilă în vederea suplimentării surselor de venituri necesare dezvoltării capitalului de investiții;

➤ Să devină un jucător important pe piața supravegheților arheologice din regiunea noastră;

- Să conlucreze cu celelalte instituții de cultură din subordinea Consiliului Județean Bistrița-Năsăud, la organizarea unor festivaluri și concerte;
- Să ofere consultații de specialitate în proiectarea unor programe de dezvoltare a turismului.
- Să devină un motor important în promovarea turismului local și nu numai;

În urmă cu câțiva ani muzeele au început un proces de reflecție asupra modului de a promova și repeta modelele de bune practici referitoare la utilizarea de abordări diferite în ceea ce privește strategiile de prezentare a exponatelor muzeale, ce vizează crearea de condiții pentru toată lumea, inclusiv pentru vizitatorii cu nevoi speciale, pentru care vizitele la muzee pot fi "terapeutice" și cu impact mare asupra percepției spațiului și locului cultural căruia îi aparțin.

F. Previzionarea evoluției economico-financiare a instituției, cu o estimare a resurselor financiare ce ar trebui alocate de către autoritate, precum și a veniturilor instituției ce pot fi atrase din alte surse;

f.1. Proiectul de venituri și cheltuieli pentru următoarea perioadă de raportare coroborat cu proiectul de buget aferent anului 2019, cu rezerva că va fi aprobat în forma propusă

Buget de venituri:

TOTAL VENITURI	5.716.000
Venituri proprii	65.000
Subvenții	5.532.000
Excedent	119.000

Buget de cheltuieli:

TOTAL CHELTUIELI	5.716.000

Cheltuieli de personal	4.230.000
Cheltuieli bunuri și servicii	1.274 .000
Alte cheltuieli	75.000
Proiecte cu finanțare	-
Cheltuieli de capital	137.000

- Evoluția economico-financiară a instituției, pentru următoarea perioadă de management, privind activitățile culturale și științifice:

Pentru următoarea perioadă de management, respectiv 2019, în vederea eficientizării activității, modernizării serviciilor oferite către comunitate și consolidării rolului Complexului Muzeal Bistrița-Năsăud ca centru de coordonare a vieții culturale și științifice zonale, ne propunem următoarele:

An de referință	Nr.beneficiari estimat	Nr.beneficiari realizat	Venituri propuse (lei)	Venituri realizate (lei)
2018	53.000	57.767	50.000	106.396
2019	57.000	*	65.000	*

f.2. Nr. de beneficiari estimați pentru următoarea perioadă de management:

Pentru următoarea perioadă de management, așa cum reiese din evoluția instituției, se poate estima o creștere a numărului de vizitatori pe an față de anii precedenți. Aceasta fiind exact legat de activitatea instituției și bugetarea acesteia.

f. 3. Analiza programului minimal realizat

Planul minimal a fost realizat în limita sumelor previzionate și aprobate pentru fiecare program **(anexa 1)**.

- Am făcut din Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud un jucător important pe piața culturală, nu numai la nivel județean dar și pe scară națională;
- CMBN a reușit să devină o instituție capabilă să adune în jurul ei energiile și oamenii din sistem, în vederea realizării de mari proiecte expoziționale;
- A declanșat o resetare a înțelegerii importanței activităților cu publicul în cadrul instituției și și-a diversificat dialogul cu acesta, în vederea atragerii și fidelizării vizitatorilor;
- A pus în aplicare o politică creativă și dinamică de câștigare a publicului din spațiul virtual, cu rezultate notabile.

Menționăm faptul că toate proiectele propuse de noi pentru această perioadă au fost implementate cu succes.

MANAGER,

Gavrilaș Vasilichi George Alexandru

Anexa nr.1

În tabelul următor avem expusă situația cheltuielilor în cadrul celor patru programe și diferențele dintre suma previzionată și cea realizată.

Nr crt	Programul	Tip proiect	Denumire proiect	Deviz estimativ	Deviz realizat	Obs.
0	1	2	3	4	5	6
1.	Program editorial	Mare	Ghidul muzeului	21.500	21.262,50	
			Agenda culturală Bistrița-Năsăud	23.000	22.496,25	
			Broșură promovare "100 repere ale județului Bistrița-Năsăud"	17.000	17.643,57	
		Mediu	Revista Bistriței, vol.XXXI	10.500	10.473,75	
			Catalog simpozioane ArtFORest (2015-2016)	15.000	9.450	
			Perioada timpurie și mijlocie a primei epoci a fierului în bazinul Someșului Mare (1000-700 a Chr.)	4.000	-	
			Colonelul Liviu Rusu - "Memorii"	6.000	5.985	
			Colecția de Azulejos - Lucian Blaga	15.000	14.710,50	
			Bistrița și Marea Unire	11.500	5.400	
			Ofrande pentru zei	12.500	12.474,55	
			Istoria Domus Bistriciensis sec.XVIII	8.000	-	
		Mic	Arhiva Someșană, vol.XV	5.000	5000,63	
			Concrețiuni grezoase din România: de la știință la exuberanța	3.500	3.500	

			formeii			
			Studii și cercetări, Biology-Geography	3.500	3.495	
2.	Program de activități culturale	Mic	Ziua Centrului German	600	-	Realizat fără buget
			Ziua copilului	300	284,77	
			Ziua Unității Germane	400	230,00	
			Ziua Holocaustului	400	205,45	
			Crăciunul și sărbătorile de iarnă	500	452,06	
			Expoziția - "Ateliere ceramice din Dacia și Moesia Inferior"	4.100	4.082,30	
			Proiect expozițional - "Minunata lume nouă - Case ale migranților români"	4.900	4.726,25	
			Expoziție "Eroi bistrițeni în Marele Război 1914 - 1918"	2.000	1991,11	
			Expoziție temporară în care sunt prezentate rezultatul cercetărilor arheologice de la necropola celtică Sălcuța	1.500	-	
			Expoziție interactivă de fotografie cu tematică arheologică - "Foto Limes"	1.900	1.817,24	
			Expoziție de machete - "Războaiele daco-romane în miniatură"	1.800	1.791,00	
			Proiect educațional - "Muzeul vine la tine"	1.200	1.213,90	
			Proiect educațional - "Săptămâna bucătăriei romane"	1.900	1.889,00	
			Expoziție temporară - "Fast românesc"	5.500	5.307,32	
			Expoziție temporară de port popular - "Zadia"	1.500	1.422,50	

		Expoziției temporară - "Comunitățile romilor"	3.000	3.000	
		Școala altfel - Atelier - "A fost odată dincolo de poveste"	800	743,10	
		Târgul măștișorului	100	94,61	
		Târgul meșteșugarilor	500	-	Realizat fără buget
		Proiect - Tabăra de restaurare patrimoniu cu expoziție temporară	4.000	3.756,97	
		Proiect Școala altfel - "Culoarea tradiției"	900	801,48	
		Școala de vară - "Atelier de broderie"	700	-	
		Expoziție de artă contemporană "Barroch" Mihai Lassel	5.000	-	
		Expoziție de artă contemporană - "Pictorisiri", Constantin Cioc	7.200	7.139,90	
		Expoziție de pictură "DEBUT"	4.000	3.998,23	
		Expoziție de artă contemporană - Corneliu Drăgan	2.900	2.882,65	
		Salonul de minerale, fosile și geme	1.000	769	
		Sesiune anuală de comunicări științifice	2.100	2.100	
		Expoziție foto-documentară "Peisaj natural și habitat uman în nord-estul Transilvaniei"	1.700	1.666,78	
		Proiect educațional - "Apa este viață"	700	698,60	

			Proiect educațional - "Pământul, casa noastră"	1.000	979,04	
			Proiect educațional - "În lumea animalelor"	700	698,78	
			Workshop și expoziție foto-documentară - "Intelectuali bistrițeni și năsăudeni: însemnări, articole și memorii despre evenimentele anului 1918"	2.000	2.000	
			"Formă și dialog" - Conceptul de formă în sculptura contemporană	2.700	2.700	
			"Formă și dialog" - Expoziție "Obiecte purtătoare"	4.300	4.220,50	
			"Formă și dialog" - Expoziție "Forme în sticlă"	1.600	-	
			Sânziene la Maieru	-	-	
			Expoziție temporară documentară - "Năsăudeni și Marea Unire"	3.000	2.940,80	
			Expoziție temporară artă plastică	1.000	-	Realizat fără buget
			Expoziție temporară - "Cămașa țărănească în colecțiile Muzeului"	1.000	990	
			100 de ani de la moartea lui George Coșbuc - "Cinstindu-l"	1.000	-	Realizat fără buget

			pe Coșbuc"			
			Ziua Rebreanu. Războiul și Marea Unire în opera lui Rebreanu	1.000	-	Realizat fără buget
		Mediu	Decembrie 1948 - Portrete ale Marii Uniri (8 filme documentare)	8.500	8.403	
			Expoziție temporară - "Copiii în fotografia veche"	5.000	4.943,30	
			Expoziție de obiect și carte - Făuritorii Unirii"	4.700	4.331	
			Expoziție foto- documentară - "Mărturii ale Unirii din 1918"	7.000	6.920,45	
			Colocviu - "Generația Marii Uniri - atitudini"	6.600	6.473,48	
			Expoziție de pictură - Gloria Oprea	5.200	5.168,49	
			Expoziție de pictură - Ioan Sbârciu	4.100	4.029,55	
			Expoziție de pictură artă contemporană - "Unity"	3.400	3.360,86	
			Expoziție de pictură artă contemporană - Luna de miere	3.100	3.041,59	
			Expoziție de pictură artă contemporană - Marin Gherasim	4.900	-	
			Expoziție de icoane - "Ferestrele cerului"	9.900	9.850	
			Expoziție de grafică - "Imersie optică" - Andrei Popa	7.000	6.694,14	
			Expoziție de pictură - "Colonia"	8.100	8.079,59	
			Expoziție de pictură și obiect - Vasile Rață	8.100	8.041,26	
			Proiect - Conservarea	8.000	7.956	

			steagului din sec.XX, an 1918 de la Pinticu Tecii			
			Formă și dialog - Expoziție retrospectivă de pictură "Adrian Chira"	10.000	9.367,40	
			Expoziție - "Istoria mineritului la Rodna"	5.500	5.374,24	
			Expoziție de pictură - "Florea Gușă"	7.500	7.409,11	
		Mare	„ARTFOREST” – Andezit – simpozion, ediția XXVIII, pictură, sculptură - Landart, 2018	59.000	58.641,25	
			Tabăra de sculptură și organizare expoziție borne "Via Transilvanica"	24.000	23.907,32	
			Proiect - film documentar de lung metraj - "Români care au făcut Unirea"	21.000	20.990	
			"Crăciun în Bistrița-Năsăud", ediția VI	99.000	98.218,41	
			Proiect documentar - "Bistrițenii și Marea Unire", film documentar și broșură "Bistrițenii și Marea Unire"	150.000	150.099,80	
			Tabăra de grafică "Norbert Thomae"	27.000	26.188,80	
			Proiect interactiv (workshop) Tabăra de textile <i>Etno Design – Între mimesis și așteptare</i>	25.000	24.128,95	
3.	Program de achiziții	Mare	Achiziții bunuri muzeale	20.000	19.992	
		Mare	Efectuarea de cercetări de suprafață și cartarea GPS a unor situri arheologice	30.000	29.999,99	
			Total:	810.000	761.095,07	

Extrase din dosarul de presă

Anexa nr.2

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/tabara-de-grafica-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-7422052>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud/>

Timponline: <https://www.timponline.ro/ziua-unitatii-germane-sarbatorita-casa-argintarului/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/ziua-unitatii-germane-la-bistrita-vezi-programul-7432666>

Bistrița News: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=23520>

Ziare pe net: <https://www.ziare-pe-net.ro/stiri/ziua-unitatii-germane-sarbatorita-printr-un-recital-de-canto-clasic-6024774.html>

Ziare live: Portal-ro.com: <http://portal-ro.com/postlocal/ziua-unitai/>

Mesagerul: <http://www.mesagerul.ro/2018/10/01/ziua-unita-ii-germane-sarbatorita-printr-un-recital-de-canto-clasic>

Răsunetul: <http://www.rasunetul.ro/ziua-unitatii-germane-la-bistrita-vezi-programul>

Complexumuzealbn.ro: <http://complexumuzealbn.ro/ro/agenda/pamantul-casa-noastra>

Ziardebistrita.ro: <https://www.ziardebistrita.ro/ziua-mondiala-a-pamantului-marcata-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud/>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/ziua-mondiala-pamantului-la-complexul-muzeal>

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/cum-va-fi-celebrata-ziua-pamantului-la-bistrita/>

Ziare-pe-net.ro: <https://www.ziare-pe-net.ro/stiri/activitati-educative-interesante-la-muzeu-de-ziua-pamantului-5868526.html>

Complexumuzealbn.ro: <http://www.complexumuzealbn.ro/ro/agenda/pamantul-casa-noastra>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud>

Bistritanasaud.transilvania-tv.ro: <http://bistritanasaud.transilvania-tv.ro/ziua-mondiala-apei-sarbatorita-data-de-22-martie-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-actualitate/azi-in-bistrita-cum-celebram-ziua-mondiala-a-apei-si-a-francofoniei-7212282>

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/azi-in-bistrita-cum-celebram-ziua-mondiala-a-apei-si-a-francofoniei/>

Complexumuzealbn.ro: <http://complexumuzealbn.ro/>

Complexumuzealbn.ro: <http://www.complexumuzealbn.ro/ro/agenda/ziua-mondiala-apei>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud/>

Bistritanasaud.transilvania-tv.ro: <http://bistritanasaud.transilvania-tv.ro/ziua-mondiala-apei-sarbatorita-data-de-22-martie-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-actualitate/azi-in-bistrita-cum-celebram-ziua-mondiala-a-apei-si-a-francofoniei-7212282>

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/azi-in-bistrita-cum-celebram-ziua-mondiala-a-apei-si-a-francofoniei/>

Complexumuzealbn.ro: <http://complexumuzealbn.ro/>

Complexumuzealbn.ro: <http://www.complexumuzealbn.ro/ro/agenda/ziua-mondiala-apei>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud/>

Modernism.ro: <https://www.modernism.ro/2018/05/26/expozitia-de-pictura-unity-complexul-muzeal-bistrita-nasaud/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/doua-expozitii-inedite-va-asteapta-la-muzeul-bistrita-si-biserica-evangelica-din-herina-7297719>

Agerpres.ro: <https://wwwb.agerpres.ro/comunicate/2018/05/29/comunicat-de-presa-complexul-muzeal-bistrita-nasaud--116862>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=22876>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/pictorisiri-biserica-evangelica-herina/>

Rasunetul.ro: <https://www.rasunetul.ro/doua-expozitii-inedite-va-asteapta-la-muzeul-bistrita-si-biserica-evangelica-din-herina>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/doua-expozitii-inedite-va-asteapta-la-muzeul-bistrita-si-biserica-evangelica-din-herina-7297719>

Notabn.ro: https://www.notabn.ro/pictorisiri-si-unity-expozitii-la-muzeului-judetean-si-biserica-evangelica-din-herina/33553669_1844494659184363_4212170935102341120_n/

Complexumuzealbn.ro: <http://complexumuzealbn.ro/ro>

Ziarelive.ro: <https://www.ziarelive.ro/stiri/vernisajul-expozitiei-pictorisiri-si-unity.html>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/radiografia-unei-expozitii-tomagraph-la-muzeul-de-arta-comparata-din-sangeorz-bai-7323219>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=22984>

Ziare-pe-net.ro: <https://www.ziare-pe-net.ro/stiri/tomograph-in-forma-si-dialog-la-muzeul-de-arta-comparata-din-sangeorz-bai-5923471.html>

Complexumuzealbn.ro: <http://www.complexumuzealbn.ro/ro/sectii/muzeul-de-arta-comparata-sangeorz-bai>

Youtube.com: <https://www.youtube.com/watch?v=HUmFF5e78ys>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/06/12/tomograph-forma-i-dialog-la-muzeul-de-arta-comparata-din-sangeorz-bai>

Modernism.ro: <https://www.modernism.ro/2018/06/19/forma-si-dialog-tomagraph/>

Ziarelive.ro: <https://www.ziarelive.ro/stiri/forma-si-dialog-expozitia-tomagraph.html>

Uap.ro: <https://uap.ro/forma-si-dialog-tomagraph-bistrita/>

Ziare-pe-net.ro: <https://www.ziare-pe-net.ro/stiri/tomagraph-in-forma-si-dialog-la-muzeul-de-arta-comparata-din-sangeorz-bai-5923641.html>

Complexumuzealbn.ro: <http://complexumuzealbn.ro/ro/agenda>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/radiografia-unei-expozitii-tomagraph-la-muzeul-de-arta-comparata-din-sangeorz-bai-7323219>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/sarbatoarea-romilor-muzeul-bistrita-expozitie-mestesuguri-targ-traditional-dansuri/>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/romii-sarbatoresc-ziua-internationala-muzeu-dupa-18-renuntat-balul-traditional-foto/>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/08/13/me-te-uguri-tradi-ionale-fieraritul-i-artizane-sarbatoare-romilor-de-adormirea-maicii-d>

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/foto-targul-traditional-al-mestesugarilor-romi-la-prima-editie/>

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/foto-video-s-au-incins-spiritele-la-muzeul-judetean-romii-au-facut-spectacol-jucand-intr-o-veselie/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/mestesuguri-traditionale-fieraritul-si-artizane-sarbatoare-a-romilor-de-adormirea-maicii-domnului-7379900>

Centruldepresa.ro: <http://centruldepresa.ro/stiri/mestesuguri-traditionale-fieraritul-si-artizane>

Complexumuzealbn.ro: <http://complexumuzealbn.ro/ro/agenda/mestesuguri-traditionale-fieraritul-si-artizane>

Facebook.com: <https://ro-ro.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud/>

Stiribuc.ro: <https://stiribuc.ro/stiri-recente/bistrita-nasaud-targ-de-mestesuguri-traditionale-rome-in-curtea-muzeului-de-sfanta-maria/>

Agerpres.ro: <https://www.agerpres.ro/social/2018/08/14/bistrita-nasaud-targ-de-mestesuguri-traditionale-rome-in-curtea-muzeului-de-sfanta-maria--160801>

Complexumuzealbn.ro: <http://complexumuzealbn.ro/ro/agenda/targ-de-martisoare-handmade>

Agerpres.ro: <https://www1.agerpres.ro/comunicate/2018/02/23/comunicat-de-presa-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-15-12-20>

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/azi-in-bistrita--martisoare-handmade-la-muzeul-judetean-1519593447130.html>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-actualitate/azi-in-bistrita-martisoare-hand-made-la-muzeul-judetean-7176619>

Bistrita-news.ro: <http://www.bistrita-news.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=22250>

I-ziare.ro: <http://i-ziare.ro/targul-martisorului-la-muzeu-timp-de-patru-zile-7272612>

Portalziare.ro: <http://portalziare.ro/targul-martisorului-la-muzeu-timp-de-patru-zile-5012516>

Stiriaz.ro: <http://stiriaz.ro/targul-martisorului-la-muzeu-timp-de-patru-zile-6075364>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/02/17/se-apropie-dragobetele-i-mar-i-orul-vin-i-targurile-de-profil>

Index-stiri.ro: <http://index-stiri.ro/targul-martisorului-la-muzeu-timp-de-patru-zile-6404836>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/tabara-de-sculptura-via-transilvanica-in-campusul-tasuleasa-social-7366753>

Bunaziuabistrita.ro: <https://bunaziuabistrita.ro/tabara-de-sculptura-via-transilvanica>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/100-borne-transilvanica-simboluri-fost-incrustate-piatra-foto/>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/100-borne-transilvanica-transformate-sculpturi-10-studenti-slefuit-traseul-foto/>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/bornele-care-marca-drumul-care-uneste-inscriptionate-campusul-tasuleasa-foto/>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/10-studenti-arte-realiza-pestre-100-borne-drumul-care-uneste/>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/primele-doua-borne-kilometrice-transilvanica/>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/07/31/tabara-de-sculptura-transilvanica-campusul-ta-uleasa-social>

Bunaziuabistrita.ro: <https://bunaziuabistrita.ro/tabara-de-arte-textile-etno-design-intre-mimesis-si-asteptare->

Portal-ro.com: <http://portal-ro.com/postlocal/tabara-de-arte-textile/>

Agerpres.ro: <https://xml.agerpres.ro/comunicate/2018/06/28/comunicat-de-presa-complexul-muzeal-bistrita-nasaud--135935>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud>

Evenimentemuzeale.ro: <https://evenimentemuzeale.ro/eveniment-muzeal/bistrita-tabara-de-arte-textile-etno-design-intre-mimesis-si-asteptare/>

Complexulmuzealbn.ro: <http://www.complexulmuzealbn.ro/ro/agenda/etno-design-intre-mimesis-si-asteptare>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/tabara-arte-textile-etno-design-muzeu-rezultatele-prezentate-intr-expozitie/>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/06/29/tabara-de-arte-textile-etno-design-intre-mimesis-i-teptare-perioada-1-7-iulie>

Rasunetul.ro: <http://rasunetul.ro/studentii-de-la-universitatea-de-arta-si-design-cluj-napoca-invata-la-bistrita-tainele-costumului>

Agerpres.ro: <https://xml.agerpres.ro/comunicate/2018/06/28/comunicat-de-presa-complexul-muzeal-bistrita-nasaud--135935>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/tabara-arte-textile-plina-desfasurare-muzeu-primi-care-merg-vernisaj-foto-video/>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=23068>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/tabara-de-arte-textile-etno-design-intre-mimesis-si-asteptare-in-perioada-1-7-iulie-7335140>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/artistul-plastic-sever-sasarman-expune-la-muzeul-graniceresc-nasaudean-7425070>

Portal-ro.com: <http://portal-ro.com/postlocal/artistul-plastic-sever-sasarman-expune-la-muzeul-graniceresc-nasaudean/>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/09/24/artistul-plastic-sever-sasarman-expune-la-muzeul-graniceresc-nasaudean>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/artistul-plastic-sever-sasarman-expune-la-muzeul-graniceresc-nasaudean-7425070>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/expozitie-sever-sasarman-la-muzeul-graniceresc-nasaudean>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/expozitie-sever-sasarman-la-muzeul-graniceresc-nasaudean-7426275>

Observatorbn.ro: <http://www.observatorbn.ro/2018/09/25/26-septembrie-pictorul-sever-sasarman-expune-la-muzeul-graniceresc-din-nasaud-artistul-din-nimigea-este-membru-al-societatii-artistilor-francezi-din-paris/>

Evenimentemuzeale.ro: <https://evenimentemuzeale.ro/eveniment-muzeal/nasaud-expozitia-de-pictura-sever-sasarman-visuri-de-altadata/>

Complexulmuzealbn.ro: <http://complexulmuzealbn.ro/ro/frontpage?pag=14&qt-noutati=0>

Facebook.com: <https://ro-ro.facebook.com/pg/complexmuzeal.bistritanasaud/posts/>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=23483>

Ziarelive.ro: <http://www.ziarelive.ro/despre/muzeul-graniceresc-nasaudean.html>

Bistrita-news: <http://bistrita-news.ro/index.php?mod=article&cat=39&article=23793>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/11/18/sesiunea-anuala-de-comunicari-stiin-ifice-la-complexul-muzeal-bistri-nasaud>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud/>

Complexulmuzealbn.ro: <http://complexulmuzealbn.ro/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-sport/salonul-de-minerale-fosile-si-geme-din-8-iunie-la-muzeu-7302675>

Complexulmuzealbn.ro: <http://complexulmuzealbn.ro/ro/agenda/salonul-de-minerale-fosile-si-geme>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/bijuterii-de-vanzare-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/pg/complexmuzeal.bistritanasaud/posts/>

Ziare-pe-net.ro: <https://www.ziare-pe-net.ro/stiri/salonul-de-minerale-fosile-si-geme-din-8-iunie-la-muzeu-5913608.html>

Portal-ro.com: <http://portal-ro.com/postlocal/salonul-de-minerale-fosile-i/>

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/foto-video-spectaculoase-minerale-si-cristale-de-cuart-la-muzeul-judetean-detalii-despre-proprietatile-lor-vindecatoare/>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=22868>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/salasluire-poetica-la-casa-argintarului-7312170>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=22876>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/pictorisiri-biserica-evangelica-herina/>

Rasunetul.ro: <https://www.rasunetul.ro/doua-expozitii-inedite-va-asteapta-la-muzeul-bistrita-si-biserica-evangelica-din-herina>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/doua-expozitii-inedite-va-asteapta-la-muzeul-bistrita-si-biserica-evangelica-din-herina-7297719>

Youtube.com: <https://www.youtube.com/watch?v=uEFvuelEaTk>

Notabn.ro: https://www.notabn.ro/pictorisiri-si-unity-expozitii-la-muzeului-judetean-si-biserica-evangelica-din-herina/33553669_1844494659184363_4212170935102341120_n/

Agerpres.ro: <https://wwwb.agerpres.ro/comunicate/2018/05/29/comunicat-de-presa-complexul-muzeal-bistrita-nasaud--116862>

Complexumuzealbn.ro: <http://complexumuzealbn.ro/ro>

Ziarelive.ro: <https://www.ziarelive.ro/stiri/vernisajul-expozitiei-pictorisiri-si-unity.html>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/pg/revistadepublicitate/posts/>

Bunaziuabistrita.ro: <https://bunaziuabistrita.ro/unity-pictorisiri>

Observatorbn.ro: <http://www.observatorbn.ro/2018/05/15/viata-de-noapte-la-muzeu-ce-evenimente-pregateste-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-pentru-noaptea-muzeelor/>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/aplicatia-questo-ghideaza-noaptea-muzeelor-misiune-captivanta-muzeul-bistrita/>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/noaptea-muzeelor-bistrita-nasaud-care-sunt-noutatile-editiei-acest/>

Complexumuzealbn.ro: <http://complexumuzealbn.ro/>

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/foto-video-noaptea-muzeelor-pest-1-000-de-bistriteni-au-luat-cu-asalt-muzeul-in-primele-doua-ore/>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/noaptea-muzeu-fascinanta-sute-oameni-vizitat-expozitii-jucat-ascultat-muzica-foto/>

Ziardebistrita.ro: <https://www.ziardebistrita.ro/foto-circa-3-000-de-vizitatori-la-noaptea-muzeelor-in-bistrita-nasaud/>

Ziardebistrita.ro: <https://www.ziardebistrita.ro/nu-ratati-program-complex-in-cadrul-celei-de-a-xiv-a-editie-a-noptii-muzeelor/>

Rasunetul.ro: <https://rasunetul.ro/complexul-muzeal-bistrita-nasaud-top-5-national-la-folosirea-aplicatiei-questo-traseul-este-inca>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud/>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/noaptea-muzeelor-program-pregateste-complexul-muzeal-bistrita-nasaud/>

Agerpres.ro: <https://www.agerpres.ro/cultura/2018/05/14/bistrita-nasaud-noaptea-muzeelor-cu-concert-de-jazz-si-targ-mestesugaresc-in-curtea-complexului-muzeal-judeteana--108025>

Ziare-pe-net.ro: <https://www.ziare-pe-net.ro/stiri/vanatoare-de-comori-de-noaptea-muzeelor-la-bistrita-5894688.html>

Sanuuitam.blogspot.ro: <http://sanuuitam.blogspot.ro/2018/05/noaptea-muzeelorbistritene.html>

Observatorbn.ro: <http://www.observatorbn.ro/2018/05/15/viata-de-noapte-la-muzeu-ce-evenimente-pregateste-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-pentru-noaptea-muzeelor/>

Observatorbn.ro: <http://www.observatorbn.ro/2018/05/15/viata-de-noapte-la-muzeu-ce-evenimente-pregateste-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-pentru-noaptea-muzeelor/18>. <http://www.ziarelive.ro/categorie/bistrita-nasaud.html>

Ziardebistrita.ro: <https://www.ziardebistrita.ro/nu-ratati-program-complex-in-cadrul-celei-de-a-xiv-a-editie-a-noptii-muzeelor/>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=22436>

Observatorbn.ro: <http://www.observatorbn.ro/2018/03/27/minunata-lume-noua-casele-migrantilor-romani-intr-o-expozitie-de-fotografie-la-biserica-evangelica/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/minunata-lume-noua-case-ale-migrantilor-romani-7216957>

Portal-ro.com: <http://portal-ro.com/postlocal/minunata-lume-noua-case-ale-migrantilor-rom/>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/ingrozitor-minunata-lume-noua-dezvaluita-biserica-evangelica-putem-invata-facem-foto/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-actualitate/minunata-lume-noua-case-ale-migrantilor-romani-7217201>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/ce-case-si-au-facut-bistritenii-cu-banii-din-strainatate-vezi-expozitia-de-la-biserica-evangelica-7216916>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/minunata-lume-noua-expozitie-biserica-evangelica-bistrita/>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/03/26/minunata-lume-noua-case-ale-migrantilor-romani>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/ce-case-si-au-facut-bistritenii-cu-banii-din-strainatate-vezi-expozitia-de-la-biserica-evangelica>

Bistriteanul.ro: <https://www.bistriteanul.ro/primul-fotograf-roman-al-bistritei-celebrat-la-muzeul-judetean-de-istorie-si-arheologie-din-baia-mare/>

Complexumuzealbn.ro: <http://complexumuzealbn.ro/>

Muzeubaia mare.ro: <http://muzeubaia mare.ro/expozitie-temporara-mari-fotografi-din-transilvania-secolele-xix-xx/>

Emaramures.ro: <http://www.emaramures.ro/expozitie-temporara-mari-fotografi-din-transilvania-secolele-xix-xx-la-muzeul-judetean-de-istorie-si-arheologie/>

Axanews.ro: <https://www.axanews.ro/mm/inedit-expozitie-dedicata-marilor-fotografi-din-transilvania-la-muzeul-judetean-de-istorie-maramures.html>

Tlplus.ro: <http://www.tlplus.ro/marii-fotografi-ai-transilvaniei-din-secolele-trecute-subiect-de-expozitie/>

Ziarelive.ro: https://www.ziarelive.ro/despre/expozitie/40833985_2.html

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/foto-casa-lui-dracula-din-10-000-de-piese-lego-contele-nu-lipseste-nici-el-din-poveste/>

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/contele-dracula-printre-surprizele-expozitiei-lego-care-se-deschide-azi-la-muzeul-judetean/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-actualitate/video-lumea-lego-r-a-venit-la-bistrita-nu-rata-o-intalnire-de-vis-7226867>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-actualitate/cum-arata-casa-lui-dracula-construita-din-10-000-de-piese-lego-celebrul-personaj-inserat-in-peisaj-cu-precizie-chirurgicala-7226172>

Bistrita-news.ro: <http://bistrita-news.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=22467>

Complexumuzealbn.ro: <http://www.complexumuzealbn.ro/ro/agenda/expozitia-de-primavara-brickenburg-lego>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/KlubKolege/>

Bistritanasaud.transilvania-tv.ro: <https://bistritanasaud.transilvania-tv.ro/expozitie-de-primavara-brickenburg-la-bistrita/>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/expozitie-de-lego-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud>

Ziardebistrita.ro: <https://www.ziardebistrita.ro/minunata-lume-lego-revine-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud/>

Agerpres.ro: <https://www.agerpres.ro/comunicate/2018/03/29/comunicat-de-presa-complexul-muzeal-bistrita-nasaud--82944>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/deschis-expozitia-primavara-brickenburg-bistrita-foto/>

Stiinta-pentru-toti.blogspot.com: <http://stiinta-pentru-toti.blogspot.com/2018/08/expozitia-de-fotografie-istoria.html>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/08/29/istoria-mineritului-la-rodna-expozitie-de-fotografie-la-muzeul-etnografic-i-al-mineritulu>

Propolitica.ro: <http://propolitica.ro/istoria-mineritului-la-rodna-iese-din-abataje/>

Rasunetul.ro: <https://www.rasunetul.ro/dublu-eveniment-la-rodna-istoria-mineritului-expozitie-si-prezentare-de-carte>

Agerpres.ro: <https://www.agerpres.ro/comunicate/2018/08/29/comunicat-de-presa-complexul-muzeal-bistrita-nasaud--167284>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-actualitate/dublu-eveniment-la-rodna-istoria-mineritului-in-expozitie-si-prezentare-de-carte-7396196>

Complexulmuzealbn.ro: <http://complexulmuzealbn.ro/>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud/?ref=bookmarks>

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/video-stancile-dracului-uimitoare-povesti-ale-mineritului-din-rodna/>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/groups/55587022787883>

Someseanul.ro: <https://someseanul.ro/expozitii-tematice-la-marele-targ-al-bistritei-organizate-de-complexul-muzeal-bistrita-nasaud/>

Rasunetul.ro: <https://www.rasunetul.ro/marele-targ-al-bistritei-prima-expozitie-dedicata-centenarului-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/grafica-din-sase-decenii-la-casa-argintarului>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/grafica-de-hans-hermann-1885-1990-la-casa-argintarului-7393359>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/grafica-din-sase-decenii-la-casa-argintarului-7387154>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/grafica-de-hans-hermann-1885-1990-la-casa-argintarului>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/expozitii-piata-centrala-casa-argintarului-ocazia-targului-mare-bistritei/>

Facebook.com: <https://ro-ro.facebook.com/pg/casaargintaruluibistrita/posts/>

Anthologycartoons.eu: <https://anthologycartoons.eu/blog/expozitie-hans-hermann-grafica-din-sase-decenii-vernisaaj-vineri-24-august-2018-ora-13-00-la-casa-argintarului-din-bistrita-nasaud-strada-dornei-nr-5/>

Agerpres.ro: <https://www1.agerpres.ro/comunicate/2018/08/22/comunicat-de-presa-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-09-36-20>

Bistritanews.ro: <http://www.bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=23313>

Bunaziuabistrita.ro: <https://bunaziuabistrita.ro/sarbatorim-bistrita-24-august-2-septembrie->

Bistritateiubeste.ro: <http://bistritateiubeste.ro/>

Vaaju.com: <https://vaaju.com/romania/targul-big-bistrita-se-deschide-pe-24-august-programul-de-viza/>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/vernisaajul-expozitiei-simfonia-gratiei-semnata-cristina-gloria-oprisa>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/vernisaajul-expozitiei-simfonia-gratiei-semnata-cristina-gloria-oprisa-7200150>

Ziarelive.ro: <http://www.ziarelive.ro/stiri/vernisaajul-expozitiei-simfonia-gratiei-semnata-cristina-gloria-oprisa.html>

Bistritanews.ro:

<http://www.bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=22360&comment=22360>

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/azi-in-bistrita-vernisaie-versuri-vorbe-de-duh-si-intelepciune-1521095968972.html>

Facebook.com: <https://ro-ro.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud/>

Ziare-pe-net.ro: <https://www.ziare-pe-net.ro/stiri/simfonia-gratiei-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-5819242.html>

Portal-ro.com: <http://portal-ro.com/postlocal/simfonia-grai/>

Complexulmuzealbn.ro: <http://www.complexulmuzealbn.ro/ro>

Agerpres.ro: <https://www1.agerpres.ro/comunicate/2018/03/14/comunicat-de-presa-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-13-22-40>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/simfonia-gratiei-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-7199852>

Bistritanasaud.transilvania-tv.ro: <https://bistritanasaud.transilvania-tv.ro/expozitie-cristina-gloria-oprisa-la-bistrita/>

Bistrita-news.ro: <http://bistrita-news.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=22978>

Notabn.ro: <https://www.notabn.ro/galbenul-intens-si-alte-pete-de-culoare-rezistente-la-sens-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud/>

Evenimentemuzeale.ro: <https://evenimentemuzeale.ro/eveniment-muzeal/bistrita-galbenul-intens-si-alte-pete-de-culoare-rezistente-la-sens/>

Ziarelive.ro: https://www.ziarelive.ro/presa/bistritanews.ro/40972027_2.html

Facebook.com: <https://www.facebook.com/pg/complexmuzeal.bistritanasaud/posts/>

Complexulmuzealbn.ro: <http://complexulmuzealbn.ro/ro/agenda/galbenul-intens>

Complexulmuzealbn.ro: <http://complexulmuzealbn.ro/ro/agenda/expozitia-fast-romanesc-centenar-etnografic>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/expozitie-de-costume-traditionale-la-muzeul-judetean-7302597>

Ziardebistrita.ro: <https://www.ziardebistrita.ro/costumul-traditional-intr-o-expozitie-gazduita-de-complexul-muzeal-bistrita-nasaud/>

Agerpres.ro: <https://www1.agerpres.ro/comunicate/2018/06/04/comunicat-de-presa-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-09-58-15>

Ziarelive.ro: <http://www.ziarelive.ro/despre/eternitate.html>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=22926>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/costumul-traditional-intr-o-expozitie-inedita-marti-vernisajul-la-complexul-muzeal-7304531>

Complexulmuzealbn.ro: <https://www.complexulmuzealbn.ro/ro/agenda/peisaj-natural-si-habitat-uman-nord-estul-transilvaniei>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/peisaj-natural-habitat-uman-nord-estul-transilvaniei-muzeu/>

Ziarelive.ro: <https://www.ziarelive.ro/stiri/peisaj-natural-si-habitat-uman-in-nord-estul-transilvaniei.html>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/tourismgeographybistrita/>

Ziare-pe-net.ro: <https://www.ziare-pe-net.ro/stiri/peisaje-spectaculoase-intr-o-expozitie-inedita-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-6058822.html>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=24&article=23723>

Evenimentemuzeale.ro: <https://evenimentemuzeale.ro/eveniment-muzeal/bistrita-expozitia-peisaj-natural-si-habitat-uman-in-nord-estul-transilvaniei/>

Dofaq.com: <http://www.dofaq.com/ro/transilvaniei>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/peste-200-de-zalii-pot-fi-admirate-de-astazi-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud>

Rasunetul.ro: <https://www.rasunetul.ro/la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-vernisa-j-expozitie-zalia>

Complexulmuzealbn.ro: <http://www.complexulmuzealbn.ro/ro/agenda/zalia>

Rasunetul.ro: <https://www.rasunetul.ro/la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-vernisa-j-expozitie-zalia>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/peste-200-de-zalii-pot-fi-admirate-de-astazi-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-7484207>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-vernisa-expozitie-zadia-7484005>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/01/25/expozi-ie-de-car-i-po-tale-din-primul-razboi-mondial-la-muzeul-graniceresc-nasaudean>

Muzee.ubbcluj.ro: <http://muzee.ubbcluj.ro/evenimente/expozitia-prin-putine-cuvinte-carti-postale-primul-razboi-mondial-itinerata-la-muzeul>

Rasunetul.ro: <http://rasunetul.ro/expozitie-inedita-la-nasaud-carti-postale-din-primul-razboi-mondial>

Evenimentemuzeale.ro: <https://evenimentemuzeale.ro/eveniment-muzeal/nasaud-expozitia-prin-putine-cuvinte-carti-postale-primul-razboi-mondial/>

Complexulmuzealbn.ro: <http://www.complexulmuzealbn.ro/ro/agenda/prin-putine-cuvinte-carti-postale-primul-razboi-mondial>

Ziare.co: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-actualitate/expozitie-de-carti-postale-din-primul-razboi-mondial-la-muzeul-graniceresc-nasaudean-7131001>

Presaonline.com: <http://www.presaonline.com/stiri/stiri-locale/expozitie-de-carti-postale-din-primul-razboi-mondial-la-muzeul-graniceresc-nasaudean-4355365.html>

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/azi-in-bistrita-cum-sarbatorim-ziua-unirii-principatelor-1516775123729.html>

I-ziare.ro: <http://i-ziare.ro/expozitie-de-carti-postale-din-primul-razboi-mondial-la-muzeul-graniceresc-nasaudean-5302407>

Antenasatelor.ro: <http://antenasatelor.ro/rom%C3%A2nia-acum-un-veac/30892-ganduri-din-primul-razboi-mondial-pastrate-de-un-secol,-pe-carti-postale.html>

Stiinta-pentru-toti.blogspot.ro: <http://stiinta-pentru-toti.blogspot.ro/>

Newskeeper.ro: <https://newskeeper.ro/stiri-locale/bistrita-nasaud/nasaud>

Agerpres.ro: <https://www.agerpres.ro/comunicate/2018/01/23/comunicat-de-presa-complexul-muzeal-bistrita-nasaud--42218>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/evenimentemuzeale/>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/Arhivele.Nationale.ale.Romaniei/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-retrospectiva-aniversara-ioan-sbarciu-70-unul-din-pictorii-contemporani-ai-europei-7327399>

Modernism.ro: <https://www.modernism.ro/2018/06/19/expozitie-aniversara-ioan-sbarciu-portret-din-memorie-complexul-muzeal-bistrita-nasaud/>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/expozitie-aniversara-ioan-sbarciu-muzeul-bistrita-portret-memorie/>

Complexulmuzealbn.ro: <http://www.complexulmuzealbn.ro/ro/agenda/portret-din-memorie>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-retrospectiva-aniversara-ioan-sbarciu-70-unul-din-pictorii>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=23011>

Bunaziuabistrita.ro: <https://bunaziuabistrita.ro/portret-din-memorie>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/06/19/portret-din-memorie-expozitie-aniversara-ioan-sbarciu>

Notabn.ro: https://www.notabn.ro/portret-din-memorie-expozitie-aniversara-ioan-sbarciu/35750770_1856556291311533_3407509989017780224_n/

Complexulmuzealbn.ro: <http://www.complexulmuzealbn.ro/ro/agenda/portret-din-memorie>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/pg/uadcluj/posts/>

Rasunetul.ro: <http://static.rasunetul.ro/la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-retrospectiva-aniversara-ioan-sbarciu-70-unul-din-pictorii>

Clujtoday.ro: <http://www.clujtoday.ro/27347-profesorul-ioan-sbarciu-omagiat-in-bistrix163a.html>

Ziarulfaclia.ro: <http://ziarulfaclia.ro/ioan-sbarciu-la-70-de-ani-prietenii-maestrului/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/expozitia-luna-de-miere-marti-de-la-ora-18-00-la-casa-argintarului-7352063>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/luna-miere-casa-argintarului/>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/luna-de-miere-la-casa-argintarului-bistrita>

Complexulmuzealbn.ro: <http://www.complexumuzealbn.ro/ro/agenda>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/07/16/expozi-ia-luna-de-miere-mar-i-de-la-ora-1800-la-casa-argintarului>

Bunaziuabistrita.ro: <https://bunaziuabistrita.ro/-luna-de-miere-la-casa-argintarului>

Bunaziuabistrita.ro: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud/>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud/posts/1878632329103929>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/expozitie-de-pictura-colaj-textil-luna-de-miere-lui-ilie-mitrea-la-casa-argintarului>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=23154>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/luna-de-miere-la-casa-argintarului-pana-in-10-august-7355197>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/07/19/luna-de-miere-la-casa-argintarului-pana-10-august>

Răsunsetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/expozitie-de-pictura-colaj-textil-luna-de-miere-lui-ilie-mitrea-la-casa-argintarului>

Răsunsetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/expozitie-de-pictura-colaj-textil-luna-de-miere-lui-ilie-mitrea-la-casa-argintarului>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-actualitate/acum-si-in-veac-maxim-dumitras-expune-la-chisinau-presedintele-moldovan-la-vernisaaj-7217804>

Timpromanesc.ro: <http://www.timpromanesc.ro/expozitia-de-arta-contemporana-acum-si-in-veac-la-chisinau/>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/acum-veac-chisinau-seful-fratii-nostri-pestep-ut-nevoie-stie-uitat/>

Voceabasarabiei.md: <http://voceabasarabiei.md/ro/stiri/cultura/4226/Acum-%C8%99i-%C3%AE-n-veac%E2%80%9D-expozi%C8%9Bie-la-Chi%C8%99in%C4%83u-a-plasticienilor-rom%C3%A2ni-Maxim-Dumitra%C8%99-%C8%99i-Mihai-Perca.htm>

Rasunetul.ro: <http://rasunetul.ro/acum-si-veac-maxim-dumitras-expune-la-chisinau-presedintele-moldovan-la-vernisaaj>

Static.rasunetul.ro: <https://static.rasunetul.ro/acum-si-veac-maxim-dumitras-expune-la-chisinau-presedintele-moldovan-la-vernisaaj>

Siteadvisor.com:

https://www.siteadvisor.com/restricted.html?domain=http:%2F%2Fpropolitica.ro%2Facum-si-in-veac-la-chisinau-radu-moldovan-alaturi-de-maxim-dumitras-la-un-eveniment-special-maine-judetul-bistrita-nasaud-se-uneste-simbolic-cu-moldova%2F&originalURL=-2067404817&pip=false&premium=false&client_uid=3657589661&client_ver=4.0.7.183&client_type=IEPlugin&suite=false&aff_id=91105&locale=en_us&ui=1&os_ver=6.1.1.0

Evenimentemuzeale.ro: <https://evenimentemuzeale.ro/eventiment-muzeal/bistrita-expozitie-de-pictura-grafica-si-sculptura/>

Rasunetul.ro: <http://rasunetul.ro/complexul-muzeal-bistrita-nasaud-expozitie-de-pictura-grafica-si-sculptura>

Complexumuzealbn.ro: <http://www.complexumuzealbn.ro/ro/agenda/expozitie-de-pictura-grafica-si-sculptura>

Rasunetul.ro: <http://static.rasunetul.ro/expozitie-de-grafica-si-pictura-41-la-complexul-muzeal-b-n>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/expozitie-de-grafica-si-pictura-4-1-la-complexul-muzeal-b-n-7342755>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/dialoguri-culturale-voivodina-serbia-evenimente/>

Bistrita-news.ro: <http://bistrita-news.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=23008>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/poarta-dialoguri-culturale-glodeni-evenimente-raionul-infratit/>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/filiala-bibliotecii-judetene-inaugurata-glodeni-malurile-prutului-apropiate/>

Rasunetul.ro: <https://www.f https://www.rasunetul.ro/presedintele-cj-radu-moldovan-la-inaugurarea-uneie-dintre-cele-mai-frumoase-filiale-ale-biblioteciiacebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud>

Complexumuzealbn.ro: <http://complexumuzealbn.ro/ro/agenda/repere-culturale-din-judetul-bistrita-nasaud>

Rasunetul.ro: <http://static.rasunetul.ro/presedintele-cj-radu-moldovan-la-inaugurarea-uneie-dintre-cele-mai-frumoase-filiale-ale-bibliotecii>

Rasunetul.ro: <http://static.rasunetul.ro/presedintele-cj-radu-moldovan-la-inaugurarea-uneie-dintre-cele-mai-frumoase-filiale-ale-bibliotecii>

Bistritanews.ro:

<http://www.bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=22774>

Complexumuzealbn.ro: <http://complexumuzealbn.ro/>

Bunaziuabistrita.ro: <https://bunaziuabistrita.ro/expozitie-de-pictura-la-complex-muzeal-bistrita-nasaud>

Corneliudragan-targoviste.ro: <http://corneliudragan-targoviste.ro/noaptea-muzeelor-2018-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-expozitie-de-acuarela-corneliu-dragan-targoviste/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/expozitie-de-pictura-corneliu-dragan-7279206>

Ziarelive.ro: <https://www.ziarelive.ro/stiri/vernisajul-expozitiei-de-pictura-corneliu-dragan-targoviste.html>

Rasunetul.ro: <http://rasunetul.ro/expozitie-de-pictura-corneliu-dragan>

Ziare-pe-net.ro: <https://www.ziare-pe-net.ro/stiri/copii-in-fotografia-veche-expozitie-foto-documentara-la-casa-argintarului-5933932.html>

Complexumuzealbn.ro: <http://complexumuzealbn.ro/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/complexul-muzeal-bistrita-nasaud-va-invita-la-vernisajul-expozitiei-copii-in-fotografia-veche-7327211>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/06/22/copii-fotografia-veche-expozi-ie-foto-documentara-la-casa-argintarului>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/copii-fotografia-veche-casa-argintarului/>

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/cum-se-relaxau-si-munceau-copiii-in-sec>
<http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=23032> olele-trecute-la-bistrita/

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=23032>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/muzeul-granicesc-nasaudean-isi-expune-zestrea-de-camasi-taranesti-7243592>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/camasa-taraneasca-scoasa-din-lada-de-zestre-si-expusa-la-muzeul-granicesc-nasaud>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/04/17/simfonia-came-ilor-arane-ti-la-muzeul-granicesc-nasaudean>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/expozitie-de-benzi-desenate-la-muzeul-granicesc-nasaudean-vineri-7254747>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/04/24/expozi-ie-de-benzi-desenate-la-muzeul-granicesc-nasaudean-vineri>

Ziare-pe-net.ro: <https://www.ziare-pe-net.ro/stiri/expozitie-de-benzi-desenate-la-muzeul-granicesc-nasaudean-vineri-5870569.html>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/muzeul.granicescnasaudean>

Stirilazi.ro: <https://www.stirilazi.ro/expozitie-de-benzi-desenate-la-muzeul-granicesc-nasaudean-vineri.html>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-actualitate/complexul-muzeal-bistrita-nasaud-inscrie-te-si-tu-ateliere-interactive-pentru-copii-pictura-si-desen-7258506>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/complexul-muzeal-bistrita-nasaud-inscrie-te-si-tu-ateliere-interactive-pentru-copii-pictura-si-desen>

Bunaziuabistrita.ro: <https://bunaziuabistrita.ro/desen-si-pictura-ateliere-creative-la-muzeu->

Evenimentemuzeale.ro: <https://evenimentemuzeale.ro/eveniment-muzeal/bistrita-ateliere-interactive-pentru-copii-atat-recreative-cat-si-educative-in-scopul-cunoasterii-obiectelor-de-patrimoniu-cultural-detinut-de-complexul-muzeal-bistrita-nasaud/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-actualitate/complexul-muzeal-bistrita-nasaud-inscrie-te-si-tu-ateliere-interactive-pentru-copii-pictura-si-desen-7258506>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/ateliere-pictura-desen-muzeul-bistrita/>

Sanuuitam.blogspot.ro: http://sanuuitam.blogspot.ro/2018_04_20_archive.html

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/limit-artforest-sangeorz-edit/>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/08/05/maxonia-taramul-fagaduini-ei-din-sangeorz-bai>

Complexulmuzealbn.ro: <http://www.complexulmuzealbn.ro/ro/agenda/no-limit>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/pg/DosulGarciului/posts/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/maxonia-taramul-fagaduinitei-din-sangeorz-bai-7371374>

Portal-ro.com: <http://portal-ro.com/postlocal/maxonia-tar/>

Modernism.ro: <https://www.modernism.ro/2018/08/07/simpozionul-de-arta-contemporana-artforest-no-limit-v-2018-editia-a-xxx-a/>

Schoolandcollegelisting.com: <https://www.schoolandcollegelisting.com/RO/Sangeorz-Bai/161595163964602/Muzeul-De-Arta-Comparata-Singeorz-Bai>

Modernism.ro: <https://www.modernism.ro/tag/cosmin-paulescu/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/expozitia-arta-intre-locuire-si-privire-la-muzeul-din-sangeorz-bai-7251878>

Stirilazi.ro: <https://www.stirilazi.ro/expozitia-arta-intre-locuire-si-privire-la-muzeul-din-sangeorz-bai.html>

Evenimentemuzeale.ro: <https://evenimentemuzeale.ro/eveniment-muzeal/sangeorz-bai-expozitia-arta-intre-locuire-si-privire-la-muzeul-de-arta-comparata/>

Ziare-pe-net.ro: <https://www.ziare-pe-net.ro/stiri/expozitia-arta-intre-locuire-si-privire-la-muzeul-din-sangeorz-bai-5868033.html>

Ziare-pe-net.ro: <https://www.ziare-pe-net.ro/stiri/expozitia-arta-intre-locuire-si-privire-la-muzeul-din-sangeorz-bai-5868033.html>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/04/22/expozi-ia-arta-intre-locuire-si-privire-la-muzeul-din-sangeorz-bai>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/nu-trebuie-ratat-17-artisti-expun-la-muzeul-de-arta-comparata-din-sangeorz-bai-7251633>

Rasunetul.ro: <http://rasunetul.ro/nu-trebuie-ratat-17-artisti-expun-la-muzeul-de-arta-comparata-din-sangeorz-bai>

Evenimentemuzeale.r: <https://evenimentemuzeale.ro/eveniment-muzeal/bistrita-inceperea-expozitiei-interactive-de-fotografie-cu-tematica-arheologica-foto-limes/>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/05/02/expozi-ie-interactiva-de-fotografie-la-muzeu-cu-tematica-arheologica>

Rasunetul.ro: <https://www.rasunetul.ro/esti-pasionat-de-fotografie-intra-concurs-expozitie-interactiva-de-fotografie-cu-tematica>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/complexul-muzeal-foto-limes/>

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/foto-limes-pasionatii-de-fotografie-au-sansa-de-a-primi-cadouri-din-partea-muzeului-judetean/>

Facebook.com:

<https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud/?ref=bookmarks>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/expozitie-interactiva-de-fotografie-la-muzeu-cu-tematica-arheologica-7262547>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=18&article=22679>

Ziarelive.ro: <https://www.ziarelive.ro/stiri/expozitiei-interactive-de-fotografie-cu-tematica-arheologica-foto-limes.html>

Ziarelive.ro: https://www.ziarelive.ro/despre/expozitie/40847016_2.html

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/intrebarile-lui-vasile-rata-si-panoramicul-maierean-a-lui-iacob-naros-7427766>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=23496>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/muzeul-de-arta-comparata-singeorz-bai-expozitie-vasile-rata-si-lansare-de-carte-iacob-naros-7427370>

Rasunetul.ro: <https://www.rasunetul.ro/muzeul-de-arta-comparata-singeorz-bai-expozitie-vasile-rata-si-lansare-de-carte-iacob-naros>

Complexulmuzealbno.ro: <http://complexulmuzealbno.ro/ro/agenda>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/forma-si-dialog-la-sangeorz-bai-cu-vasile-rata-si-iacob-naros-7430541>

Modernism.ro: <https://www.modernism.ro/2018/09/27/vasile-rata-intrebare-intre-bare-forma-si-dialog-mcsb/>

Facebook.com:

<https://www.facebook.com/pg/MuzeulDeArtaComparataSingeorzBai/posts/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/ziua-unitatii-germane-la-bistrita-vezi-programul-7432666>

Observatorbn.ro: <http://www.observatorbn.ro/2017/09/29/ziua-unitatii-germane-marti-la-casa-argintarului-din-bistrita/>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/ziua-unitatii-germane-la-bistrita-vezi-programul>

Complexumuzealbn.ro: <http://complexumuzealbn.ro/ro/agenda/ziua-unitatii-germane>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/ziua-unitatii-germane-la-bistrita-vezi-programul-7432666>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/ziua-unitatii-germane-sarbatorita-casa-argintarului/>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/10/01/ziua-unitatii-germane-sarbatorita-printr-un-recital-de-canto-clasic>

Ziare-pe-net.ro: <https://www.ziare-pe-net.ro/stiri/ziua-unitatii-germane-sarbatorita-printr-un-recital-de-canto-clasic-6024774.html>

Bistrița News: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=23520>

Ziare live: <http://www.ziarelive.ro/stiri/recitalul-de-canto-clasic-desfasurat-cu-ocazia-zilei-unitatii-germane.html>

Portal-ro.com: <http://portal-ro.com/postlocal/ziua-unitatii/>

Notabn.ro: <https://www.notabn.ro/expozitie-de-pictura-si-grafica-hotarul-nevazut-bucovina-athos-israel-la-bistrita/>

Centruldepresa.ro: <https://centruldepresa.ro/stiri/expozitia-de-pictura-si-grafica-hotarul-nevazut-bucovina-athos-israel>

Rasunetul.ro: <https://rasunetul.ro/expozitie-de-pictura-si-grafica-hotarul-nevazut-bucovina-athos-israel>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/09/11/expozi-ia-de-pictura-i-grafica-hotarul-nevazut-bucovina-athos-israel>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/hotarul-nevazut-la-complexul-muzeal-7414308>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/expozitia-de-pictura-si-grafica-hotarul-nevazut-bucovina-athos-israel-7410419>

Agerpres.ro: <https://www.agerpres.ro/comunicate/2018/09/11/comunicat-de-presa-complexul-muzeal-bistrita-nasaud--174150>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud/>

Complexulmuzealbn.ro: <http://complexulmuzealbn.ro/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/o-valorosa-expozitie-de-arta-contemporana-trilema-7222647>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/o-valorosa-expozitie-de-arta-contemporana-trilema>

Complexulmuzealbn.ro: <http://complexulmuzealbn.ro/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/expozitie-de-arta-contemporana-din-cracovia-la-bistrita-7216917>

Rasunetul.ro: <http://rasunetul.ro/expozitie-de-arta-contemporana-din-cracovia-la-bistrita>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/o-valorosa-expozitie-de-arta-contemporana-trilema-7222647>

Evenimentemuzeale.ro: <https://evenimentemuzeale.ro/eveniment-muzeal/baia-mare-expozitie-de-arta-contemporana-trilema/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/>

Siteadvisor.com: https://www.siteadvisor.com/restricted.html?domain=http:%2F%2F92.114.95.160%2F&originalURL=409034239&pip=false&premium=false&client_uid=3657589661&client_ver=4.0.7.183&client_type=IEPlugin&suite=false&aff_id=91105&locale=en_us&ui=1&os_ver=6.1.1

Răsunetul: <http://www.rasunetul.ro/complexul-muzeal-bistrita-nasaud-expozitia-de-obiect-si-carte-fauritorii-marii-unirii>

Mesagerul: <http://www.mesagerul.ro/2018/05/21/despre-fauritorii-marii-uniri-joi-la-muzeul-jude-ean>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/despre-fauritorii-marii-uniri-joi-la-muzeul-jude-ean-7288288>

Bistritanews: <http://www.bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=18&article=22841>

Stirilazi.ro: <https://www.stirilazi.ro/despre-fauritorii-marii-uniri-joi-la-muzeul-jude-ean.html>

Ziardebistrita.ro: <https://www.ziardebistrita.ro/documente-istorice-si-piese-personale-ale-lui-iuliu-maniu-si-ale-nepotului-acestui-ionel-pop-expuse-in-premiera-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud/>

Transilvania24.ro: <http://transilvania24.ro/bistrita-nasaud-timponline-ro-fauritorii-marii-uniri-redescoperirea-comorilor/>

Ziarepenet.ro: <https://www.ziare-pe-net.ro/stiri/despre-fauritorii-marii-uniri-joi-la-muzeul-judetean-5900770.html>

Timponline.ro: <https://www.facebook.com/TimpOnline/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/complexul-muzeal-bistrita-nasaud-expozitia-de-obiect-si-carte-fauritorii-marii-unirii-7288719>

Observatorbn.ro: <http://www.observatorbn.ro/2018/05/22/fauritorii-marii-unirii-expozitie-la-muzeul-judetean/>

Agerpres.ro: <https://www1.agerpres.ro/comunicate/2018/05/22/comunicat-de-presa-complexul-muzeal-bistrita-15-34-51>

Evenimentemuzeale.ro: <https://evenimentemuzeale.ro/eveniment-muzeal/bistrita-expozitia-de-obiect-si-carte-fauritorii-marii-unirii/>

Bistrita-news.ro: <http://bistrita-news.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=23656>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/deschiderea-expozitiei-imaginea-pictura-despre-iesirea-in-realitate-bursa-teodor-moraru-cinci-ani-7458066>

Modernism.ro: <https://www.modernism.ro/2018/10/25/expozitia-imaginea-pictura-despre-iesirea-in-realitate-bursa-teodor-moraru-cinci-ani-muzeul-bistrita/>

Evenimentemuzeale.ro: <https://evenimentemuzeale.ro/eveniment-muzeal/bistrita-expozitia-imaginea-pictura-despre-iesirea-in-realitate/>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/pg/complexmuzeal.bistritanasaud/posts/>

Complexulmuzealbn.ro: <https://www.complexulmuzealbn.ro/ro/agenda/imaginea-pictura>

Uap.ro: <https://uap.ro/despre-iesirea-in-realitate-bistrita/>

Ziarelive.ro: <https://www.ziarelive.ro/stiri/imaginea-pictura-despre-iesirea-in-realitate.html>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/deschiderea-expozitiei-imaginea-pictura-despre-iesirea-in-realitate-bursa-teodor-moraru-cinci-ani-7458066>

Notabn.ro: <https://www.notabn.ro/expozitie-de-pictura-si-grafica-hotarul-nevazut-bucovina-athos-israel-la-bistrita/>

Centruldepresa.ro: <https://centruldepresa.ro/stiri/expozitia-de-pictura-si-grafica-hotarul-nevazut-bucovina-athos-israel>

Rasunetul.ro: <https://rasunetul.ro/expozitie-de-pictura-si-grafica-hotarul-nevazut-bucovina-athos-israel>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/09/11/expozi-ia-de-pictura-i-grafica-hotarul-nevazut-bucovina-athos-israel>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/hotarul-nevazut-la-complexul-muzeal-7414308>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/expozitia-de-pictura-si-grafica-hotarul-nevazut-bucovina-athos-israel-7410419>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/expozitia-de-pictura-si-grafica-hotarul-nevazut-bucovina-athos-israel-7410419>

Bistritanasaud.transilvania-tv.ro: <http://bistritanasaud.transilvania-tv.ro/expozitie-vernisata-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud/>

Complexulmuzealbn.ro: <http://complexulmuzealbn.ro/ro/agenda/fluo-immersion>

Rasunetul.ro: <http://static.rasunetul.ro/artistul-sibian-andrei-popa-expune-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=23565>

5. Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/artistul-sibian-andrei-popa-expune-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-7439597>

Rasunetul.ro: <https://www.rasunetul.ro/artistul-sibian-andrei-popa-expune-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/pg/complexmuzeal.bistritanasaud/posts/>

Bistrita-news.ro: <http://bistrita-news.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=23565>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/cultura-si-civilizatie-la-bistrita-lansarea-unei-noi-carti-pentru-ciclul-liceal>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/lanseaza-manualul-cultura-civilizatie-bistrita-carte-ciclul-liceal/>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/03/20/manualul-cultura-i-civiliza-ie-la-bistri-carte-pentru-ciclul-liceal-va-fi-lansat-joi-la-c>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/cultura-si-civilizatie-la-bistrita-lansarea-unei-noi-carti-pentru-ciclul-liceal-7208773>

I-ziare.ro: <http://i-ziare.ro/se-lanseaza-manualul-cultura-si-civilizatie-la-bistrita-carte-pentru-ciclul-liceal-7088807>

Ziarepenet.ro: <https://www.ziare-pe-net.ro/stiri/manualul-cultura-si-civilizatie-la-bistrita-carte-pentru-ciclul-liceal-va-fi-lansat-joi-la-casa-argintarului-5827132.html>

Stirilazi.ro: <https://www.stirilazi.ro/manualul-cultura-si-civilizatie-la-bistrita-carte-pentru-ciclul-liceal--va-fi-lansat-joi-la-casa-argintarului.html>

Bstritanews.ro: <http://www.bstritanews.ro/index.php?mod=article&cat=6&article=22390>

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/bistrita-din-nou-in-carti/>

Transilvania24.ro: <http://transilvania24.ro/bistrita-nasaud-timponline-ro-se-lanseaza-manualul-cultura-si-civilizatie-la-bistrita-carte-pentru-ciclul-liceal/>

Feedler.ro: <http://www.feedler.ro/feed/7616747--manualul-cultura-si-civilizatie-la-bistrita-carte-pentru-ciclul-liceal-va-fi-lansat-joi-la-casa-argintarului>

Portalziare.ro: <http://portalziare.ro/manualul-cultura-si-civilizatie-la-bistrita-carte-pentru-ciclul-liceal-va-fi-lansat-joi-la-casa-argintarului-5156561>

Ziare.ro: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/manualul-cultura-si-civilizatie-la-bistrita-carte-pentru-ciclul-liceal-va-fi-lansat-joi-la-casa-argintarului-7208532>

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/azi-in-bistrita-cum-celebram-ziua-mondiala-a-apei-si-a-francofoniei/>

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/foto-video-spectaculoase-trenulete-si-machete-in-valoare-de-zeci-de-mii-de-euro-de-admirat-la-muzeul-judetean/>

Observator.tv: <https://observator.tv/social/expozitie-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-246752.html>

3. Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/expozitie-de-arta-contemporana-din-cracovia-la-bistrita-7216917>

Tvhappy.ro: <http://tvhappy.ro/video/antena-1/stiri/expozitie-inedita-la-complexul-muzeal-din-bistrita-nasaud-id305227.html>

Videonews.antena3.ro: <http://videonews.antena3.ro/videos/expozitie-inedita-la-complexul-muzeal-din-bistrita-nasaud-fwlhZnY8WZd.html>

Eventsintheworld.net: <https://www.eventsintheworld.net/ro/event-c-i-ferate-bistri-ene-expozitie-foto-i-machete-bistrita-6056562>

Notabn.ro: <https://www.notabn.ro/prima-expozitie-dedicata-cailor-ferate-spectaculoase-din-romania-la-muzeul-judetean-bistrita-nasaud/>

Complexumuzealbn.ro: <http://complexumuzealbn.ro/ro/agenda/cai-ferate-bistritene>

Evenimentemuzeale.ro: <https://evenimentemuzeale.ro/eveniment-muzeal/bistrita-expozitia-cai-ferate-bistritene/>

Ziardebistrita.ro: <https://www.ziardebistrita.ro/cai-ferate-bistritene-o-expozitie-interactiva-de-trenulete-functionale-machete-si-modelism/>

Rasunetul.ro: <https://www.rasunetul.ro/cai-ferate-bistritene-expozitie-interactiva-de-trenulete-functionale-la-complexul-muzeal>

Videonews.antena3.ro: <http://videonews.antena3.ro/videos/expozitie-inedita-la-complexul-muzeal-din-bistrita-nasaud-fwlhZnY8WZd.html>

Stiinta-pentru-toti.blogspot.ro: <http://stiinta-pentru-toti.blogspot.ro/2018/03/cai-ferate-bistritene.html>

Gonext.ro: <https://gonext.ro/urcati-la-bord-pentru-a-vedea-expozitia-cai-ferate-bistritene/>

Complexumuzealbn.ro: <http://complexumuzealbn.ro/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/cautare/s1359>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/ferate-bistritene-muzeu-expozitie-trenulete-diorame-machete-modelism/>

Stirilazi.ro: <https://www.stirilazi.ro/stiri-expozitie/?page=10>

Stiridebistrita.ro: <https://www.stiridebistrita.ro/foto-expozitie-inedita-de-trenulete-la-bistrita-deliciul-copiilor-din-noi>

Ziarelive.ro: http://www.ziarelive.ro/categorie/bistrita-nasaud/39235040_2.html

Facebook.com: <https://www.facebook.com/Gar%C4%83-pe-drumul-Marii-Uniri-1526605464047732/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/expozitie/>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/07/23/mari-fotografi-din-transilvania-expozi-ie-la-muzeul-graniceresc-nasaudean>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/mari-fotografi-din-transilvania-la-muzeul-graniceresc-nasaudean>

Complexulmuzealbn.ro: <http://www.complexulmuzealbn.ro/ro/agenda/mari-fotografi-din-transilvania-secolele-xix-xx>

Bistritanasaud.transilvania-tv.ro: <https://bistritanasaud.transilvania-tv.ro/expozitie-de-fotografie-la-muzeul-graniceresc-nasaudean/Â>

Evenimentemuzeale.ro: <https://evenimentemuzeale.ro/eveniment-muzeal/nasaud-expozitia-documentara-itineranta-mari-fotografi-din-transilvania-secolele-xix-xx/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-actualitate/mari-fotografi-din-transilvania-in-expozitie-la-muzeul-graniceresc-nasaudean-7358689>

Axanews.ro: <https://www.axanews.ro/mm/mari-fotografi-din-transilvania-fotografiile-baimareanului-suba-zoltan-expuse-la-nasaud.html>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/pg/muzeulgraniceresc/posts/>

Centruldepresa.ro: <https://centruldepresa.ro/stiri/mari-fotografi-din-transilvania-in-expozitie-la-muzeul-graniceresc-nasaudean>

Complexulmuzealbn.ro: <https://complexulmuzealbn.ro/ro/agenda/mari-fotografi-din-transilvania-secolele-xix-xx>

Sanuuitam.blogspot.com: <http://sanuuitam.blogspot.com/2018/07/mari-fotografi-din-transilvania.html>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/expozitie-muzeu-intelectuali-bistriteni-nasaudeni/>

Complexulmuzealbn.ro: <http://www.complexulmuzealbn.ro/ro/agenda/intelectuali-bistriteni-si-nasaudeni-insemnari-articole-si-memorii-despre-evenimentele-anului>

Static.rasunetul.ro: <https://static.rasunetul.ro/va-invitam-la-expozitia-intelectuali-bistriteni-si-nasaudeni-insemnari-articole-si-memorii-despre>

Stiinta-pentru-toti.blogspot.com: <http://stiinta-pentru-toti.blogspot.com/2018/11/expozitia-cu-titlul-intelectuali.html>

Evenimentemuzeale.ro: <https://evenimentemuzeale.ro/eveniment-cultural/bistrita-expozitia-cu-titlul-intelectuali-bistriteni-si-nasaudeni-insemnari-articole-si-memorii-despre-evenimentele-anului-1918/>

Facebook.com

<https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud/?ref=bookmarks>

Complexulmuzealbn.ro: <http://complexulmuzealbn.ro/ro/agenda/ocolul-pamantului-80-de-sahuri>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/02/09/napoleon-i-cucerit-pe-cei-prezen-i-vineri-la-muzeul-graniceresc-nasaudean-sahistic-vorbin>

Evenimentemuzeale.ro: <https://evenimentemuzeale.ro/eveniment-muzeal/bistrita-expozitia-ocolul-pamantului-80-de-sahuri/>

Ziare.com:

<http://www.ziare.com/bistrita/articole/expozitie+muzeul+graniceresc+nasaud>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-actualitate/napoleon-i-a-cucerit-pe-cei-prezenti-vineri-la-muzeul-graniceresc-nasaudean-sahistic-vorbind-7151857>

Bistritanews.ro:

<http://www.bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=22165>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/eroi-bistriteni-si-nasaudeni-in-marele-razboi-1914-1918-la-muzeul-judetean-7320122>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/expozitia-eroi-bistriteni-si-nasaudeni-marele-razboi-1914-1918-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud>

Holland.ro: <http://www.holland.ro/impresii-de-la-expozitia-eroi-bistriteni-si-nasaudeni-in-marele-razboi/>

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/eroi-bistriteni-si-nasaudeni-in-marele-razboi/>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/eroi-bistriteni-nasaudeni-marele-razboi-expozitie-muzeu/>

Tajurn.ro: <https://www.tajurn.ro/fara-precedent-in-romania-eroii-beclenari-bistriteni-si-nasaudeni-ai-primului-razboi-mondial-intr-o-expozitie-la-muzeul-bistrita.html>

Complexulmuzealbn.ro: <http://www.complexulmuzealbn.ro/ro/agenda/eroi-bistriteni-si-nasaudeni-marele-razboi-1914-1918>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/eroi-bistriteni-si-nasaudeni-marele-razboi-1914-1918-eveniment-realizat-de-complexul-muzeal>

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/foto-video-spaima-rusilor-25-000-de-ruble-pe-capul-unui-colonel-din-prundu-bargaului-un-fenomen-exceptional/>

Facebook.com:

<https://www.facebook.com/bistriteanul.ro/photos/p.1722562001157286/1722562001157286/?type=1&theater>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/eroi-bistriteni-si-nasaudeni-in-marele-razboi-1914-1918-la-muzeul-judetean-7320122>

Bistriteanul.ro: <https://www.bistriteanul.ro/tag/eroi-bistriteni-si-nasaudeni/>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/expozitia-eroi-bistriteni-si-nasaudeni-marele-razboi-1914-1918-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud>

Historia.ro: <https://www.historia.ro/sectiune/timp-liber/articol/expozitie-eroi-bistriteni-si-nasaudeni-in-marele-razboi-1914-1918>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud/>

Arhivelenationale.ro: <http://arhivelenationale.ro/site/evenimente-presa/aparitii-in-presa/>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=6&article=22976>

Notabn.ro: <https://www.notabn.ro/bucataria-romana-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud/>

Complexulmuzealbn.ro: <http://complexulmuzealbn.ro/ro/agenda/bucataria-romana>

Notabn.ro: https://www.notabn.ro/bucataria-romana-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud/35055043_1851887121778450_3769342098734579712_n/

Ziarelive.ro: https://www.ziarelive.ro/presa/bistritanews.ro/40972027_2.html

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/intoarcere-timp-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-gati-curte/>

Bistrita-news.ro: <http://bistrita-news.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=23661>

Evenimentemuzeale.ro: <https://evenimentemuzeale.ro/eveniment-muzeal/bistrita-lansarea-volumului-de-poezii-editie-bilingva-germana-romana-mirarea-din-carlig-a-pescarului-das-staunen-des-anglers-am-haken-autor-kajo-scholz-2/>

Complexulmuzealbn.ro: <http://www.complexulmuzealbn.ro/ro/agenda/lansare-de-carte-mirarea-din-carlig-pescarului>

Ziare-pe-net.ro: <https://www.ziare-pe-net.ro/stiri/elena-m-campan-a-lansat-in-romana-poezia-lui-kajo-scholz-6049254.html>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/10/27/elena-m-campan-lansat-romana-poezia-lui-kajo-schol>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/elena-m-campan-a-lansat-in-romana-poezia-lui-kajo-schol-7462954>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/elena-m-campan-a-lansat-in-romana-poezia-lui-kajo-scholz-7463224>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/pg/complexmuzeal.bistritanasaud/posts/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/complexul-muzeal-bistrita-nasaud-expozitie-de-arte-vizuale-in-memorial-profesor-doctor-dorel-moise-7268437>

Mesagerul.ro: <https://www.mesagerul.ro/2018/05/07/memorial-profesor-doctor-dorel-moise-mar-i-la-muzeul-judetean>

Rasunetul.ro: <https://www.rasunetul.ro/complexul-muzeal-bistrita-nasaud-expozitie-de-arte-vizuale-memorial-profesor-doctor-dorel-moise>

Bistritanasaud.transilvania-tv.ro: <http://bistritanasaud.transilvania-tv.ro/expoziti-de-arte-vizuale-memorial-pr-dr-dorel-moise/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/complexul-muzeal-bistrita-nasaud-expozitie-de-arte-vizuale-in-memorial-profesor-doctor-dorel-moise-7268437>

Stirilazi: <https://www.stirilazi.ro/categorie/interne/>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/GaleriadeArtaContemporanaTurnulFierarilor/>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/almamatercastrumsex/>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=22709>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/complexul-muzeal-expozitie-memorial-moise/>

Complexulmuzealbn.ro: <http://complexulmuzealbn.ro/>

Bistriteanul.ro: <https://www.bistriteanul.ro/foto-video-in-memorial-o-calitate-uriasa-a-fost-un-dascal-eminent/>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=22716>

Complexulmuzealbn.ro: <http://complexulmuzealbn.ro/>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/05/07/100-de-icoane-100-de-ani-joi-la-muzeul-etnografic-i-al-mineritului-rodna>

Ziare-pe-net.ro: <https://www.ziare-pe-net.ro/stiri/100-de-icoane-100-de-ani-joi-la-muzeul-etnografic-si-al-mineritului-rodna-5883979.html>

Evenimentemuzeale.ro: <https://evenimentemuzeale.ro/loc-de-desfasurare/muzeul-etnografic-si-al-mineritului-rodna/>

Stirilazi.ro: <https://www.stirilazi.ro/vernisajul-expozitiei-100-de-icoane--100-de-ani--si-lansare-de-carte-la-rodna.html>

Rasunetul.ro: <https://www.rasunetul.ro/complexul-muzeal-bistrita-nasaud-expozitia-de-pictura-pe-sticla-100-de-icoane-100-de-ani>

Stirilazi.ro: <https://www.stirilazi.ro/stiri-nasaud/>

Bistriteanul.ro: <https://www.bistriteanul.ro/foto-video-in-memorial-o-calitate-uriasa-a-fost-un-dascal-eminent/>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=18&article=22729>

Rasunetul.ro: <https://www.rasunetul.ro/complexul-muzeal-bistrita-nasaud-razboaiele-daco-romane-expozitie-machete>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/razboaiele-daco-romane-expozitie-machete-demonstratie-lupta-muzeu/>

Complexulmuzealbn.ro: <http://complexulmuzealbn.ro/>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/05/05/razboaiele-daco-romane-expozitie-de-machete-la-muzeul-judetean>

Ziare-pe-net.ro: <https://www.ziare-pe-net.ro/stiri/razboaiele-daco-romane-in-expozitie-de-machete-la-muzeul-judetean-5882551.html>

Stirilazi.ro: <https://www.stirilazi.ro/razboaiele-daco-romane-in-expozitie-la-muzeul-judetean-pana-in-23-mai.html>

Sanuuitam.blogspot.ro: <http://sanuuitam.blogspot.ro/2018/05/razboaiele-daco-romane-expozitie-machete.html>

Evenimentemuzeale.ro: <https://evenimentemuzeale.ro/eveniment-muzeal/bistrita-expozitia-razboaiele-daco-romane-expozitie-machete/>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/pg/complexmuzeal.bistritanasaud/posts/>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/groups/434890563224755/>

Agerpres.ro: <https://www1.agerpres.ro/comunicate/2018/01/12/comunicat-de-presa-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-08-39-18>

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/in-cautarea-fericirii-din-15-ianuarie-la-casa-argintarului-1515833809208.html>

Infoactual: <http://infoactual.ro/in-cautarea-fericirii-din-15-ianuarie-la-casa-argintarului>

Uap.ro: <http://uap.ro/in-cautarea-fericirii-ii-bistrita/>

Ziare.ro: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-actualitate/in-cautarea-fericirii-din-15-ianuarie-la-casa-argintarului-7114926>

Ziarelive.ro: <http://www.ziarelive.ro/stiri/in-cautarea-fericirii-din-15-ianuarie-la-casa-argintarului.html>

Bistritanews.ro:

<http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=22023&comment=22023>

I-ziare.ro: <http://i-ziare.ro/in-cautarea-fericirii-din-15-ianuarie-la-casa-argintarului-5341408>

Index-stiri.ro: <http://index-stiri.ro/in-cautarea-fericirii-din-15-ianuarie-la-casa-argintarului-6210208>

Notabn.ro: <http://www.notabn.ro/cautarea-fericirii-expozitie-de-pictura-semnata-andreea-rus/>

Agerpres.ro: <https://www.agerpres.ro/cultura/2018/01/14/ziua-culturii-nationale-marcata-in-tara-prin-diferite-manifestari-grupaj--36106>

Centruldepresa.ro: <http://centruldepresa.ro/stiri/judet/bistrita-nasaud>

Rador.ro: <http://www.rador.ro/2018/01/15/calendarul-evenimentelor-15-ianuarie-selectiuni-4/>

Bistritanasaud.transilvania-tv.ro: <http://bistritanasaud.transilvania-tv.ro/expozitie-andreea-rus-la-casa-argintarului-din-bistrita/>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/ziua-culturii-nationale-la-complexul-muzeal>

Stirilocal24.ro: <http://stirilocal24.ro/bistrita-nasaud/in-cautarea-fericirii-din-15-ianuarie-la-casa-argintarului-1002657/>

Portalziare.ro: <http://portalziare.ro/in-cautarea-fericirii-din-15-ianuarie-la-casa-argintarului-7537760>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/de-ziua-culturii-nationale-andreea-rus-cu-reteta-cautarea-fericirii>

Ziardebistrita.ro: <http://www.ziardebistrita.ro/38131-2/>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/01/16/andreea-rus-vernizat-expozi-ia-cautarea-fericirii>

Ziare-pe-net.ro: <https://www.ziare-pe-net.ro/stiri/andreea-rus-a-vernizat-expozitia-in-cautarea-fericirii-5740623.html>

Stirilazi.ro: <https://www.stirilazi.ro/andreea-rus-a-vernizat-expozitia-in-cautarea-fericirii-.html>

G oldfmromania.ro: <https://www.goldfmromania.ro/categorie-stiri/stiri-locale-din-bistrita-nasaud/andreea-rus-a-vernizat-expozitia-in-cautarea-fericirii-.html>

I-ziare.ro: <http://i-ziare.ro/andreea-rus-vernizat-expozitia-in-cautarea-fericirii-5354430>

Portal-ro.com: <http://portal-ro.com/Mesagerul-de-BN/>

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/foto-andreea-rus-in-cautarea-fericirii-1516196773733.html>

Observatorbn.ro: <http://www.observatorbn.ro/2018/02/01/creatia-tinei-olari-rochia-imbracata-de-miss-world-va-putea-fi-admirata-la-bistrita-in-cadrul-unui-eveniment-special/>

Ziardebistrita.ro: <http://www.ziardebistrita.ro/creatii-ale-designerului-tina-olari-inclusiv-rochia-purtata-de-miss-world-vor-putea-fi-admirate-la-bistrita/>

Sportulbistritean.ro: <http://www.sportulbistritean.ro/>

Eveniro.com:<http://www.eveniro.com/evenimente/108481/sublimul-feminin>

Evenimentemuzeale.ro:<https://evenimentemuzeale.ro/eveniment-muzeal/bistrita-prezentare-de-moda-sublimul-feminin-designer-ul-bistritean-tina-olari/>

Eventsoja.com:<https://www.eventsoja.com/ro/bistrita/e11122471>

Bistritanasaud.transilvania.ro:<http://bistritanasaud.transilvania-tv.ro/prezentare-de-moda-tina-olari-la-bistrita/>

Agerpres.ro:<https://www1.agerpres.ro/comunicate/2018/02/23/comunicat-de-presa-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-15-12-00>

Mesagerul.ro:<http://www.mesagerul.ro/2018/02/16/sublimul-feminin-de-mar-i-or-la-complexul-muzeal-bistri-nasaud>

Bistritanews.ro:<http://www.bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=32&article=22248>

Ziare.com:<http://www.ziare.com/bistrita/stiri-actualitate/sublimul-feminin-de-martisor-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-7161507>

Răsunetul.ro:<http://www.rasunetul.ro/celebrul-designer-bistritean-tina-olari-prezentarea-de-moda-acasa-vedeta-serii-va-fi-rochia>

Antenasatelor.ro:<http://antenasatelor.ro/vrem-sa-stii/vss3/mozaic/31377-rochia-purtata-de-miss-world-2015,-in-patrimoniul-muzeului-bistri%C8%9Ba.html>

Bistriteanul.ro:<http://www.bistriteanul.ro/sublim-feminin-rochia-care-a-stralucit-pe-cea-mai-frumoasa-femeie-din-lume-soseste-la-bistrita-1519717647872.html>

Bistriteanul.ro:<http://www.bistriteanul.ro/azi-in-bistrita-concerte-cuvinte-de-intelepciune-si-o-spectaculoasa-parada-de-moda-1519891047993.html>

Bistriteanul.ro:<http://www.bistriteanul.ro/foto-video-i-sau-oferit-50000-de-euro-pe-aceasta-rochie-dar-ia-refuzat-tina-olari--stralucitoare-astaseara-la-bistrita-1519929687003.html>

Ziare.com:<http://www.ziare.com/bistrita/stiri-actualitate/sublim-feminin-rochia-care-a-stralucit-pe-cea-mai-frumoasa-femeie-din-lume-soseste-la-bistrita-7178752>

Infoactual.ro:<http://infoactual.ro/sublim-feminin-rochia-care-a-stralucit-pe-cea-mai-frumoasa-femeie-din-lume-soseste-la-bistrita>

Ziarelive.ro:<http://www.ziarelive.ro/stiri/sublim-feminin-rochia-care-a-stralucit-pe-cea-mai-frumoasa-femeie-din-lume-soseste-la-bistrita.html>

Ziarelive.ro:<http://www.ziarelive.ro/stiri/azi-in-bistrita-concerte-cuvinte-de-intelepciune-si-o-spectaculoasa-parada-de-moda.html>

Ziare.ro:<http://www.ziarelive.ro/stiri/fotovideo-i-s-au-oferit-50000-de-euro-pe-aceasta-rochie-dar-i-a-refuzat-tina-olari-stralucitoare-asta-seara-la-bistrita.html>

Portalziare.ro.ro:<http://portalziare.ro/sublimul-feminin-admirat-de-ministrul-apararii-cine-a-mai-venit-la-prezentarea-tinei-olari-foto-video-5236192>

Timponline.ro:<https://www.timponline.ro/sublimul-feminin-celebrat-martisor-muzeu-impune-tina-olari-surprizele-serii/>

Timponline.ro:<https://www.timponline.ro/sublimul-feminin-admirat-ministrul-apararii-cine-venit-prezentarea-tinei-olari-foto-video/>

Răsunetul.ro:<http://www.rasunetul.ro/ministrul-apararii-nationale-mihai-fifor-alaturi-de-tina-olari-si-rochiile-ei-de-seara>

I-ziare.ro:<http://i-ziare.ro/sublimul-feminin-admirat-de-ministrul-apararii-cine-mai-venit-la-prezentarea-tinei-olari-foto-video-7168352>

Radiocluj.ro:<http://radiocluj.ro/2018/02/23/rochia-purtata-de-miss-world-2015-va-intra-in-patrimoniul-muzeului-bistrita/>

Ziare-pe-net.ro:<https://www.ziare-pe-net.ro/stiri/sublimul-feminin-de-martisor-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud-5785469.html>

Notabn.ro:<http://www.notabn.ro/sublimul-feminin-la-muzeul-judetean-bistrita-nasaud/>

I-Stiri.ro:<http://i-stiri.ro/sublimul-feminin-admirat-de-ministrul-apararii-cine-mai-venit-la-prezentarea-tinei-olari-foto-video-3041376>

Centruldepresă.ro:<http://centruldepresa.ro/stiri/foto-video-i-s-au-oferit-50-000-de-euro-pe-aceasta-rochie-dar-i-a-refuzat-tina-olari-stralucitoare-asta-seara-la-bistrita>

Mesagerul.ro:<http://www.mesagerul.ro/2018/03/02/elegan-rafinament-i-multa-lume-buna-la-prezentarea-de-moda-tinei-olari>

Stirilazi.ro:<https://www.stirilazi.ro/eleganta-rafinament-si-multa-lume-buna-la-prezentarea-de-moda-a-tinei-olari.html>

Stiriaz.ro: <http://stiriaz.ro/eleganta-rafinament-si-multa-lume-buna-la-prezentarea-de-moda-a-tinei-olari-6234610>

Bistritaexpress.ro: <http://www.bistritaexpress.ro/2018/03/01/rochia-de-50-de-mii-de-euro-semnata-de-tina-olari-poate-fi-admirata-la-bistrita-la-o-prezentare-de-moda-a-designerului/>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/lansare-casa-argintarului-revista-bistritei/>

Răsunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/casa-argintarului-lansarea-revistei-bistritei>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/casa-argintarului-lansarea-revistei-bistritei-7156110>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro//2018/02/13/joi-va-fi-lansat-numarul-dublu-xxx-xxxi-al-revistei-bistri-ei>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/joi-va-fi-lansat-numarul-dublu-xxx-xxxi-al-revistei-bistritei-7156153>

Stirilazi.ro: <https://www.stirilazi.ro/joi-va-fi-lansat-numarul-dublu-xxx-xxxi-al-revistei-bistritei-.html>

Bistritanews.ro: <http://www.bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=22190&comment=22190>

Mesagerul.ro: <http://www.mesagerul.ro/2018/02/18/fost-lansat-numarul-dublu-xxx-xxxi-al-revistei-bistri-ei>

I-Ziare.ro: <http://i-ziare.ro/joi-va-fi-lansat-numarul-dublu-xxx-xxxi-al-revistei-bistritei-7318869>

Răsunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/revista-bistritei-lansata-pentru-public-cu-un-pertinent-si-documentat-continut>

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/unic-singura-statueta-intreaga-a-unui-zeu-din-dacia-descoperita-la-budesti-1518769675708.html>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/unic-singura-statueta-intreaga-a-unui-zeu-din-dacia-descoperita-la-budesti-7163291>

Ziarelive.ro: <http://www.ziarelive.ro/stiri/unic-singura-statueta-intreaga-a-unui-zeu-din-dacia-descoperita-la-budesti.html>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/universul-lego-casa-argintarului-expozitia-iarna-brickenburg/>

Ziar de Bistrita.ro: <https://www.ziardebistrita.ro/expozitie-de-iarna-pentru-fanii-lego-in-perioada-6-9-decembrie-la-casa-argintarului/>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/lumea-lui-mos-craciun-construita-din-lego-la-bistrita-va-asteptam>

RadioCluj: <http://www.radiocluj.ro/2018/12/07/pasionatii-de-lego-sunt-asteptati-la-casa-argintarului-din-bistrita/>

Transilvania 24: <https://transilvania24.ro/bistrita-nasaud-timponline-ro-universul-lego-la-casa-argintarului-expozitia-de-iarna-brickenburg/>

Bistriteanul: <http://www.bistriteanul.ro/mos-craciun-invitat-special-de-maine-la-electro-dance-music-in-bistrita/>

BistritaNews: <http://www.bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=23911>

Transilvania News: <https://transilvanianews.com/2018/12/06/mos-craciun-invitat-special-la-festivalul-electro-dance-music-de-la-bistrita/>

Agerpres: <https://www.agerpres.ro/comunicate/2018/12/05/comunicat-de-presa-complexul-muzeal-bistrita-nasaud--222283>

Evenimente muzeale.ro <https://evenimentemuzeale.ro/eveniment-cultural/bistrita-expozitia-de-iarna-brickenburg/>

Bistriteanul: <http://www.bistriteanul.ro/foto-video-brickenburg-la-bistrita-cu-uluitoare-nave-spatiale-mos-craciun-zburand-prin-aer-si-o-discoteca/>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/untold-casa-argintarului-arata-festivalul-reconstituit-piese-lego-foto/>

Someseanul.ro: <https://someseanul.ro/expozitie-lego-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud/>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/pg/casaargintaruluibistrita/posts/>

Complexulmuzealbn.ro: <http://complexulmuzealbn.ro/>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=39&article=23942>

Evenimentemuzeale.ro: <https://evenimentemuzeale.ro/eveniment-cultural/bistrita-expozitia-de-exceptie-emil-racovita-si-bogatiile-subpamantului/>

Complexulmuzealbn.ro: <http://complexulmuzealbn.ro/agenda>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/muzeulgraniceresc/posts>

Complexulmuzealbn.ro: <http://www.complexulmuzealbn.ro/ro/agenda/emil-racovita-si-bogatiile-subpamantului>

Agerpres.ro: <https://www.agerpres.ro/comunicate/2018/12/10/comunicat-de-presa-complexul-muzeal-bistrita-nasaud--225116>

Ziarelive.ro: <http://www.ziarelive.ro/despre/muzeul-graniceresc-nasaud/.html>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-actualitate/expozitia-florea-gusa-va-asteapta-la-muzeul-etnografic-si-al-mineritului-rodna->

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/expozitia-florea-gusa-va-asteapta-la-muzeul-etnografic-si-al-mineritului-rodna>

Ziare.co: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/vernisaaj-de-pictura-si-grafica-marca-florea-gusa-la-muzeul-etnografic-si-al-mineritului-din-rodna-7502035>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/florea-gusa-expozitie-de-pictura-si-grafica-la-muzeul-etnografic-si-al-mineritului-rodna-7496061>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=23854>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud>

Evenimentemuzeale.ro: <https://evenimentemuzeale.ro/eveniment-cultural/rodna-expozitia-de-pictura-si-grafica-a-artistului-florea-gusa/>

Ziarelive.ro: <http://www.ziarelive.ro/stiri/expozitie-de-pictura-si-grafica-florea-gusa.html>

Facebook.com: <https://p.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud/>

Centruldepresa.ro: <http://centruldepresa.ro/stiri/florea-gusa-expozitie-de-pictura-si-grafica-la-muzeul-etnografic-si-al-mineritului-rodna>

Complexulmuzealbn.ro: <http://complexulmuzealbn.ro/ro/sectii/muzeul-mineritului-rodna>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-actualitate/expozitie-de-sarbatori-maria-olteanu-si-ileana-rus-7509208>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/expozitie-de-sarbatori-maria-olteanu-si-ileana-rus>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud>

Evenimentemuzeale.ro: <https://evenimentemuzeale.ro/eveniment-cultural/bistrita-expozitia-dialoguri-intre-spiritualitate-si-natura/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/maria-olteanu-si-ileana-rus-expozitie-de-sarbatoare-la-casa-argintarului-7513745>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/maria-olteanu-si-ileana-rus-expozitie-de-sarbatoare-la-casa-argintarului>

Evenimente muzeale: <https://evenimentemuzeale.ro/eveniment-cultural/bistrita-lansarea-volumul-roua-de-ganduri-de-augustin-baciu/>

Rasunetul: <http://www.rasunetul.ro/lansare-de-carte-la-casa-argintarului>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/lansare-de-carte-la-casa-argintarului-7520564>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/complexul-muzeal-intalnire-literara-7511807>

Rasunetul: <http://www.rasunetul.ro/complexul-muzeal-intalnire-literara>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/complexul-muzeal-intalnire-literara-7511807>

Complexulmuzealbn.ro: <http://www.complexumuzealbn.ro/ro/agenda/emotii-colorate>

Rasunetul.ro: <http://rasunetul.ro/raluca-judet-expune-emotii-colorate-la-complexul-muzeal>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/raluca-judet-expune-emotii-colorate-la-complexul-muzeal-7497013>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/raluca-judet-expune-emotii-colorate-la-complexul-muzeal>

Complexulmuzealbn.ro: <http://complexumuzealbn.ro/ro/agenda>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/lansare-de-carte-la-casa-argintarului-7520564>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/lansare-de-carte-la-casa-argintarului>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/adrian-liviu-manarca-lansare-de-carte-la-complexul-muzeal-7520348>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/adrian-liviu-manarca-lansare-de-carte-la-complexul-muzeal>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/craciun-in-bistrita-nasaud-20-22-decembrie-ce-surprize-va-asteapta-la-muzeu/>

Observatorbn.ro: <http://www.observatorbn.ro/2018/12/17/craciun-in-bistrita-nasaud-colinde-ateliere-concursuri-culinare-si-multe-alte-surprize-la-complexul-muzeal-bistrita-nasaud/>

Complexulmuzealbn.ro: <http://www.complexulmuzealbn.ro/ro/agenda/craciun-bistrita-nasaud-2>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/craciun-in-bistrita-nasaud-20-22-decembrie-ce-surprize-va-asteapta-la-muzeu/>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/prima-zi-de-craciun-in-bistrita-nasaud-foto-video/>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/pg/complexmuzeal.bistritanasaud/posts/>

Ziare.ro: <http://92.114.95.160/index.php?mod=article&cat=1&article=23996>

Observatorbn.ro: <http://www.observatorbn.ro/2017/12/18/craciun-in-bistrita-nasaud-la-muzeul-judetean-programul-evenimentului/>

Bistriteanul.ro: <https://www.bistriteanul.ro/foto-video-a-inceput-craciunul-in-bistrita-nasaud-la-muzeul-judetean-in-sfanta-zi-de-ignat-conform-traditiei-aici-s-a-taiat-porcul/>

Bistriteanul.ro: <https://www.bistriteanul.ro/foto-jumari-slanina-cat-palma-tuica-si-multe-alte-bunatati-la-targul-produs-in-bistrita-nasaud/>

Bistriteanul.ro: <https://www.bistriteanul.ro/foto-video-o-voce-fantastica-o-colinda-straveche-pe-ritmuri-rock-la-muzeul-judetean/>

Bistriteanul.ro: <https://www.bistriteanul.ro/foto-raiul-cornuletelor-cu-magiun-la-craciun-in-bistrita-nasaud/>

Bistriteanul.ro: <https://www.bistriteanul.ro/craciun-in-bistrita-nasaud-trei-zile-de-poveste-intr-un-decor-de-feerie/>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/craciun-in-bistrita-nasaud-20-22-decembrie-ce-surprize-va-asteapta-la-muzeu/>

Rasunetul.ro: <http://rasunetul.ro/urmeaza-trei-zile-de-poveste-de-craciun-bistrita-nasaud>

Ziardebistrita.ro: <https://www.ziardebistrita.ro/trei-zile-de-poveste-la-craciun-in-bistrita-nasaud-intre-20-22-decembrie/>

Facebook.com:

https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud/?_xts=%5B0%5D=68.ARC_hvj0eU37VMKk3AUIF1Q49-Htg28TgWlOmpecGj-ZLL6R8wXPafW7VJWVrAQubThxiTchppoJGq9tPKU8FzCfbkJTe3AF%3C/body%3E%3C/html%3E

Bunaziuabistrita.ro: <https://bunaziuabistrita.ro/craciun-in-bistrita-nasaud>

Observatorbn.ro: <http://www.observatorbn.ro/2018/12/19/parada-bradutilor-pentru-vise-implinite-la-craciun-in-bistrita-nasaud/>

Bistriteanul.ro: <http://www.bistriteanul.ro/foto-raiul-cornuletelor-cu-magiun-la-craciun-in-bistrita-nasaud/>

Stiridebistrita.ro: <https://www.stiridebistrita.ro/trei-zile-care-bistritenii-vor-intra-lumea-de-basm-traditiilor-specifice-craciunului-romanesc-la-muzeu-poveste-de-craciun-bistrita-nasaud>

Stiridebistrita.ro: <https://www.stiridebistrita.ro/mamaliga-si-sarmale-reinterpretate-cornulete-cu-silvoita-prajituri-magice-si-brazi-licitati-la-parada-doua-zi-din-povestea-de-craciun-bistritenilor-foto-video>

Complexulmuzealbn.ro: <http://www.complexulmuzealbn.ro/ro/agenda/emotii-colorate>

Rasunetul.ro: <http://rasunetul.ro/raluca-judet-expune-emotii-colorate-la-complexul-muzeal>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/raluca-judet-expune-emotii-colorate-la-complexul-muzeal-7497013>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/raluca-judet-expune-emotii-colorate-la-complexul-muzeal>

Complexulmuzealbn.ro: <http://complexulmuzealbn.ro/ro/agenda>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud>

Ziarelive.ro: <http://www.ziarelive.ro/despre/muzeul-graniceresc-nasaud/.html>

Bistritanasaud.transilvania-tv.ro: <https://bistritanasaud.transilvania-tv.ro/expozitie-emil-racovita-si-bogatiile-subpamantului-la-muzeul-graniceresc-nasaudean/>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/steagul-romanilor-pinticu-tecii-purtat-alba-iulia-1918-expus-muzeul-bistrita-foto/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/acumu-ori-niciodata-la-complexul-muzeal-judetean-aici-va-fi-expus-steagul-tricolor-purtat-cu-mandrie-de-grupul-de-tarani-din-pinticu-tecii-la-marea-adunare-nationala-de-la-alba-iulia-7495791>

Observatorbn.ro: <http://www.observatorbn.ro/2018/11/28/drapelul-din-bistrita-nasaud-care-a-fluturat-asupra-marii-uniri-din-1918-expus-la-complexul-muzeal-cine-au-fost-bistritenii-implicati-in-marea-unire-video/>

Periodicoelrumano.es: <http://www.periodicoelrumano.es/bistrita-nasaud-steag-purtat-la-alba-iulia-si-documente-ale-unirii-expuse-la-bistrita-cu-ocazia-centenarului/>

Agerpres.ro: <https://www.agerpres.ro/cultura/2018/11/27/centenarulmariiuniri-bistrita-nasaud-steag-purtat-la-alba-iulia-si-documente-ale-unirii-expuse-la-bistrita-cu-ocazia-centenarului--217903>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=23977>

Complexumuzealbn.ro: <http://complexumuzealbn.ro/>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/spiritualitate-transilvaneana-icoane-pe-sticla-din-colectia-muzeului-bistrita/>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=23977>

Complexumuzealbn.ro: <http://complexumuzealbn.ro/>

facebook.com: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/spiritualitate-transilvaneana-icoane-pe-sticla-din-colectia-muzeului-bistrita/>

Complexumuzealbn.ro: <https://complexumuzealbn.ro/ro/agenda/spiritualitate-transilvaneana-icoane-pe-sticla-din-colectia-muzeului-bistrita>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/eroi-bistriteni-si-nasaudeni-in-marele-razboi-1914-1918-in-expozitie-la-muzeul-graniceresc-nasaudean-7475968>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/articole/muzeul+graniceresc+nasaud>

Holland.ro: <https://www.holland.ro/vernisaaj-la-muzeul-graniceresc-nasaudean-foto-si-impresii/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/in-memori-am-adrian-chira-marturisiri-irepetabile-la-muzeul-de-arta-comparata-singeorz-bai-7511806>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/DosulGarciului>

Modernism.ro: <https://www.modernism.ro/2018/12/12/in-memori-am-adrian-chira-marturisiri-irepetabile-macsb/>

Facebook.com:
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.1250198535136896&type=3>

Timponline.ro: <https://www.timponline.ro/steagul-romanilor-pintic-purtat-alba-iulia-1918-expus-muzeul-bistrita/>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/acumu-ori-niciodata-la-complexul-muzeal-judetean-aici-va-fi-expus-steagul-tricolor-purtat-cu-mandrie-de-grupul-de-tarani-din-pinticu-tecii-la-marea-adunare-nationala-de-la-alba-iulia-7495791>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/lansare-de-carte-la-casa-argintarului-7520564>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/lansare-de-carte-la-casa-argintarului>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/adrian-liviu-manarca-lansare-de-carte-la-complexul-muzeal-7520348>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/adrian-liviu-manarca-lansare-de-carte-la-complexul-muzeal>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud>

Bistritanews.ro: <http://bistritanews.ro/index.php?mod=article&cat=5&article=23997>

Facebook.com: <https://www.facebook.com/complexmuzeal.bistritanasaud>

Complexulmuzealbn.ro: <http://www.complexulmuzealbn.ro/ro/agenda/zestrea-vie-romaneasca-si-comorile-romaniei>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/cautare/muzeul+judetean+bistrita+nasaud>

Ziare.com: <http://www.ziare.com/bistrita/stiri-life-show/bistritenii-si-marea-unire-un-proiect-de-succes-al-complexului-muzeal-bistrita-nasaud-7514794>

Centenar.gov.ro: <http://centenar.gov.ro/web/judet/ro-bn/>

Observatorbn.ro: <http://www.observatorbn.ro/2018/12/14/filmul-documentar-bistritenii-si-marea-unire-se-lanseaza-oficial/>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/bistritenii-si-marea-unire-film-documentar-lansat-de-complexul-muzeal>

Bunaziuabistrita.ro: <https://bunaziuabistrita.ro/lansare-film-documentar-si-brosura-bistritenii-si-marea-unire->

Ziardebistrita.ro: <https://www.ziardebistrita.ro/filmul-documentar-bistritenii-si-marea-unirea-va-fi-lansat-pe-18-decembrie/>

Observatorbn.ro: <http://www.observatorbn.ro/2018/12/19/filmul-documentar-bistritenii-si-marea-unire-a-fost-lansat-intr-un-cadru-festiv/>

Rasunetul.ro: <http://www.rasunetul.ro/bistritenii-si-marea-unire-film-documentar-si-brosura-sub-egida-complexului-muzeal>

Ziarelive.ro: <http://www.ziarelive.ro/presa/bistritanews.ro.html>

